

**GEMEENSCHAPS- EN GEWESTREGERINGEN
GOUVERNEMENTS DE COMMUNAUTE ET DE REGION
GEMEINSCHAFTS- UND REGIONALREGIERUNGEN**

VLAAMSE GEMEENSCHAP — COMMUNAUTE FLAMANDE

VLAAMSE OVERHEID

[C – 2006/36230]

**26 JULI 2006. — Omzendbrief BB-2006/12. — Verkiezingen van 8 oktober 2006
Onderrichtingen voor de voorzitters van de districtshoofdbureaus en de kantonhoofdbureaus
bij de Provincieraadsverkiezingen**

Aan de voorzitters van de districtshoofdbureaus
en de kantonhoofdbureaus bij de provincieraadsverkiezingen

Ter kennisgeving aan :

de provinciegouverneurs
de leden van de deputaties
de colleges van burgemeester en schepenen

Inhoud van deze onderrichting

I. Gemeenschappelijke en algemene bepalingen

1. Wetgeving

1.1. Toepasselijke regelgeving

1.2. Uitvoeringsbesluiten, modellen en formulieren

2. Taalgebruik bij de verkiezingen van 8 oktober 2006

2.1. Stembiljetten en schermen op de stemcomputers

2.2. Formulieren te gebruiken bij de verkiezingen

2.3. Kiesbureaus

2.4. Oproepingsbrieven

3. Vrijstelling van portkosten en verturen van verkiezingsdrukwerk

3.1. Portvrij versturen van briefwisseling

3.2. Verkiezingsdrukwerk

4. Presentiegeld, reisvergoeding en verzekering voor de leden van de kiesbureaus

4.1. Kostenverdeling ter uitvoering van artikel 8 van de Provinciekieswet

4.2. Presentiegeld

4.3. Reisvergoeding

4.4. Verzekeringspolis

4.5. Omslag van de kosten tussen de provincie en de gemeente

5. Kiesrecht en oproeping van de kiezers

5.1. Actief en passief kiesrecht

5.2. Opmaak en afgifte van exemplaren van de kiezerslijst

5.3. Oproeping van de kiezers

5.4. Stemverrichtingen

II. Onderrichtingen voor de districtshoofdbureaus

1. Opdracht en samenstelling van het districtshoofdbureau

2. Samenstelling van de kiesdistricten en de indeling van de provincieraadsleden over de kiesdistricten

2.1. Samenstelling van de kiesdistricten

2.2. Indeling van de provincieraadsleden over de kiesdistricten

3. Kandidaatstellingen en software voor het ingeven van de kandidaten
 - 3.1. Software voor het ingeven van de kandidaten en ondersteuning van de controle via het Rijksregister
 - 3.2. Ingavetoeepassing voor de partijen
 - 3.3. Aanmaken van de lijsten met behulp van de toepassing
 4. In ontvangst nemen van de akten van voordracht van kandidaten en aanwijzing van getuigen (art. 10 en 11 PKW)
 - 4.1. Bericht van de voorzitters van het districtshoofdbureau aan de kiezers betreffende het indienen van de akte van voordracht
 - 4.2. De voordracht
 - 4.3. Eventuele bijlage bij de voordrachtsakte : akte van fractievorming
 5. Kennisgeving van de voorgedragen lijsten aan de provinciegouverneur
 6. Voorlopige afsluiting van de kandidatenlijst (art. 12 PKW)
 - 6.1. Onderzoek van de regelmatigheid van de voordrachtsakten
 - 6.2. Onderzoek van de verkiesbaarheid van de kandidaten
 7. Bezwaarschriften en verbeteringsakten na de voorlopige afsluiting van de kandidatenlijsten
 8. Definitieve afsluiting van de kandidatenlijst
 - 8.1. Definitieve afsluiting en eventueel beroep
 - 8.2. Loting van de volgnummers van de lijsten (art. 13 PKW)
 - 8.3. Opmaak van de stembiljetten aanplakbiljet (artikel 13 § 4 PKW)
 9. Zonder stemming geëindigde verkiezing
 10. Ontvangst van de verklaringen van lijstenverbinding door het centraal bureau van het arrondissement (art. 15 PKW)
 - 10.1. Indiening van de verklaringen tot lijstenverbinding
 - 10.2. Bekendmaking van de lijstenverbindingen
 11. Algemene stemmentelling : onderscheid tussen manuele en geautomatiseerde verkiezingen (art. 18bis, 19, 20 en 21 PKW)
 - 11.1. Manuele verkiezingen
 - 11.2. Geautomatiseerde verkiezingen
 12. Berekening van de zetels en aanwijzing van de verkozenen
 - 12.1. Districten zonder lijstenverbinding
 - 12.2. Districten met lijstenverbinding
 13. Verrichtingen na de algemene stemmentelling en de verdeling van de zetels
- III. Onderrichtingen voor de kantonhoofdbureaus
1. Samenstelling en opdracht (art. 3sexies PKW)
 2. Personele en materiële ondersteuning en presentiegelden
 3. Samenstelling van de stembureaus en stemopnemingsbureaus
 - 3.1. Bevoegdheid van de voorzitter van het kantonhoofdbureau
 - 3.2. Aanwijzing van de bijzitters van de stembureaus en kennisgeving door de voorzitters van de stembureaus
 - 3.3. Informatieverstrekking met het oog op de samenstelling van de bureaus
 - 3.4. Kennisgeving van de samenstelling van de bureaus
 - 3.5. Mededeling van de kiezerslijsten aan de voorzitters van de stembureaus en indeling van de stemafdelingen
 - 3.6. Aanwijzing van de getuigen voor de stembureaus en de stemopnemingsbureaus
 - 3.7. Verdeling van de stembureaus over de stemopnemingsbureaus
 4. Verrichtingen na de stemming in de kieskantons met manuele stemming
 - 4.1. Opneming van de stemmen
 - 4.2. Tabel met de resultaten
 - 4.3. Digitale ingave en doorsturen van de resultaten in geval van manuele stemming
 - 4.4. Zetelberekening en proces-verbaal
 - 4.5. Praktische aanwijzingen inzake levering en ophaling van de specifieke laptops

5. Verrichtingen na de stemming in de kieskantons met geautomatiseerde stemming

5.1. Stemapparatuur

5.2. Belangrijke vernieuwing : samen zetelen van de gemeentelijke en kanton-hoofdbureaus van geautomatiseerde kiesomschrijvingen

5.3. Wijziging van de procedure ingevolge de wetswijziging

5.4. Totaliseren en doorsturen van de stemresultaten bij geautomatiseerde stemming

5.5. Zetelberekening en proces-verbaal

5.6. Praktische modaliteiten inzake levering en ophaling van specifieke laptops

IV. Parlementaire controle van de geautomatiseerde stemming

V. Aangifte van de verkiezingsuitgaven

VI. Slotbepalingen

Geachte Voorzitter,

Op 8 oktober 2006 hebben de gemeente- en provincieverkiezingen plaats. Het gaat om vier verschillende verkiezingen, namelijk voor :

— 308 gemeenteraden;

— 5 provincieraden;

— 9 districtsraden in Antwerpen;

— 7 OCMW-raden die rechtstreeks verkozen worden in de Vlaamse randgemeenten en in Voeren).

In de gemeenten van de Vlaamse rand worden ook de schepenen en de leden van het vast bureau van het OCMW rechtstreeks verkozen.

Met toepassing van de kieswetgeving bent u aangewezen tot voorzitter van een districtshoofdbureau of van een kantonhoofdbureau bij de organisatie van provincieraadsverkiezingen. Deze omzendbrief bevat de onderrichtingen voor de voorzitters van die bureaus.

De Vlaamse overheid is voor het eerst belast met de organisatie van de lokale en de provinciale verkiezingen, die door de Lambermontwet van 13 juli 2001 overgedragen is aan de gewesten. Zoals u weet, heeft het Vlaams Parlement een aantal wijzigingen aangebracht aan de kieswetgeving. De Vlaamse overheid heeft de officieus gecoördineerde regelgeving, de onderrichtingen, formulieren en informatie die verband houden met die verkiezingen samengebracht op de website van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur met adres www.vlaanderenkiest.be.

Vroegere omzendbrieven

In de omzendbrief van 19 april 2006 (*Belgisch Staatsblad* van 8 mei 2006) heb ik al belangrijke informatie verstrekt over de organisatie van de verkiezingen van 8 oktober 2006, meer in het bijzonder inzake het ruime gebruik van de informaticatechnologie bij de organisatie van de verkiezingen, zowel in de kantons waar het stemmen per computer gebeurt, als in de kantons met een stemming op papier.

Ik legde toen al de nadruk op de noodzaak dat de voorzitters van de hoofdbureaus voor het uitvoeren van hun taken moeten beschikken over een elektronische identiteitskaart (e-ID). Dat is zowel het geval in de kieskantons waar elektronisch wordt gestemd, als waar het stemmen op papier gebeurt. Het gebruik van de e-ID is dermate cruciaal dat ik u verzoek om ook aan één of meer vertrouwenspersonen die u in uw taak op het hoofdbureau ondersteunen, delegatie te verlenen voor het gebruik van de toepassing door middel van de elektronische identiteitskaart. Ook die personen moeten natuurlijk beschikken over een e-ID. Uzelf en de personen aan wie u delegatie verleent, zullen zich vooraf moeten aanmelden op het informaticasysteem.

In de omzendbrief van 6 juli 2006 gaf ik nadere toelichtingen bij een aantal specifieke aspecten, zoals de kostenverdeling, het presentiegeld voor de kiesbureaus, de reisvergoedingen, de verzekeringspolissen die de provincies moeten sluiten, het kiesrecht en de kiezerslijsten, de pariteitsregeling voor de kandidaatstellingen, de oproepingsbrieven voor de kiezers en de taal waarin die krachten de wet moeten worden verzonden, de samenstelling van de kiesbureaus, en de inrichting van de stembureaus en stemopnemingsbureaus.

Ik verzoek u om opnieuw kennis te nemen van die omzendbrieven en deze onderrichting te lezen in samenhang met de al eerder meegedeelde omzendbrieven. Als dat nodig is voor een goed begrip, zal ik sommige elementen uit die eerdere omzendbrieven hernemen in deze onderrichting. Deze zijn terug te vinden op de website www.vlaanderenkiest.be.

I. GEMEENSCHAPPELIJKE EN ALGEMENE BEPALINGEN

1. Wetgeving

Het beginsel van de rechtstreekse verkiezing van de leden van de provincieraden en gemeenteraden is vastgelegd in artikel 162, tweede lid, 1°, van de Grondwet. De regeling van die rechtstreekse verkiezingen wordt overgelaten aan de wetgever. De bijzondere wet van 13 juli 2001 heeft de organisatie van de provincie- en gemeenteraadsverkiezingen aan de gewesten toevertrouwd.

Bij de grondwetsherziening in 1993 is in artikel 274 van de gewone wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale staatsstructuur bepaald dat de verkiezingen voor de provincieraden op dezelfde dag plaats hebben als de verkiezingen voor de gemeenteraden. Die gelijktijdigheid is ook opgenomen in artikel 29 van de Provinciekieswet. Artikel 37bis tot en met 37sexies van die Provinciekieswet bevatten de bijzondere bepalingen in dat verband.

Ingevolge artikel 7, eerste lid, van de Gemeentekieswet, hebben de gemeenteraadsverkiezingen van rechtswege plaats om de zes jaar, op de tweede zondag van oktober, in casu op 8 oktober 2006.

1.1. Toepasselijke regelgeving

Voor de uitvoering van uw opdracht als voorzitter van het districtshoofdbureau of het kantonhoofd zijn onder meer de volgende wetten van toepassing :

1° de wet van 19 oktober 1921 tot regeling van de provincieraadsverkiezingen. Met het oog op de verkiezingen van 8 oktober 2006 werd de Provinciekieswet, afgekort PKW, gewijzigd bij de decreten van 10 februari 2006 en van 7 juli 2006;

2° het Algemeen Kieswetboek, afgekort KWB, waarvan sommige bepalingen door de Provinciekieswet van toepassing zijn gemaakt op de provincieraadsverkiezingen;

3° de Gemeentekieswet, afgekort GKW, gecoördineerd op 4 augustus 1932, met het oog op de verkiezingen van 8 oktober 2006 eveneens gewijzigd bij de decreten van 10 februari 2006 en van 7 juli 2006. Sommige bepalingen van die wet zijn door de Provinciekieswet eveneens van toepassing gemaakt voor de provincieraadsverkiezingen;

4° de wet van 11 april 1994 tot organisatie van de geautomatiseerde stemming, eveneens gewijzigd bij de decreten van 10 februari 2006 en van 7 juli 2006;

5° de wet van 11 april 1994 betreffende de verplichte vermeldingen op bepaalde verkiezingsdocumenten;

6° de bijzondere wet van 13 juli 2001 houdende overdracht van diverse bevoegdheden aan de gewesten en gemeenschappen;

7° de wet van 19 maart 2004 tot toekenning van het actief kiesrecht bij de gemeenteraadsverkiezingen aan vreemdelingen;

8° het decreet van 18 mei 1994 houdende regeling van het taalgebruik bij de verkiezingen, gewijzigd bij het decreet van 10 februari 2006;

9° het decreet van 7 mei 2004 houdende regeling van de controle van de verkiezingsuitgaven en de herkomst van de geldmiddelen voor de verkiezing van het Vlaams Parlement, de provincieraden, de gemeenteraden en de districtsraden, gewijzigd bij het decreet van 10 februari 2006.

1.2. Uitvoeringsbesluiten, modellen en formulieren

Met toepassing van de kieswetgeving heeft de Vlaamse Regering een aantal aanvullende regels opgenomen in uitvoeringsbesluiten. Waar nuttig verwijzen die onderrichtingen daarnaar. In het besluit van 10 maart 2006 (*Belgisch Staatsblad* van 20 april 2006) heeft de Vlaamse Regering ook een aantal bevoegdheden gedelegeerd aan de Vlaamse minister, bevoegd voor de binnenlandse aangelegenheden. Dat is onder meer het geval voor het vaststellen van modellen en formulieren, die bij de verkiezingen moeten worden gebruikt. Krachtens de kieswetten zelf zijn die modellen verplicht te gebruiken bij de verkiezingen.

De nummers van de formulieren voor de gemeenteraadsverkiezingen beginnen met een G, gevolgd door een volgnummer. De formulieren voor de provincieraadsverkiezingen beginnen met een P, die voor de districtsradsverkiezingen in Antwerpen met een D en die voor de OCMW- raadsverkiezingen in de Vlaamse Rand en in Voeren tenslotte met een O. Formulieren die van toepassing zijn bij meerdere verkiezingen dragen de kenletter A.

Zoals al gemeld in de aanhef van die omzendbrief zijn al die relevante regelgevingen terug te vinden op de website www.vlaanderenkiest.be onder het item « Basiswetgeving ».

2. Taalgebruik bij de verkiezingen van 8 oktober 2006

Ik vestig uw bijzondere aandacht op artikel 1, § 1, 5°, van de bij koninklijk besluit van 18 juli 1966 gecoördineerde wetten op het gebruik der talen in bestuurszaken (*Belgisch Staatsblad* van 2 augustus 1966). De taalwetgeving is vanzelfsprekend onverkort van toepassing op de verrichtingen bij de gemeente- en provincieraadsverkiezingen.

2.1. Stembiljetten en schermen op de stemcomputers

In de gemeenten van het Vlaams Gewest zijn de stembiljetten en de schermen op de stemcomputers uitsluitend in het Nederlands opgesteld.

In de faciliteitengemeenten geldt een uitzondering op die algemene regel. Zoals blijkt uit een advies van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht (VCT - nummer 1117 van 18 maart 1965) moeten stembiljetten beschouwd worden als « berichten en mededelingen aan het publiek die uitgaan van de gewestelijke diensten en tot het publiek gericht zijn door bemiddeling van de plaatselijke diensten ».

Dat betekent dat ze overeenkomstig artikel 24 van de Samengevoegde wetten op gebruik der talen in bestuurszaken (SWT) in de zes Vlaamse randgemeenten (Drogenbos, Kraainem, Linkebeek, Sint-Genesius-Rode, Wemmel, Wezembeek-Oppem), in de gemeente Voeren en in de taalgrensgemeenten (Mesen, Spiere-Helkijn, Bever, Ronse, Herstappe) tweetalig zijn, met voorrang voor het Nederlands.

De modellen van de stembiljetten die ter uitvoering van de Gemeentekieswet en de Provinciekieswet bij Ministerieel Besluit werden vastgesteld houden rekening met de taalwetgeving.

Ook de computerschermen zijn natuurlijk eveneens opgemaakt in overeenstemming met de taalregeling.

2.2. Formulieren te gebruiken bij de verkiezingen

Bij elke verkiezing zijn een belangrijk aantal formulieren te gebruiken. De modelformulieren werden bij Ministerieel Besluit vastgesteld. Ze zijn verplicht te gebruiken. De kieswetgeving, zoals gewijzigd bij het decreet van 10 februari 2006, bepaalt in diverse artikelen dat de formulieren door de Vlaamse Regering worden vastgesteld. Bij het besluit van 10 maart 2006 heeft de Vlaamse Regering hiervoor delegatie verleend aan de Vlaamse minister, bevoegd voor de Binnenlandse Aangelegenheden (*Belgisch Staatsblad* van 20 april 2006).

Als algemene regel geldt dat ook de formulieren uitsluitend in het Nederlands zijn opgemaakt.

Maar ook hier voorziet de taalwetgeving in een uitzonderingsregeling voor de faciliteitengemeenten. Inwoners van die gemeenten hebben het recht om aan hun gemeentebestuur een Franstalig exemplaar te vragen van een formulier dat zij nodig hebben voor de verkiezingen. Vanzelfsprekend geldt die mogelijkheid uitsluitend voor de burgers die in een van de faciliteitengemeenten wonen.

Het gaat in concreto om :

— voordrachts- en verbeteringsakten voor kandidaatstellingen in die gemeenten, die ondertekend worden door de kiezers of door aftredende provincieraadsleden;

— het volmachtformulier en de daarbij behorende attesten van de burgemeester die de Vlaamse Regering heeft vastgesteld;

— de aanstellingsbrieven van de bijzitters, plaatsvervangende bijzitters en de secretarissen van de verschillende kiesbureaus.

De Vlaamse Regering zal een diskette met de Franstalige versie van die formulieren aan de faciliteitengemeenten bezorgen. De gemeenten hebben zo de mogelijkheid een Franstalig exemplaar uit te printen en aan de burger ter beschikking te stellen, als die er uitdrukkelijk om verzoekt. Zij mogen die formulieren niet zelf op een andere manier verspreiden.

Ik vestig er de bijzondere aandacht op dat de besturen van de faciliteitengemeenten die formulieren alleen in het Frans mogen afleveren aan inwoners die daar uitdrukkelijk om verzoeken. Ik verwijs voor dat onderwerp naar de omzendbrieven van 16 december 1997 en 9 februari 1998 van mijn ambtsvoorgangers en naar mijn richtlijn van 8 juli 2005, opgesteld naar aanleiding van de arresten van de Raad van State over die omzendbrieven. Bij de arresten van 23 december 2004 heeft de Raad van State de verplichting om een dergelijke vraag telkens opnieuw tot het bestuur te richten, uitdrukkelijk bevestigd.

2.3. Kiesbureaus

Voor het taalgebruik in de verschillende kiesbureaus geldt natuurlijk de algemene regel dat alle verrichtingen uitsluitend in het Nederlands gebeuren.

Volgens een vaste adviespraktijk van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht, zijn de stembureaus plaatselijke diensten ad hoc in de zin van de gecoördineerde taalwetten in Bestuurszaken (artikel 9 van het KB van 18 juli 1966). De Raad van State bevestigt dat formeel in zijn advies 39.080/AV/3 van 28 november 2005, nr 13.3 in verband met de taal waarin de eed in de kiesbureaus moet worden afgelegd : de kiesbureaus verrichten bestuurshandelingen zonder betrekking tussen bestuur en publiek.

Artikel 1, 5°, van de gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken is dus van toepassing op alle verrichtingen bij de provincie- en gemeenteraadsverkiezingen. Dat houdt in dat alle handelingen in de stembureaus in elke gemeente in het Nederlandse taalgebied effectief in het Nederlands moeten verlopen, met inbegrip van de rand- en de taalgrensgemeenten bedoeld in artikel 7, eerste lid, en artikel 8 van de SWT. Volgens de rechtspraak van de Raad van State en de adviespraktijk van de VCT moeten hieronder onder meer de volgende handelingen worden verstaan : het oproepen van de kiezers om te stemmen, de eedaflegging, het opmaken van de processen-verbaal en andere documenten en formulieren. Alle handelingen van de kiesbureaus, zowel die welke voorafgaan aan de verkiezingsdag, als de kiesverrichtingen op de verkiezingszondag zelf verlopen in alle gemeenten van het Vlaams Gewest dus uitsluitend in het Nederlands.

Ik vestig wel de aandacht op artikel 49 van de SWT. In de faciliteitengemeenten (de zes gemeenten van de Vlaamse Rand, Voeren en de al genoemde taalgrensgemeenten) wijzen de voorzitters van de stembureaus een secretaris aan die hen kan bijstaan als ze niet bij machte zijn de kiezers te woord te staan of voor te lichten in de talen die de gecoördineerde wetten op het gebruik der talen in bestuurszaken voorschrijven te gebruiken in de betrekkingen van de plaatselijke diensten met de particulieren. Dat zal bijvoorbeeld het geval zijn als de voorzitter van een stembureau niet voldoende Frans kent om een kiezer, wanneer die daar uitdrukkelijk om verzoekt, in die taal te woord te staan om hem toelichtingen te verstrekken bij de kiesverrichtingen.

2.4. Oproepingsbrieven

Volgens de vaste rechtspraak van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht moeten de oproepingsbrieven voor de kiezers beschouwd worden als betrekkingen met particulieren in de zin van de gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken.

Dat betekent dat de colleges van burgemeester en schepenen in alle gemeenten van het Vlaams Gewest de oproepingsbrieven uitsluitend in het Nederlands aan de kiezers mogen bezorgen. Als een oproepingsbrief niet op de verblijfplaats van de kiezer kan worden bezorgd, dan blijft hij bewaard bij de diensten van de gemeentesecretaris, waar de kiezer hem kan afhalen voor 8 oktober 's middags.

Die verzending van de oproepingsbrieven in het Nederlands moet ook gebeuren in de zes Vlaamse randgemeenten (Drogenbos, Kraainem, Linkebeek, Sint-Genesius-Rode, Wemmel en Wezenbeek-Oppem), de gemeente Voeren en in de taalgrensgemeenten (Mesen, Spiere-Helkijn, Bever, Ronse en Herstappe). In die gemeenten kunnen de personen die dat wensen echter een Franstalige oproepingsbrief verkrijgen bij het gemeentebestuur als zij daar uitdrukkelijk om verzoeken. De gemeentebesturen mogen het Franstalige exemplaar van de oproepingsbrief alleen afgeven in ruil voor het Nederlandstalige exemplaar dat de kiezer al heeft ontvangen. Een kiezer mag immers nooit over twee oproepingsbrieven beschikken omdat dat tot verwarring in het stembureau kan leiden. Als een kiezer een Franstalig exemplaar van zijn oproepingsbrief komt vragen, maakt het gemeentebestuur een aantekening daarvan op het Nederlandstalig exemplaar dat de kiezer teruggegeven heeft.

Ik herhaal dat die verplichte verzending van de oproepingsbrieven in het Nederlands, eventueel gevolgd door het verstrekken op verzoek van een Franstalig exemplaar in de faciliteitengemeenten, uitdrukkelijk bevestigd is door de Raad van State in zijn arresten van 23 december 2004.

De modellen van de oproepingsbrieven die gebruikt moeten worden bij de verkiezingen van 8 oktober 2006, zijn vastgesteld bij ministerieel besluit.

3. Vrijstelling van portkosten en versturen van kiesdrukkerwerk

3.1. Portvrij versturen van briefwisseling

De briefwisseling ter uitvoering van de kieswetten mag u portvrij versturen.

Het gaat om de volgende documenten :

1. de oproepingsbrieven die het college van burgemeester en schepenen aan de kiezers stuurt;
2. de Poststukken over de schrapping en de nieuwe inschrijvingen in de kiezerslijst die uitgewisseld worden onder de gemeentebesturen, alsook alle documenten die de gemeentebesturen aan de betrokken kiezers sturen;
3. de berichten die de gemeentebesturen sturen aan kiesgerechtigden die als bijzitter kunnen worden aangewezen;
4. de briefwisseling tussen de leden van verschillende kiesbureaus;
5. de exemplaren of afschriften van de kiezerslijst die de gemeentebesturen versturen;
6. de briefwisseling over de verkiezingen die aan of door de voorzitters van de kiesbureaus worden verstuurd;
7. de stukken die het Agentschap voor Binnenlands Bestuur verstuurt in het raam van de kieswetgeving.

Op de zendingen moeten de volgende aanduidingen vermeld worden :

- voor zendingen, vermeld in punt 1 : "Kieswet - oproepingsbrief" in de linkerbovenhoek van de adreszijde;
- voor zendingen, vermeld onder punt 2 en 5 : "Kieswet - Kiezerslijst" in de linkerbovenhoek van de adreszijde;
- voor zendingen, vermeld onder punt 3, 4, 6 en 7 : "Kieswet" (gedrukt of geschreven) bovenaan op de adreszijde en bij voorkeur in de linkerbovenhoek. Vermeld in het adres zelf ook de functie die de geadresseerde uitoefent in verkiezingszaken (voorzitter, bijzitter, plaatsvervangend bijzitter, kandidaat-bijzitter).

Bij dringende bestellingen en bestellingen op zaterdag moet naast de term "Kieswet" ook het woord "Expres" worden toegevoegd.

In 1994 werd met DE POST een akkoord gesloten dat elke kandidaat-bijzitter of een ander lid van een kiesbureau, aan wie een ter post aangetekende brief wordt geadresseerd en die op zijn woonplaats afwezig is tijdens die postbedeling, verwittigd wordt met een kaart (model 227 - Kieswet). Die kaart wordt in zijn brievenbus gedeponneerd met het verzoek die brief af te halen bij het gemeentebestuur. Het formaat van dat model is bepaald op 10 cm hoogte en 15 cm breedte.

Die maatregel is bestemd om het absentisme te voorkomen in de stem- en stemopnemingsbureaus, en om die bureaus tijdig samen te kunnen stellen. Dat is een bijkomend hulpmiddel, maar sluit geen andere mogelijkheden voor de gemeente uit, na overleg met de plaatselijke hoofdontvanger van het postkantoor.

Dat betekent dat de aanwijzing van de leden van de kiesbureaus niet-aangetekend kan gebeuren, indien het hoofdbureau en de gemeente dat meer aangewezen acht. Het is noodzakelijk dat de postontvanger op de hoogte gebracht wordt van de gekozen maatregel.

3.2. Verkiezingsdrukkerwerk

De voorwaarden voor verkiezingsdrukkerwerk kunt u verkrijgen bij de grote kantoren van De Post. Meer informatie vindt u ook op <http://www.depost.be> (rubriek verkiezingsdrukkerwerk). De Postdiensten zullen een afschrift ervan sturen aan alle politieke partijen en alle betrokkenen die erom vragen. De website www.vlaanderenkiest.be bevat een link naar deze informatie.

Ik vestig er de aandacht op dat het laatste verkiezingsdrukkerwerk uiterlijk op de laatste woensdag voor de verkiezingen afgegeven moet worden : dat is op 4 oktober 2006.

Formaat oproepingsbrieven

Om de postdiensten de mogelijkheid te bieden de oproepingsbrieven zo efficiënt mogelijk te bezorgen, moeten ze aan de onderstaande voorwaarden voldoen :

1° Oproepingsbrieven in een envelop of los verzonden

- Minimumafmetingen : 90 x 140 mm
- Maximumafmetingen : 120 x 235 mm
- Maximumgewicht : 20 gr.
- Maximumdikte : 5 mm
- Plaats van het adres : - evenwijdig met de grootste afmeting van de zending
- in een zone van 15 mm vanaf de linker-, rechter- en onderrand en 40 mm vanaf de bovenrand.

- Het adres moet het postnummer van de plaats van bestemming vermelden.

Daarnaast moeten de los verzonden zendingen voldoende stevig en volledig dicht zijn om eventuele beschadiging te voorkomen en de behandeling te vergemakkelijken.

2° Verzending in kaartvorm

Naast de hierboven vermelde voorwaarden, moet het papier waaruit de zendingen vervaardigd zijn, voldoende stevig zijn (140 gr/m²) en moet minstens de rechterhelft van de kaart gereserveerd worden voor het adres van de geadresseerde, de afdruk van de datumstempel en eventuele dienstaanwijzingen.

4. Presentiegeld, reisvergoeding en verzekering voor de leden van de kiesbureaus

4.1. Kostenverdeling ter uitvoering van artikel 8 van de Provinciekieswet

In geval van gelijktijdige vernieuwing van de gemeente- en provincieraden worden de verkiezingsuitgaven met toepassing van artikel 38 van de Gemeentekieswet verdeeld volgens de regels vastgesteld in artikel 8 van de Provinciekieswet.

Artikel 8 van de Provinciekieswet bepaalt dat de kosten voor het verkiezingspapier voor rekening komen van het Vlaams Gewest. Dat papier is al bezorgd aan de provinciale overheden, die belast zijn met de verdere distributie.

De onderstaande verkiezingsuitgaven komen voor de helft voor rekening van de provincies en voor de helft voor rekening van de gemeenten :

1° het presentiegeld en de reisvergoeding waarop de leden van de kiesbureaus aanspraak kunnen maken, onder de voorwaarden die de Vlaamse Regering bepaalt;

2° de reiskosten van de kiezers die op de dag van de verkiezing niet meer in de gemeente verblijven waar ze als kiezers zijn ingeschreven, onder de voorwaarden die de Vlaamse Regering bepaalt;

3° de verzekeringspremies om de lichamelijke schade te dekken die voortvloeit uit ongevallen die de leden van de kiesbureaus zijn overkomen bij de uitoefening van hun ambt. De Vlaamse Regering bepaalt de regels volgens welke die risico's worden gedekt.

De volgende kosten komen voor rekening van de gemeenten : de stembussen, schotten, lessenaars, enveloppen en potloden die ze leveren. De modellen die hiervoor bestonden voor de verkiezingen van 2000 worden ook voor de verkiezingen van 8 oktober 2006 verder behouden.

Alle andere verkiezingsuitgaven komen voor rekening van de gemeenten.

De Vlaamse Regering heeft de uitvoeringsvoorwaarden bepaald met betrekking tot artikel 8 van de Provinciekieswet bij het besluit van 9 juni 2006 (*Belgisch Staatsblad* van 16 juni 2006).

4.2. Presentiegeld

De bedragen voor het presentiegeld zijn als volgt vastgesteld in artikel 1 van het uitvoeringsbesluit van de Vlaamse Regering van 9 juni 2006 :

— 87 euro voor de voorzitters van de centrale arrondissementbureaus voor de provincieraadsverkiezingen, en 62 euro voor de leden en de secretarissen van die bureaus;

— 75 euro voor de voorzitters van de districtshoofdbureaus voor de provincieraadsverkiezingen en voor de voorzitters van de hoofdbureaus voor de gemeenteraadsverkiezingen, en 50 euro voor de leden en secretarissen van die bureaus;

— 62 euro voor de voorzitters van de kantonhoofdbureaus, en 25 euro voor de leden en secretarissen van die bureaus;

— 15 euro voor de leden van de stembureaus en de stemopnemingsbureaus, voorzitter inbegrepen, in de gemeenten waar manueel wordt gestemd, en 22,50 euro voor de leden van de stembureaus, voorzitter inbegrepen, waar geautomatiseerd wordt gestemd.

Het presentiegeld voor de leden van de hoofdbureaus voor de districtsraadsverkiezingen is gelijk aan het presentiegeld dat is vastgesteld voor de leden van de hoofdbureaus voor de gemeenteraadsverkiezingen.

Het presentiegeld wordt overgeschreven op de financiële rekening van de bureauleden. Daartoe sluit elke provincie een overeenkomst met De Post aan de hand van de formulieren die daarvoor ter beschikking worden gesteld.

De formulieren worden via de voorzitter van het kantonhoofdbureau verzameld. In dat verband verwijs ik naar rubriek III.2. betreffende de onderrichtingen voor die bureaus.

4.3. Reisvergoedingen :

1° De leden van de bureaus hebben recht op een reisvergoeding als zij zitting hebben in een gemeente waar zij niet in de bevolkingsregisters zijn ingeschreven. De vergoeding is vastgesteld op 0,2841 euro per afgelegde kilometer (artikel 2 van het voornoemd besluit van 9 juni 2006).

Zij sturen hun schuldvordering binnen drie maanden na de verkiezingen naar het bestuur van de provincie waar zij zitting hebben. Zij gebruiken daarvoor het formulier « Schuldvorderingsverklaring voor terugbetaling van de reiskosten van de leden van de bureaus » (Formulier A97).

2° De kiezers die op de dag van de verkiezingen niet meer verblijven in de gemeente waar zij moeten gaan stemmen, de loon- of weddetrekkenden die hun beroep uitoefenen in het buitenland of in een andere gemeente dan die waar zij moeten stemmen, de leden van het gezin van die loon- of weddetrekkenden die met hen samenwonen, de studenten die voor hun studie in een andere gemeente verblijven dan die waar zij moeten stemmen en de personen die in behandeling zijn in een verpleeg- of gezondheidsinrichting in een andere gemeente dan waar zij moeten stemmen, hebben recht op de terugbetaling van hun reiskosten (artikel 3, § 1, van het besluit van 9 juni 2006).

De kiezers die gebruikmaken van vervoer per trein, hebben recht op een gratis treinsbiljet (tweede klasse - heen en terug) op vertoon van hun oproepingsbrief. De Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen factureert de kosten aan de provincie waarin de gemeente gelegen is en waar de kiezer zijn stemplicht moet vervullen. Dat gebeurt aan de hand van de provinciale NMBS-code die vermeld is op de oproepingsbrief van de kiezer.

De kiezers die gebruikmaken van een ander vervoermiddel dan de trein, hebben eveneens recht op de terugbetaling van hun reiskosten. Het bedrag is beperkt tot het tarief van de NMBS voor de afgelegde afstand. Alleen binnenlandse trajecten komen in aanmerking voor terugbetaling. De kiezers gebruiken het formulier « Schuldvorderingsverklaring voor de terugbetaling van de reiskosten van de kiezers » (A98) en sturen dat naar de provincie waar zij hun stemplicht moeten vervullen.

4.4. Verzekeringsspolis

De verzekering van de leden van de diverse bureaus wordt geregeld in artikel 4 tot en met 8 van het Ministerieel Besluit van 9 juni 2006.

Elke provincie sluit een polis bij een toegelaten verzekeringsonderneming om de schade te vergoeden die voortvloeit uit eventuele ongevallen die de leden van de diverse bureaus zijn overkomen bij de verkiezingen van 8 oktober 2006. Met een toegelaten verzekeringsonderneming wordt bedoeld, een verzekeringsmaatschappij die erkend is door de Commissie voor het Bank-, Financier- en Assuranciewezen (CBFA).

De verzekeringspolis die gesloten wordt ter uitvoering van artikel 4, dekt de lichamelijke schade die voortvloeit uit ongevallen die de leden van de diverse bureaus zijn overkomen tijdens de uitoefening van hun opdracht of op de heen- en terugweg van hun woonplaats naar de vergaderplaats van hun bureau.

De polis dekt eveneens de burgerlijke aansprakelijkheid die voortvloeit uit de schade die door hun toedoen of schuld werd toegebracht aan derden bij de uitoefening van hun opdracht of op de heen- en terugweg van hun woonplaats naar de vergaderplaats van hun bureau.

De verzekerden worden ten opzichte van elkaar als derden beschouwd.

Voor de inhoud van het begrip heen- en terugweg van de woonplaats van de verzekerde naar de vergaderplaats van zijn bureau wordt verwezen naar artikel 8 van de Arbeidsongevallenwet van 10 april 1971, gewijzigd bij de wet van 12 juli 1991.

Onder verzekerden moet worden verstaan :

1° de leden van de centrale arrondissementbureaus, de districtshoofdbureaus, de kantonhoofdbureaus, de gemeentelijke hoofdbureaus en de hoofdbureaus voor de districtsraden, alsook de stembureaus en de stemopnemingsbureaus, met uitsluiting van de getuigen, maar met inbegrip van de plaatsvervangende bijzitters die speciaal werden opgeroepen door de voorzitter van het bureau waarvoor ze werden aangewezen;

2° voor de dekking van het risico, vermeld in artikel 5, tweede lid, van het besluit, de personen, vermeld in 1°, alsmede de ambtenaren van de Vlaamse administratie, de provincies en gemeenten die taken vervullen naar aanleiding van de verkiezingen van 8 oktober 2006.

De leden van de bureaus die vallen onder de wet van 3 juli 1967 betreffende de preventie van of de schadevergoeding voor arbeidsongevallen, voor ongevallen op de weg naar en van het werk en voor de beroepsziekten in de overheidssector, worden uitgesloten van de dekking, vermeld in artikel 5, eerste lid, van het besluit.

Als een of meer verzekeringen geheel of gedeeltelijk dezelfde risico's dekken als de polis, vermeld in artikel 5 van het besluit, dan vormt de verzekeringspolis die de provincie sluit alleen een aanvulling op die verzekeringen.

Afhankelijk van de categorieën van bureaus die samengesteld moeten worden, begint de verzekeringspolis te lopen op de data die de wet van 19 oktober 1921 tot regeling van de provincieraadsverkiezingen en de Gemeentekieswet vastleggen voor hun eerste vergadering. De dekking verstrijkt op de datum waarop die bureaus al hun verrichtingen uitgevoerd hebben.

4.5. Omslag van de kosten tussen de provincie en de gemeente

De omslag van de kosten wordt geregeld in artikel 9 van het besluit van 9 juni 2006.

De provincie betaalt de uitgaven, vermeld in artikel 1, 2, 3 en 4, alsook alle andere verkiezingsuitgaven met betrekking tot de werking van de provinciale, arrondissement-, districts-, en kantonhoofdbureaus.

Iedere provincie verhaalt, naar rata van het aantal ingeschreven kiezers, de volgende kosten op de gemeenten die tot de provincie behoren :

1° de helft van de uitgaven, vermeld in artikel 1, 2, 3 en 4;

2° het volledige bedrag van de overige kosten die de provincie heeft voorgeschoten.

De deputatie neemt daarvoor een gemotiveerde beslissing en brengt de gemeenten in kwestie met een aangetekende brief binnen dertig dagen op de hoogte van de beslissing.

Alle andere uitgaven, zoals de kosten voor de aanschaf van stembussen, schotten, lessenaars, enveloppen, potloden, de inrichting en de werking van de stembureaus, de stemopnemingsbureaus en het gemeentelijk hoofdstembureau, komen rechtstreeks voor rekening van de gemeenten.

Aangezien in gemeenten waar geautomatiseerd wordt gestemd, geen stemopnemingsbureaus moeten worden ingericht en ook geen stembrieven moeten worden gedrukt, worden die gemeenten uiteraard niet betrokken bij de verdeling van een aantal kosten. Het betreft hier :

1° de kosten die voortvloeien uit de betaling van het presentiegeld aan de leden van de provinciale en gemeentelijke stemopnemingsbureaus;

2° de kosten voor het drukken van de stembrieven.

Alleen de gemeenten die een traditioneel stemsysteem gebruiken, komen voor de verdeling van die kosten in aanmerking.

5. Kiesrecht en oproeping van de kiezers

5.1. Actief en passief kiesrecht

Alleen personen met de Belgische nationaliteit kunnen deelnemen aan de verkiezingen voor de provincieraden. Zij genieten zowel het actief als het passief kiesrecht.

Bij de gemeenteraadsverkiezingen van oktober 2000 konden EU-burgers al aan de verkiezingen deelnemen, op voorwaarde dat zij zich vooraf bij de gemeente als kiezer lieten registreren. Ten gevolge van de wet van 19 maart 2004 tot toekenning van het actief kiesrecht bij gemeenteraadsverkiezingen aan vreemdelingen, kunnen voor de verkiezingen van oktober 2006 ook niet-EU-burgers hun stem uitbrengen, eveneens op voorwaarde dat zij zich vooraf als kiezer laten registreren.

Die mogelijkheid geldt uitsluitend voor de verkiezingen voor de gemeenteraad, en voor de districtsraad te Antwerpen, maar niet voor de provincieraadsverkiezingen en evenmin voor de rechtstreekse verkiezing van de OCMW-raden in de zes Vlaamse randgemeenten en de gemeente Voeren.

5.1.1. Actief kiesrecht (mogen stemmen)

Om provincieraadskiezer te zijn, moet men aan vier voorwaarden voldoen :

1. Belg zijn

De wijze waarop de Belgische nationaliteit werd verkregen (geboorte, naturalisatie, huwelijk, optie) speelt geen rol;

2. de leeftijd van 18 jaar hebben bereikt;

3. ingeschreven zijn in het bevolkingsregister van een gemeente van de provincie;

4. zich niet bevinden in een van de gevallen van uitsluiting of schorsing, die bepaald

worden in artikel 6 en 7 van het Kieswetboek.

Personen die tot een criminele straf (hechtenis en opsluiting) werden veroordeeld, worden definitief uitgesloten van het kiesrecht.

In de uitoefening van het kiesrecht zijn geschorst :

— de gerechtelijk onbekwaamverklaarden en de personen die onder het statuut van minderjarigheid zijn geplaatst (artikel 489-515 Burgerlijk Wetboek);

— personen die tot een gevangenisstraf van meer dan vier maanden zijn veroordeeld, op voorwaarde dat de straf zonder uitstel is uitgesproken en dat er geen hoger beroep meer tegen mogelijk is;

— personen die ter beschikking van de regering werden gesteld onder de vorm van internering.

De voorwaarden 1 en 3 moeten vervuld zijn op de dag dat de kiezerslijst wordt afgesloten : dat is dus op 1 augustus 2006.

De voorwaarden 2 en 4 moeten vervuld zijn op de verkiezingsdag : 8 oktober 2006.

Samenvatting : Wie kan voor welke raad kiezen?

	Belgen	EU-onderdanen	niet-EU-onderdanen
Provincie	JA <i>artikel 1, § 1, 1° Provinciekieswet</i>	-	-
Gemeenteraad	JA <i>artikel 1, § 1, 1° Gemeentekieswet</i>	JA, mits aanvraag <i>artikel 1bis, § 1 Gemeentekieswet</i>	JA, mits aanvraag <i>artikel 1ter Gemeentekieswet</i>
District	JA <i>artikel 86 Gemeentekieswet</i>	JA, mits aanvraag <i>artikel 86 Gemeentekieswet</i>	JA, mits aanvraag <i>artikel 86 Gemeentekieswet</i>
OCMW	JA <i>alleen rechtstreekse verkiezing in zes Vlaamse randgemeenten en in Voeren : artikel 17bis OCMW-wet van 8 juli 1976</i>	-	-

5.1.2. Passief kiesrecht (kandidaat mogen zijn)

Voor de voorwaarden waaraan men moet voldoen om voor de provincieraad verkozen te kunnen worden, verwijs ik naar rubriek II. 6.1. van deze onderrichting.

5.2. Opmaak en afgifte van exemplaren van de kiezerslijst

Het college van burgemeester en schepenen maakt op 1 augustus 2006 de lijst van de gemeenteraadskiezers op (artikel 3 Gemeentekieswet).

Artikel 1, § 5, van de Provinciekieswet bepaalt dat de kiezerslijst die vastgesteld werd voor de gemeenteraadskiesingen, ook wordt gebruikt voor vernieuwing van de provincieraden.

Krachtens artikel 1ter, § 3, van de Provinciekieswet is het gemeentebestuur verplicht, zodra de kiezerslijst opgemaakt is, exemplaren of afschriften ervan af te geven aan de personen die in naam van een politieke partij optreden en die zich er uiterlijk op 1 augustus 2006 schriftelijk toe verbinden een kandidatenlijst voor de provincieraad voor te dragen.

Elke politieke partij kan kosteloos twee gebruiksvriendelijke digitale exemplaren ontvangen, of op uitdrukkelijk verzoek een papieren versie, voor zover ze een kandidatenlijst voor de provincieraad indient in het kiesdistrict waar de gemeente ligt.

De afgifte aan de hierboven vermelde personen van aanvullende papieren of gebruiksvriendelijke digitale exemplaren geschiedt al dan niet tegen betaling van de kostprijs, die het college van burgemeester en schepenen bepaalt. De kostprijs van een exemplaar van de kiezerslijst is in beginsel de werkelijke kostprijs voor de loutere reproductie ervan.

Als een politieke partij geen kandidatenlijst voordraagt, kan ze van de kiezerslijst geen gebruik meer maken, ook niet voor verkiezingsdoeleinden, op straffe van de in artikel 197bis van het Kieswetboek vastgestelde sancties.

Ieder persoon die als kandidaat voorkomt op een voordracht, ingediend met het oog op de verkiezing, kan tegen betaling van de kostprijs onder dezelfde voorwaarden exemplaren of afschriften van de kiezerslijst krijgen. Het gemeentebestuur onderzoekt, op het ogenblik van de afgifte, of de betrokkene als kandidaat bij de verkiezingen voorgedragen is.

Als de aanvrager later van de kandidatenlijst wordt geschrapt, mag hij van de kiezerslijst geen gebruik meer maken, ook niet voor verkiezingsdoeleinden, op straffe van de in artikel 197bis van het Kieswetboek vastgestelde sancties.

Het gemeentebestuur mag aan andere personen geen exemplaren of afschriften van de kiezerslijst afgeven. Wie exemplaren of afschriften heeft ontvangen, mag die niet doorgeven aan derden.

De afgegeven exemplaren of afschriften van de kiezerslijst mogen alleen voor verkiezingsdoeleinden gebruikt worden, ook buiten de periode tussen de afgifte van de lijst en de verkiezingsdatum.

Uiterlijk op 31 augustus 2006 zendt het gemeentebestuur twee exemplaren van de lijst van de provincieraadskiezers aan de provinciegouverneur of zijn gemachtigde en aan de vertegenwoordigers van de politieke partijen die zich ertoe verbonden hebben een kandidatenlijst in te dienen in het kiesdistrict waar de gemeente ligt (artikel 1ter, § 6 van de Provinciekieswet).

Het gemeentebestuur van Voeren zendt die exemplaren aan de adjunct-arrondissementscommissaris van Tongeren.

5.3. Oproeping van de kiezers

Uiterlijk op 23 september, dat is vijftien dagen voor de verkiezingen, zorgt de Vlaamse Regering voor de publicatie in het *Belgisch Staatsblad* van een bericht, waarbij de dag van de verkiezingen en de uren van opening en sluiting van de stembureaus worden meegedeeld. Dat bericht vermeldt eveneens dat elke kiezer nog tot twaalf dagen voor de verkiezingen bij het gemeentebestuur bezwaar kan aantekenen tegen de kiezerslijst (tot 26 september 2006) (artikel 5 PKW).

Ook uiterlijk op 23 september stuurt het college van burgemeester en schepenen een oproepingsbrief aan elke kiezer. Als een oproepingsbrief niet bezorgd kan worden, dan wordt hij bewaard op het gemeentesecretariaat, waar de kiezer hem kan afhalen tot op het middaguur op 8 oktober zelf (GKW art 21). Ik wijs er nogmaals op dat de oproepingsbrieven in alle gemeenten uitsluitend in het Nederlands worden verzonden. In de faciliteitengemeenten kunnen de kiezers, als ze daar uitdrukkelijk om verzoeken, een Franstalig exemplaar bekomen tegen inruiling van hun Nederlandstalig exemplaar (zie rubriek I.2.4).

De provinciegouverneur of de ambtenaar die hij daartoe aanwijst, waakt erover dat het college van burgemeester en schepenen ten minste vijftien dagen voor 8 oktober aan elke kiezer een oproepingsbrief zendt. Voor de gemeente Voeren betreft, wordt die bevoegdheid uitgeoefend door de adjunct-arrondissementscommissaris van Tongeren.

De oproepingsbrief vermeldt de dag waarop en het lokaal waar de kiezer zijn stem moet uitbrengen, het aantal te verkiezen mandatarissen en de uren van opening en sluiting van het stembureau. Hij maakt ook melding van de bepalingen van artikel 8, eerste lid, 2°, PKW (reiskosten door kiezers onder bepaalde voorwaarden) alsook van het feit dat vanaf de eenendertigste dag na de verkiezingen de aangifte van de verkiezingsuitgaven van elke kandidaat en van elke lijst op de griffie van de rechtbank van eerste aanleg van het arrondissement waarvan het district deel uitmaakt gedurende vijftien dagen door alle kiezers van het district, op voorlegging van hun oproepingsbrief, kunnen worden geraadpleegd.

De oproepingsbrieven, vastgesteld volgens het model dat bij ministerieel besluit is bepaald, vermelden ook de naam, de voornamen, het geslacht en de hoofdverblijfplaats van de kiezer en het nummer waaronder hij op de kiezerslijst staat.

5.4. Stemverrichtingen

Alle personen die ingeschreven zijn op de kiezerslijst, worden tot de stemming toegelaten. De kiezer die zijn oproepingsbrief niet heeft ontvangen, kan de brief bij op het gemeentesecretariaat afhalen tot op de dag van de stemming, 's middags.

5.4.1. Belgische kiezers

De Belgen overhandigen bij het binnenkomen in het stembureau hun witte oproepingsbrief en identiteitskaart. Zij kunnen stemmen voor alle verkiezingen.

In de gemeenten waar manueel wordt gestemd en die niet behoren tot de Vlaamse randgemeenten, krijgen de Belgen twee stembiljetten : een groen voor de verkiezing van de provincieraad en een wit voor de verkiezing van de gemeenteraad. In de Vlaamse randgemeenten waar niet geautomatiseerd wordt gestemd (Drogenbos, Linkebeek, Sint-Genesius-Rode, Wemmel), krijgen de Belgische kiezers drie stembiljetten : naast het stembiljet voor de gemeenteraadsverkiezingen en die voor de provincieraadsverkiezingen ontvangen zij eveneens een blauw stembiljet voor de OCMW-raadsverkiezingen.

In de gemeenten waar de stemmen per computer uitgebracht worden, ontvangen de Belgische kiezers een magneetkaart die de voorzitter van het stembureau zodanig heeft gevalideerd dat zij voor de verschillende verkiezingen gebruikt kan worden. In de meeste gemeenten gaat het om twee verkiezingen. In de Vlaamse randgemeenten Kraainem en Wezembeek-Oppem en in de gemeente Voeren, waar per computer wordt gestemd, geeft de gevalideerde magneetkaart de Belgische kiezers de mogelijkheid om daarnaast ook voor de OCMW-raad een stem uit te brengen. In de stad Antwerpen kan de kiezer ook voor de districtsraad kan stemmen.

5.4.2. Niet-Belgische kiezers

De niet-Belgische kiezers, zowel met een nationaliteit van de Europese Unie als met een nationaliteit van buiten de Europese Unie, die zich als kiezer hebben laten registreren, worden afzonderlijk vermeld op de kiezerslijst. Die kiezers kunnen niet stemmen voor de provincieraad : ze kunnen alleen stemmen voor de gemeenteraad, en in de stad Antwerpen ook voor de districtsraad. Zij ontvangen dus alleen een wit stembiljet voor de gemeenteraad, na afgifte van hun blauwe oproepingsbrief en identiteitsbewijs, of een magneetkaart die zo gevalideerd is dat ze alleen gebruikt kan worden om een stem uit te brengen voor de gemeenteraad (en in Antwerpen ook voor de districtsraad).

5.4.3. Volgorde van de verkiezingen bij geautomatiseerde stemming

De volgorde van de verkiezingen bij geautomatiseerde stemming is vastgesteld bij het Ministerieel Besluit van 26 januari 2006 (*Belgisch Staatsblad* van 16 februari 2006). De kiezers brengen hun stem uit in de onderstaande volgorde :

- eerst gemeenteraad en dan provincieraad;
- eerst gemeenteraad, dan raad voor maatschappelijk welzijn en tot slot provincieraad (Vlaamse randgemeenten en Voeren);
- eerst gemeenteraad, dan districtsraad en tot slot provincieraad (stad Antwerpen).

II. ONDERRICHTINGEN VOOR DE DISTRICTSHOOFDBUREAUS

1. Opdracht en samenstelling van het districtshoofdbureau.

Artikel 3ter van de Provinciekieswet (PKW) bepaalt dat in de hoofdplaats van elk kiesdistrict een districtshoofdbureau wordt samengesteld.

De samenstelling van de kiesdistricten wordt geregeld in de bijlage bij artikel 6, § 1, van het Provinciedecreet van 9 december 2005, zoals gewijzigd bij het decreet van 2 juni 2006 (*Belgisch Staatsblad* van 30 juni 2006). Bij besluit van 9 juni 2006 heeft de Vlaamse Regering het aantal raadsleden per kiesdistrict vastgesteld.

Het districtshoofdbureau moet uiterlijk zevenentwintig dagen voor de verkiezing, dus op maandag 11 september 2006, samengesteld zijn. Het wordt voorgezeten door de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg of door de magistraat die hem vervangt indien de hoofdplaats van het district eveneens hoofdplaats is van een gerechtelijk arrondissement, en in de andere gevallen door de vrederechter of zijn plaatsvervanger.

Het districtshoofdbureau is, buiten zijn voorzitter, samengesteld uit :

1° vier bijzitters en vier plaatsvervangende bijzitters die de voorzitter heeft aangewezen uit de kiezers van de gemeente die de hoofdplaats is van het district. De keuze van de voorzitter wordt door geen andere voorwaarde beperkt (formulier P01);

2° een secretaris die de voorzitter vrij kiest uit de kiezers van het district. Hij is niet stemgerechtigd : (artikel 3octies PKW).

De kandidaten mogen geen deel uitmaken van een kiesbureau (artikel 3sexies, § 11 PKW). Ze mogen wel getuige zijn.

Het districtshoofdbureau houdt zich uitsluitend bezig met de verrichtingen die aan de stemming voorafgaan en met de algemene telling van de stemmen.

De voorzitter houdt toezicht over het geheel van de verrichtingen in het kiesdistrict en neemt in voorkomend geval alle maatregelen die nodig zijn voor een goed verloop van de kiesverrichtingen.

Het districtshoofdbureau, dat in de hoofdplaats van het administratief arrondissement zitting houdt, vervult bovendien de rol van centraal bureau van het arrondissement dat belast is met het ontvangen van de verklaringen van lijstenverbinding en met de zetelverdeling in geval van lijstenverbinding (artikel 15, § 2, en artikel 20 PKW).

Het districtshoofdbureau is een speciaal bureau, te onderscheiden van het kantonhoofdbureau in de hoofdplaats van het kiesdistrict : dat bureau vervult dezelfde rol als de hoofdbureaus van de andere kantons.

Alleen als het kiesdistrict maar één kanton omvat, houdt het districtshoofdbureau tezelfdertijd zitting als kantonhoofdbureau.

2. Samenstelling van de kiesdistricten en de indeling van de provincieraadsleden over de kiesdistricten

2.1. Samenstelling van de kiesdistricten

(Bijlage bij artikel 6, § 1, derde lid, van het Provinciedecreet van 9 juni 2006, zoals gewijzigd bij het decreet van 2 juni 2006).

PROVINCIE ANTWERPEN

Districten	Hoofdplaats	Kieskantons	Gemeenten
Antwerpen	Antwerpen	Antwerpen	Antwerpen Zwijndrecht
Boom	Boom	Boom	Boom Hemiksem Niel Rumst Schelle
		Kontich	Kontich Aartselaar Boechout Borsbeek Edegem Hove Lint Mortsel
Kapellen	Kapellen	Kapellen	Kapellen Brasschaat Schoten Stabroek
		Brecht	Brecht Essen Kalmthout Malle Wuustwezel
		Zandhoven	Zandhoven Ranst Schilde Wijnegem Wommelgem Zoersel

Administratief arrondissement Mechelen

Districten	Hoofdplaats	Kieskantons	Gemeenten
Mechelen	Mechelen	Mechelen	Mechelen Willebroek
		Puurs	Puurs Bornem Sint-Amands
Lier	Lier	Lier	Lier Berlaar
		Duffel	Duffel Bonheiden
		Heist-op-den-Berg	Heist-op-den-Berg Nijlen Putte

Administratief arrondissement Turnhout

Districten	Hoofdplaats	Kieskantons	Gemeenten
Districten Turnhout	Hoofdplaats Turnhout	Kieskantons Turnhout	Gemeenten Turnhout Beerse Oud-Turnhout Vosselaar
		Hoogstraten	Hoogstraten Baarle-Hertog Merksplas Rijkevorsel
Herentals	Herentals	Herentals	Herentals Grobbendonk Herenthout Kasterlee Lille Olen Vorselaar
		Westerlo	Westerlo Herselt Hulshout Laakdal
Mol	Mol	Mol	Mol Balen Geel Meerhout
		Arendonk	Arendonk Dessel Ravels Retie

PROVINCIE LIMBURG**Administratief arrondissement Hasselt**

Districten	Hoofdplaats	Kieskantons	Gemeenten
Hasselt	Hasselt	Hasselt	Hasselt Diepenbeek Zonhoven
Beringen	Beringen	Beringen	Beringen Ham Heusden-Zolder Leopoldsburg Tessenderlo
Genk	Genk	Genk	As Genk Opglabbeek Zutendaal
Herk-de-Stad	Herk-de-Stad	Herk-de-Stad	Herk-de-Stad Halen Lummen
Sint-Truiden	Sint-Truiden	Sint-Truiden	Sint-Truiden Gingelom Nieuwerkerken

Administratief arrondissement Maaseik

Districten	Hoofdplaats	Kieskantons	Gemeenten
Maaseik	Maaseik	Maaseik	Maaseik Kinrooi Dilsen-Stokkem
Bree	Bree	Bree	Bree Bocholt Meeuwen-Gruitrode
Neerpelt	Neerpelt	Neerpelt	Neerpelt Hamont-Achel Lommel Overpelt
Peer	Peer	Peer	Peer Hechtel-Eksel Houthalen-Helchteren

Administratief arrondissement Tongeren

Districten	Hoofdplaats	Kieskantons	Gemeenten
Tongeren	Tongeren	Tongeren	Tongeren Herstappe Riemst Voeren
Bilzen	Bilzen	Bilzen	Bilzen Hoeselt
Borgloon	Borgloon	Borgloon	Borgloon Alken Heers Kortesseem Wellen
Maasmechelen	Maasmechelen	Maasmechelen	Maasmechelen Lanaken

PROVINCIE OOST-VLAANDEREN**Administratief arrondissement Aalst**

Districten	Hoofdplaats	Kieskantons	Gemeenten
Aalst	Aalst	Aalst	Aalst Lede Erpe-Mere
Geraardsbergen	Geraardsbergen	Geraardsbergen Ninove	Geraardsbergen Ninove Denderleeuw
Zottegem	Zottegem	Zottegem Herzele	Zottegem Herzele Haaltert Sint-Lievens-Houtem

Administratief arrondissement Dendermonde

Districten	Hoofdplaats	Kieskantons	Gemeenten
Dendermonde	Dendermonde	Dendermonde Wetteren	Dendermonde Buggenhout Lebbeke Wetteren Laarne

Districten	Hoofdplaats	Kieskantons	Gemeenten
Zelee	Zelee	Zelee	Wichelen
			Zelee
		Hamme	Berlare
			Hamme
			Waasmunster

Administratief arrondissement Eeklo

Districten	Hoofdplaats	Kieskantons	Gemeenten
Eeklo	Eeklo	Eeklo	Eeklo
			Maldegem
		Assenede	Sint-Laureins
			Assenede
		Kaprijke	Zelzate
			Kaprijke

Administratief arrondissement Gent

Districten	Hoofdplaats	Kieskantons	Gemeenten
Deinze	Deinze	Deinze	Deinze
			Zulte
		Nazareth	Nazareth
			De Pinte
			Sint-Martens-Latem
		Nevele	Nevele
			Aalter
Evergem	Evergem	Evergem	Evergem
		Waarschoot	Waarschoot
		Zomergem	Zomergem
			Knesselare
			Lovendegem
Gent	Gent	Gent	Gent
Lochristi	Lochristi	Lochristi	Lochristi
			Moerbeke
			Wachtebeke
		Destelbergen	Destelbergen
		Merelbeke	Merelbeke
			Gavere
			Melle
			Oosterzele

Administratief arrondissement Oudenaarde

Districten	Hoofdplaats	Kieskantons	Gemeenten
Oudenaarde	Oudenaarde	Oudenaarde	Oudenaarde
			Maarkedal
			Wortegem-Petegem
		Kruishoutem	Kruishoutem
			Zingem
Ronse	Ronse	Ronse	Ronse
			Kluisbergen
		Brakel	Brakel
			Lierde
		Horebeke	Horebeke
			Zwalm

Administratief arrondissement Sint-Niklaas

Districten	Hoofdplaats	Kieskantons	Gemeenten
Sint-Niklaas	Sint-Niklaas	Sint-Niklaas	Sint-Niklaas
		Lokeren	Lokeren
Temse	Temse	Temse	Temse
			Kruibeke
		Beveren	Beveren
		Sint-Gillis-Waas	Sint-Gillis-Waas
			Stekene

PROVINCIE VLAAMS-BRABANT**Administratief arrondissement Halle-Vilvoorde**

Districten	Hoofdplaats	Kieskantons	Gemeenten
Halle	Halle	Halle	Halle
			Beersel
			Drogenbos
			Linkebeek
			Pepingen
			Sint-Genesius-Rode
			Sint-Pieters-Leeuw
		Asse	Asse
			Affligem
			Dilbeek
			Liedekerke
			Merchtem
			Opwijk
			Ternat
		Lennik	Lennik
			Bever
			Galmaarden
			Gooik
			Herne
			Roosdaal
Vilvoorde	Vilvoorde	Vilvoorde	Vilvoorde
			Kampenhout
			Machelen
			Zemst
		Meise	Meise
			Grimbergen
			Kapelle-op-den-Bos
			Londerzeel
			Wemmel
		Zaventem	Zaventem
			Hoeilaart
			Kraainem
			Overijse
			Steenokkerzeel
			Wezembeek-Oppem

Administratief arrondissement Leuven

Districten	Hoofdplaats	Kieskantons	Gemeenten
Leuven	Leuven	Leuven	Leuven Bertem Bierbeek Herent Huldenberg Kortenberg Oud-Heverlee Tervuren
Diest	Diest	Diest	Diest Bekkevoort Kortenaken Scherpenheuvel-Zichem
		Aarschot	Aarschot Begijnendijk Tielt-Winge
		Haacht	Haacht Boortmeerbeek Holsbeek Keerbergen Rotselaar Tremelo
Tienen	Tienen	Tienen	Tienen Boutersem Hoegaarden
		Glabbeek	Glabbeek Lubbeek
		Landen	Landen
		Zoutleeuw	Zoutleeuw Geetbets Lintier

PROVINCIE WEST-VLAANDEREN**Administratief arrondissement Brugge**

Districten	Hoofdplaats	Kieskantons	Gemeenten
Brugge	Brugge	Brugge	Brugge Beernem Blankenberge Damme Jabbeke Knokke-Heist Oostkamp Zedelgem Zuienkerke
		Torhout	Torhout

Administratief arrondissement Diksmuide

Districten	Hoofdplaats	Kieskantons	Gemeenten
Diksmuide	Diksmuide	Diksmuide	Diksmuide Houthulst Koekelare Kortemark Lo-Reninge

Administratief arrondissement Ieper

Districten	Hoofdplaats	Kieskantons	Gemeenten
Ieper	Ieper	Ieper	Ieper Langemark-Poelkapelle Vleteren Wervik Zonnebeke
Poperinge	Poperinge	Poperinge Mesen	Poperinge Mesen Heuvelland

Administratief arrondissement Kortrijk

Districten	Hoofdplaats	Kieskantons	Gemeenten
Kortrijk	Kortrijk	Kortrijk	Kortrijk Anzegem Kuurne Lendeledede Zwevegem Avelgem Spiere-Helkijn
Harelbeke	Harelbeke	Harelbeke	Harelbeke Deerlijk Waregem
Menen	Menen	Menen	Menen Wevelgem

Administratief arrondissement Oostende

Districten	Hoofdplaats	Kieskantons	Gemeenten
Oostende	Oostende	Oostende	Oostende Bredene De Haan Middelkerke Gistel Ichtegem Oudenburg
		Gistel	

Administratief arrondissement Roeselare

Districten	Hoofdplaats	Kieskantons	Gemeenten
Roeselare	Roeselare	Roeselare	Roeselare Ledegem Moorslede
Izegem	Izegem	Izegem Hooglede Lichtervelde	Ingelmunster Izegem Hooglede Staden Lichtervelde

Administratief arrondissement Tielt

Districten	Hoofdplaats	Kieskantons	Gemeenten
Tielt	Tielt	Tielt	Tielt
			Ardooie
			Pittem
		Meulebeke	Meulebeke
			Dentergem
		Oostrozebeke	Oostrozebeke
			Wielsbeke
		Ruiselede	Ruiselede
			Wingene

Administratief arrondissement Veurne

Districten	Hoofdplaats	Kieskantons	Gemeenten
Veurne	Veurne	Veurne	Veurne
			Alveringem
			De Panne
			Koksijde
		Nieuwpoort	Nieuwpoort

2.2. Indeling van de provincieraadsleden over de kiesdistricten

Artikel 6 van het Provinciedecreet van 9 december 2005, gewijzigd bij het decreet van 2 juni 2006 (*Belgisch Staatsblad* 30 juni 2006), bepaalt dat ieder district zoveel keer een raadslid telt als de provinciale deler in zijn bevolkingscijfer begrepen is. Het bevolkingsaantal dat in aanmerking moet worden genomen voor de verdeling van de raadsleden over de kiesdistricten, is het aantal personen dat ingeschreven is in het rijksregister van de natuurlijke personen die op 1 januari van het jaar van de provincieraadsverkiezingen hun hoofdverblijfplaats in de gemeenten van de desbetreffende provincies hadden. Het bevolkingscijfer per provincie en per gemeente op 1 januari 2006 volgens het Rijksregister werd bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 24 maart 2006.

Bij het besluit van 9 juni 2006 heeft de Vlaamse Regering het aantal provincieraadsleden vastgesteld dat voor de verschillende kiesdistricten te verkiezen is.

Kiesdistricten	Aantal raadsleden
PROVINCIE ANTWERPEN	
Administratief arrondissement Antwerpen	
Antwerpen	24
Boom	9
Kapellen	15
Administratief arrondissement Mechelen	
Mechelen	7
Lier	8
Administratief arrondissement Turnhout	
Turnhout	6
Herentals	8
Mol	7
	<hr/>
TOTAAL	84
 PROVINCIE VLAAMS-BRABANT	
Administratief arrondissement Halle-Vilvoorde	
Halle	24
Vilvoorde	22
Administratief arrondissement Leuven	
Leuven	15
Diest	15
Tienen	8
	<hr/>
TOTAAL	84

Kiesdistricten	Aantal raadsleden
PROVINCIE LIMBURG	
Administratief arrondissement Hasselt	
Hasselt	10
Beringen	10
Genk	8
Herk-de-Stad	3
Sint-Truiden	5
Administratief arrondissement Maaseik	
Maaseik	5
Bree	4
Peer	5
Neerpelt	7
Administratief arrondissement Tongeren	
Tongeren	5
Borgloon	4
Bilzen	4
Maasmechelen	5
TOTAAL	75
PROVINCIE OOST-VLAANDEREN	
Administratief arrondissement Aalst	
Aalst	7
Geraardsbergen	5
Zottegem	4
Administratief arrondissement Dendermonde	
Dendermonde	7
Zele	4
Administratief arrondissement Eeklo	
Eeklo	5
Administratief arrondissement Gent	
Gent	14
Deinze	6
Evergem	4
Lochristi	7
Administratief arrondissement Oudenaarde	
Oudenaarde	3
Ronse	4
Administratief arrondissement Sint-Niklaas	
Sint-Niklaas	7
Temse	7
TOTAAL	84
PROVINCIE WEST-VLAANDEREN	
Administratief arrondissement Brugge	
Brugge	20
Administratief arrondissement Diksmuide	
Diksmuide	4

Kiesdistricten	Aantal raadsleden
Administratief arrondissement Ieper	
Ieper	6
Poperinge	2
Administratief arrondissement Kortrijk	
Kortrijk	10
Harelbeke	5
Menen	5
Administratief arrondissement Oostende	
Oostende	11
Administratief arrondissement Roeselare	
Roeselare	6
Izegem	5
Administratief arrondissement Tielt	
Tielt	6
Administratief arrondissement Veurne	
Veurne	4
	84
TOTAAL	

3. Kandidaatstellingen en software voor het ingeven van de kandidaten

3.1. Software voor het ingeven van de kandidaten en ondersteuning van de controle via het Rijksregister

Artikel 11 van de Provinciekieswet bepaalt dat de akten van voordracht van de kandidaten op zaterdag 9 of zondag 10 september tussen 13 en 16 uur tegen ontvangstbewijs aan de voorzitter van het districtshoofdbureau worden overhandigd. Het districtshoofdbureau is bevoegd om te onderzoeken of de ingediende lijsten en de kandidaturen in overeenstemming zijn met de wet. Een eventuele verbetering kan nog gebeuren tot uiterlijk 14 september 2006. De formulieren van de voordrachtsakte en van de verbeteringsakte zijn beschikbaar op de website www.vlaanderenkiest.be.

De Vlaamse overheid heeft een aantal maatregelen genomen, waardoor de taak van het districtshoofdbureau aanzienlijk wordt vereenvoudigd. Zo moeten de kandidaten krachtens artikel 11, § 1, vierde lid, van de Provinciekieswet, naast de identificatiegegevens die vroeger al in de akte moesten worden opgenomen ook verplicht het nummer van het Rijksregister op de voordrachtsakte vermelden.

Dat maakt het mogelijk om via een digitale verbinding met het Rijksregister een snelle controle te doen op naam, woonplaats, leeftijd, en geslacht.

Het Agentschap voor Binnenlands Bestuur heeft daartoe ten behoeve van de voorzitters de nodige software ontwikkeld. Die werkwijze is dezelfde voor alle kantons, zowel waar de stemming op papier gebeurt, als waar de kiezer zijn stem uitbrengt met de computer.

Let wel : de toepassing verricht geen controle op de nationaliteit. De voorzitters moeten dus nog nagaan of de voorgedragen kandidaten aan de nationaliteitsverplichtingen voor kandidaatstelling voldoen. Hiertoe kunnen zij gebruik maken van de kiezerslijsten waarop de ingeschreven niet-Belgische kiezers apart zijn vermeld.

In concreto zal de voorzitter van het hoofdbureau, na ontvangst van de ondertekende voordrachtsakten, de kandidatenlijsten steeds digitaal moeten inbrengen in een centraal informatiebestand. Er gebeurt dan een controle via het Rijksregister. Nadat de voorzitter de lijsten die aan de verkiezingen deelnemen definitief heeft goedgekeurd, worden ze onmiddellijk gepubliceerd op de website www.vlaanderenkiest.be. Iedereen kan zo vanaf half september inzage krijgen in de ingediende kandidaturen voor de verkiezingen.

De software is uniform en wordt algemeen gebruikt voor het ingeven van de kandidaten, zowel in de traditionele als in de geautomatiseerde kiesomschrijvingen.

De voorzitters van de hoofdbureaus moeten voor hun identificatie en voor het afsluiten van de lijsten beschikken over een elektronische identiteitskaart, zowel in de kieskantons waar elektronisch wordt gestemd als waar het stemmen op papier gebeurt. Het gebruik van de e-ID is dermate cruciaal dat u het best ook aan een of meer vertrouwenspersonen die u in uw taak op het hoofdbureau bijstaan, delegatie kunt verlenen voor het gebruik van de toepassing door middel van de elektronische identiteitskaart. Ook die personen moeten natuurlijk beschikken over een e-ID. Ze moeten ook fysiek met hun ID-kaart aanwezig zijn op het moment dat de voorzitter de delegatie geeft. Uzelf en de personen aan wie u delegatie verleent, zullen zich vooraf moeten aanmelden op het informaticasysteem.

Voor het ingeven van de kandidaten in het informatiebestand, op basis van de voordrachtsakten (vanaf 9 september) moet het hoofdbureau zelf voor een computer zorgen.

Het toestel moet uitgerust zijn met het besturingssysteem Windows XP, Linux of Mac, met een moderne browser (Internet Explorer 5.5 of hoger, Mozilla Firefox 1.x., Netscape 7.x of Safari 1.x) en voorzien van een vrije usb-poort en internetaansluiting. Een usb-kaartlezer voor de elektronische identiteitskaart wordt kosteloos ter beschikking gesteld door het Agentschap voor Binnenlands Bestuur.

Samen met de aflevering van de kaartlezers ontvangen de voorzitters alle nuttige informatie in verband met de toegang en het gebruik van de internettoepassing. Er is ook in ondersteuning voorzien door personeelsleden van het Agentschap, als dat nodig mocht blijken. Het Agentschap voor Binnenlands Bestuur deelt de namen en contactgegevens afzonderlijk mee.

Het invoeren van de kandidaten in het informatiebestand gebeurt via een webtoepassing en kan gebeuren vanaf gelijk welke plaats die voorzien is van een aansluiting op het internet : de voorzitter die niet kan beschikken over een computer die aan de hierboven vermelde vereisten beschikt, kan desgewenst de hulp inroepen van het gemeentebestuur.

Zoals al is aangegeven, worden de kandidaten via die webtoepassing gecontroleerd in het Rijksregister op hun naam, leeftijd, beroep, woonplaats, status als kiezer en leeftijd. Ook onwettige dubbele kandidaatstellingen worden gemeld. Daarnaast geeft de softwaretoepassing ook aan als de door de wet verplichte pariteitsregels inzake de aanwezigheid van beide geslachten op de lijsten, niet is gerespecteerd.

3.2. Ingavetoeassing voor de partijen

Om de werkzaamheden van de voorzitters nog verder te vergemakkelijken en ook eventuele materiële fouten bij de kandidaatstelling te vermijden, heeft het Agentschap voor Binnenlands Bestuur ook een ingavetoeassing aangemaakt, waarmee de partijen hun kandidatenlijsten eveneens elektronisch ter beschikking van het hoofdbureau kunnen stellen, bij voorbeeld via een diskette. Het betreft een Excelmacrotoepassing dat een csv-tekstbestand genereert. Die toepassing staat op de website www.vlaanderenkiest.be, onder de rubriek « formulieren ».

De partijen moeten vanzelfsprekend altijd een volledig ingevuld papieren exemplaar van voordrachtsakte aan de voorzitter van het hoofdbureau afgeven, waarop de nodige handtekeningen zijn aangebracht. De exceltoepassing kan dus de papieren versie van de voordrachtsakte niet vervangen.

3.3. Aanmaken van de lijsten met behulp van de toepassing

Het is essentieel dat de ingave van de voorgedragen kandidaten in het informatiebestand uitermate zorgvuldig gebeurt. De gegevens die ingebracht worden, zijn immers de basis voor het aanmaken van de kandidatenlijsten voor de stemcomputers en voor een bestand dat kan gebruikt worden voor het drukken van de aanplakbiljetten en de stembiljetten.

Het systeem genereert bij de voorlopige afsluiting, de definitieve afsluiting en de definitieve afsluiting na beroep, de lijst van de kandidaten. Die lijst maakt integraal deel uit van het proces-verbaal.

De voorzitter bevestigt, door middel van zijn elektronische handtekening, de inhoud van de stembiljetten of het uitzicht van de schermen in geval van geautomatiseerd stemmen. Dat vervangt het manueel ondertekenen voor goedkeuring van de schermafdrukken op papier. Er zijn dus geen papieren schermafdrukken meer die ter goedkeuring aan de voorzitter van het hoofdbureau moeten voorgelegd worden.

Vooraf heeft het bureau vanzelfsprekend het proces-verbaal met daarin beprepen de lijst van de kandidaten, uitgeprint en goedgekeurd en hebben alle leden het ook ondertekend.

4. In ontvangst nemen van de akten van voordracht van kandidaten en aanwijzing van getuigen (artikel 10 en 11 PKW)

4.1. Bericht van de voorzitters van het districtshoofdbureau aan de kiezers betreffende het indienen van de akte van voordracht

Uiterlijk op dinsdag 5 september 2006, ten minste drieëndertig dagen voor de verkiezingen, maakt de voorzitter een mededeling op met de volgende inhoud (artikel 10, § 4, PKW) :

1° De plaats, dagen en uren waarop hij de voordrachten van kandidaten in ontvangst zal nemen. Artikel 11 van de Provinciekieswet bepaalt dat de voordrachten van kandidaten verplicht moeten ontvangen worden op zaterdag 9 september 2006, de 29e dag voor de verkiezingen, of op zondag 10 september 2006, de 28e dag voor de verkiezingen, tussen 13 en 16 uur. Dat betekent dat de kandidaten krachtens de wet de keuze hebben om hun voordrachtsakte ofwel op zaterdag ofwel op zondag aan de voorzitter van het districtshoofdbureau af te geven. Die moet dus op beide dagen ter beschikking van de kandidaten staan om de akten in ontvangst te nemen.

2° De lijstaanvoerdere hebben het recht in hun voordrachtsakte een getuige en een plaatsvervangend getuige aan te wijzen, die de vergaderingen van het districtshoofdbureau mogen bijwonen.

In de voordrachtsakte kunnen de lijstaanvoerdere ook de getuigen en de plaatsvervangende getuigen aanwijzen die de vergaderingen van de kantonhoofdbureaus mogen bijwonen.

De voordracht van de kandidaten en de aanwijzing van de getuigen die de werkzaamheden van het hoofdbureau kunnen bijwonen gebeurt door middel van de voordrachtformulieren die werden vastgesteld bij ministerieel besluit. Ze kunnen worden gedownload op de website www.vlaanderenkiest.be. Op die formulieren zijn alle wettelijke bepalingen opgenomen. Als voorzitter gaat u na of alle vakken correct zijn ingevuld en of het formulier behoorlijk is ondertekend.

3° De plaats, dag en uren waarop de voorzitter van het centraal arrondissementsbureau (dat is het districtshoofdbureau dat zetelt in de hoofdplaats van het administratief arrondissement) de verklaringen van lijstenverbinding zal ontvangen (formulier P32, P33 en P34). Krachtens artikel 15 van de Provinciekieswet kan een lijstverbinding alleen gebeuren tussen lijsten met dezelfde benaming in verschillende districten van hetzelfde administratief arrondissement. De verklaringen tot lijstenverbinding worden afgegeven op donderdag 28 september 2006, de tiende dag voor de stemming, tussen 14 en 16 uur.

De voorzitter van het centraal arrondissementsbureau, die verklaringen van lijstenverbinding in ontvangst heeft genomen, moet aan de andere voorzitters van de districtshoofdbureaus van het arrondissement een afschrift sturen van de tabel van de verbonden lijsten waarop kandidaten uit het desbetreffende district voorkomen. Die moeten de tabel in alle gemeenten van het district aanplakken (artikel 15, § 6, tweede lid, PKW).

De districten Brugge, Diksmuide, Veurne, Oostende, Tielt en Eeklo vallen samen met het administratief arrondissement. Het deel van het bericht betreffende de verklaringen van lijstenverbinding wordt in die districten natuurlijk niet gebruikt, aangezien er geen lijstenverbinding kan gebeuren.

De kandidaten en de kiezers die de voordrachtsakten hebben afgegeven, mogen ter plaatse inzage nemen van alle ingediende voordrachten en mogen schriftelijk hun opmerkingen aan het districtshoofdbureau meedelen. Artikel 11, § 4, van de Provinciekieswet bepaalt dat zij van dat recht gebruik mogen maken op zaterdag 9 september en zondag 10 september tussen 16 en 18 uur en op maandag 11 september tussen 13 en 16 uur, respectievelijk negenentwintigste, achtentwintigste en zevenentwintigste dag voor de verkiezingen. Daarvoor zijn er geen bijzondere formaliteiten bepaald. Maar de akten zelf mogen op geen enkele wijze gewijzigd of veranderd worden.

4.2. De voordracht

4.2.1. Verplicht gebruik van de vastgestelde voordrachtsakte

De voordracht moet gebeuren aan de hand van de formulieren P26a en P27a, vastgesteld bij het Ministerieel Besluit. Die formulieren zijn online ter beschikking via de website www.vlaanderenkiest.be. Ze zijn ook in het *Belgisch Staatsblad* bekendgemaakt.

De voorzitter bezorgt de indieners een ontvangstbewijs (formulier P30).

Zoals hierboven al is vermeld, kunnen de partijen, samen met de ondertekende kandidatenlijst, ook de kandidatuurstelling op een diskette afgeven. Dat maakt de verwerking van de kandidatenlijsten op de hoofdbureaus veel eenvoudiger. Ik raad de voorzitters dan ook aan de partijen te vragen zo veel mogelijk van die mogelijkheid gebruik te maken. De ingavetoepassing voor het invullen van de kandidatenlijsten wordt ter beschikking gesteld via de website.

Ik leg er de nadruk op dat de voorzitter bij het in ontvangst nemen van de voordrachtsakten aan de indieners of aan kandidaten geen enkele uitspraak mag doen over de geldigheid van de voordracht. Hij moet altijd wijzen op de controle die krachtens de wet moet worden uitgevoerd. Wel mag hij natuurlijk alle nuttige informatie of toelichtingen geven over de te vervullen formaliteiten. Hij kan ook al wijzen op sommige onregelmatigheden die hij vaststelt en die, als ze tijdig verbeterd worden, de akte alsnog geldig zouden kunnen maken. De voorzitter is daartoe echter wettelijk niet verplicht.

De voorzitter mag een voordrachtsakte die binnen de termijn, vastgesteld door de wet, wordt ingediend, niet weigeren, ook al vertoont die duidelijke onvolkomenheden.

4.2.2. Toelichting bij de voordrachtsakte

Artikel 11 van de Provinciekieswet bevat een aantal verplichtingen inzake de voordrachtsakte :

1° Naam en voornamen van de kandidaten

De voordrachtsakte vermeldt de naam, de voornamen, de geboortedatum, het geslacht, het rijksregisternummer, het beroep, de hoofdverblijfplaats en de handtekening van de kandidaten en, in voorkomend geval, van de kiezers die hen voordragen. De identiteit van de vrouwelijke kandidaat die gehuwd of weduwe is, mag voorafgegaan worden door de naam van haar echtgenoot of overleden echtgenoot.

Bij het indienen van de voordrachtsakte moeten de kandidaten hun naam en voornamen vermelden zoals die op hun identiteitskaart voorkomen. Ze kunnen er wel voor opteren om met een andere voornaam op het stembiljet of op het computerscherm vermeld te worden, maar moeten dat uitdrukkelijk vragen. Dat doen zij door het afzonderlijke vak in te vullen dat daarvoor op het voordrachtformulier is voorzien.

VOORNAMEN

Het staat de kandidaten vrij een andere voornaam te kiezen dan hun eerste voornaam, indien die andere voornaam hun gebruikelijke voornaam is, waaronder ze gekend zijn.

Die gebruikelijke voornaam kan dan op het stembiljet worden geplaatst. Daarbij gelden de volgende regels :

— er mag maar één voornaam worden vermeld. Een samengestelde voornaam wordt beschouwd als een algemene voornaam;

— de gekozen voornaam staat in principe vermeld bij de voornamen in de geboorteakte. Het hoofdbureau kan echter toestaan dat een kandidaat op het stembiljet wordt vermeld met een voornaam die niet voorkomt in zijn geboorteakte. Als die kandidaat een akte van bekendheid voorlegt, waarbij de burgemeester, de vrederechter of een notaris bevestigt dat de kandidaat algemeen bekend is met die roepnaam, dan mag het hoofdbureau dat als voldoende beschouwen.

Het afkorten van een voornaam, zoals bij voorbeeld Fred voor Alfred of Frederik, Jef voor Jozef, Kris voor Christine, is toegestaan. Ook het omzetten van of naar een verkleinwoord zoals An voor Anneke of omgekeerd is mogelijk. Hiervoor is geen akte van bekendheid nodig. De kandidaat vermeldt zijn volledige voornaam op de voordrachtsakte en vult in die akte ook zijn roepnaam in, in het daartoe bestemde vak.

Alleen het hoofdbureau is bevoegd om te beslissen over de geldigheid van de kandidaturen en over de namen die op het stembiljet of op de stemcomputer zullen verschijnen. De beslissingen van het hoofdbureau zijn niet vatbaar voor beroep, behalve als het gaat over de verkiesbaarheid van de kandidaten.

FAMILIENAAM

Krachtens artikelen 11, § 1, en 13, § 4, van de Provinciekieswet bevat de voordrachtsakte en het stembiljet of de stemcomputer steeds de naam van kandidaten. Ook de gehuwde vrouw of weduwe heeft geen andere naam dan haar familienaam. Het is echter mogelijk dat zij bij het publiek beter bekend is met de naam van haar echtgenoot of overleden echtgenoot. De kieswetgeving laat, uitsluitend voor die kandidaten, dan ook toe dat de identiteit van de gehuwde vrouw of weduwe mag voorafgegaan worden door de naam van haar echtgenoot of overleden echtgenoot.

Het is vanzelfsprekend in de eerste plaats de zaak van de vrouwelijke kandidaten zelf om te beslissen, welke naam ze willen gebruiken. Ze geven dat aan door die naam in de voordrachtsakte te vermelden. De indieners vullen dan in het daartoe bestemde vak de naam in waaronder zij vermeld wil worden op het stembiljet of op de stemcomputer. Die naam verschijnt dan ook op het aanplakbiljet dat krachtens artikel 13, § 4, van de Provinciekieswet in alle gemeenten van het district moet worden aangeplakt.

2° Rijksregisternummer

Artikel 11, § 1, vierde lid, bevat de verplichting voor de kandidaten om hun rijksregisternummer op de voordrachtsakte te vermelden. Zoals al is aangegeven, maakt die verplichting de controle van de kandidaturen gemakkelijker.

3° Aantal kandidaten en pariteitsregel

Op eenzelfde lijst mogen niet meer kandidaten voorkomen dan er leden te kiezen zijn. Niemand mag tegelijk worden voorgedragen als kandidaat op twee of meer lijsten in de provincie (artikel 11, § 2 PKW).

De kieswetgeving bevat een verplichte pariteit tussen mannen en vrouwen op de lijsten. Dat betekent in concreto dat het verschil tussen het aantal mannelijke en vrouwelijke kandidaten niet meer dan een mag bedragen. De eerste drie kandidaten mogen bovendien niet allemaal van hetzelfde geslacht zijn. De pariteitsregeling geldt zowel voor volledige lijsten als voor onvolledige lijsten.

Als in een voordrachtsakte de pariteitsregel niet is gerespecteerd, dan kan er na de voorlopige afsluiting van de kandidatenlijst en tot 14 september 2006, de vierentwintigste dag voor de verkiezingen, nog een verbeteringsakte worden ingediend bij de voorzitter van het districtshoofdbureau (P26b). Op de verbeteringsakte mag de volgorde van de kandidaten niet meer worden gewijzigd. Niet-verkiesbare kandidaten mogen vervangen worden. De nieuw voorgedragen kandidaten nemen de plaats in van de geschrapte kandidaten of van de kandidaten die zich terugtrekken. De verbeteringsakte wordt ondertekend door de lijstaanvoerder, door de kandidaten die zich vrijwillig terugtrekken en door de nieuw toegevoegde kandidaten. Als ook na het indienen van de verbeteringsakte de pariteitsregels nog niet zijn gerespecteerd, dan wijst het districtshoofdbureau de lijst in kwestie af.

Indien er geen verbeteringsakte wordt ingediend, wijst de voorzitter de lijst in kwestie eveneens af, tenzij de pariteit behouden blijft. In dat laatste geval hernummert hij de kandidaten op de lijst door de opgevallen plaatsen op te vullen. Hij vernadert daarbij de onderlinge volgorde van de kandidaten niet.

Als het districtshoofdbureau een kandidaat van een lijst schrapt en daardoor de pariteit niet wordt behouden of hersteld, dan wordt de lijst in kwestie afgewezen.

4° Letterwoorden en lijstenverbindingen

De voordracht bevat ook het letterwoord dat boven de kandidatenlijst op het stembiljet moet komen. Dat letterwoord bestaat uit ten hoogste achttien karakters. Een karakter is niet alleen een letter, maar ook een cijfer, leesteken, woordteken of spatie.

Verboden letterwoord

De Vlaamse Regering kan het gebruik van letterwoorden verbieden als een politieke partij die door minstens drie leden vertegenwoordigd is in het Vlaams Parlement, in het verleden van datzelfde letterwoord gebruik heeft gemaakt bij Europese, federale, gemeenschaps- of gewestverkiezingen. Zo'n verbod kan worden uitgevaardigd op gemotiveerd verzoek van de politieke partij die het letterwoord al heeft gebruikt.

De wettelijke basis daarvoor is opgenomen in artikel 10, § 1, vijfde lid, van de Provinciekieswet.

Artikel 23, § 1, zesde lid, en artikel 97 van de Gemeentekieswet breiden dat verbod uit tot respectievelijk de gemeenteraadsverkiezingen en de districtsraadsverkiezingen.

De lijst van de letterwoorden waarvan het gebruik verboden is, zal in het *Belgisch Staatsblad* worden bekendgemaakt op zaterdag 26 augustus 2006, de drieënveertigste dag voor de verkiezingen.

Beschermde letterwoorden en gemeenschappelijk gewestelijk volgnummer

Krachtens artikel 10, § 1, van de Provinciekieswet kan elke politieke partij die door minstens drie leden vertegenwoordigd is in het Vlaams Parlement, een akte indienen tot bescherming van het letterwoord dat ze in de voordrachtsakte wil vermelden. Ze kan eveneens een voorstel indienen tot lijstenvereniging met het oog op het verkrijgen van de bescherming van het letterwoord dat ze wil vermelden in de voordrachten van kandidaten en tot het verkrijgen van een gemeenschappelijk volgnummer. Krachtens artikel 22bis en 96 van de Gemeentekieswet heeft die regeling ook uitwerking op de verkiezingen voor de gemeente- en districtsraden.

Het voorstel tot lijstenvereniging moet ondertekend worden door ten minste vijf parlementsleden die tot de politieke partij behoren die dat letterwoord wil gebruiken. Als een politieke partij vertegenwoordigd is door minder dan vijf parlementsleden, wordt het voorstel tot lijstenvereniging ondertekend door alle parlementsleden die tot die partij behoren. Een parlementslid mag maar één enkel voorstel van lijstenvereniging ondertekenen.

Het is wenselijk dat de voorzitter aan de personen die een akte afgeven waarin geen verzoek tot lijstenverbinding opgenomen is, op die mogelijkheid attendeert.

Het voorstel tot lijstenverbinding met het oog op het verkrijgen van de bescherming van het letterwoord en het verzoek tot het verkrijgen van een gemeenschappelijk volgnummer, moet krachtens de kieswetgeving aan de Vlaamse Regering of haar gemachtigde overhandigd worden op dinsdag 29 augustus 2006, tussen 10 en 12 uur, de veertigste dag voor de verkiezingen. Het voorstel wordt afgegeven door ten minste één van de parlementsleden die de aanvraag heeft ondertekend. De aanvraag bevat het letterwoord dat zal worden gebruikt door de lijsten van kandidaten die zich willen verenigen, en ze vermeldt ook de naam, de voornamen en het adres van de persoon en van zijn plaatsvervanger die door de politieke partij zijn aangewezen om in ieder administratief arrondissement te attesteren dat een kandidatenlijst door de partij erkend wordt.

De voorzitters van de partijen die door minstens drie leden in het Vlaams Parlement vertegenwoordigd zijn, en die dus in aanmerking komen om een bescherming van een letterwoord te verkrijgen, ontvangen een afzonderlijke brief met nadere informatie over het indienen van de aanvraag.

Op dinsdag 29 augustus 2006 om 12 uur, dat is onmiddellijk na het verstrijken van de termijn voor het indienen van een voorstel tot lijstenvereniging en het aanvragen van een gemeenschappelijk volgnummer, zal overgegaan worden tot de loting om de gemeenschappelijke volgnummers aan te wijzen.

De tabel van de lijstenverenigingen, alsook de letterwoorden en de gemeenschappelijke volgnummers die aan de politieke partijen werden toegekend, worden vervolgens binnen vier dagen (uiterlijk op zaterdag 2 september 2006) in het *Belgisch Staatsblad* gepubliceerd.

De Vlaamse Regering deelt de voorzitters van de districtshoofdbureaus, gevestigd in de provinciehoofdplaats, de toegekende gemeenschappelijke volgnummers en hun letterwoorden mee. Ze meldt hen ook de naam, de voornamen en het adres van de personen en hun plaatsvervangers die de politieke partijen op het niveau van het administratief arrondissement als gemachtigde hebben aangewezen om de kandidatenlijsten voor echt te erkennen.

De indieners van de voordrachtsakten waarin om bescherming van het letterwoord en om een gemeenschappelijk volgnummer wordt gevraagd, moeten een getuigschrift voorleggen van een persoon die de politieke formatie op het niveau van het administratief arrondissement daartoe heeft aangewezen, of van zijn plaatsvervanger. Als een dergelijk getuigschrift niet wordt voorgelegd, dan weigert de voorzitter van het districtshoofdbureau aan die niet-erkende lijst het gebruik van het beschermde letterwoord en van het gemeenschappelijke volgnummer (PKW art 10, § 3).

5° Aanvraag voor het verkrijgen van een provinciaal volgnummer

Als in een districtshoofdbureau dat niet in de provinciehoofdplaats gevestigd is, een lijst wordt ingediend die geen gewestelijk gemeenschappelijk volgnummer heeft verkregen, kan de indiener van de voordracht vragen dat de lijst hetzelfde volgnummer krijgt als de lijst die in de provinciehoofdplaats is ingediend (artikel 11, § 3, PKW). In dat geval wordt de voordrachtsakte in tweevoud ingediend. De kandidaten, of twee van de eerste drie kandidaten moeten zo'n verzoek indienen. Dat gebeurt door het daartoe bestemde vak in de voordrachtsakte in te vullen en te ondertekenen.

De voorzitter van het districtshoofdbureau die een dergelijk verzoek ontvangt zendt dan onmiddellijk een exemplaar van de voordrachtsakte aan de voorzitter van het hoofdbureau in de provinciehoofdplaats. De kandidaten, of twee van de eerste drie kandidaten, van de in de hoofdplaats voorgedragen lijsten mogen ter plaatse tot de vijftiende dag voor de stemming (woensdag 13 september 2006), voor zestien uur, inzage nemen van de verzoekschriften en verlenen dan schriftelijk al dan niet hun akkoord voor het gebruik van hetzelfde volgnummer.

6° Verklaring inzake aangifte van en controle op de verkiezingsuitgaven

Door de voordrachtsakte (of de verbeteringsakte) te ondertekenen verklaren de kandidaten dat zij de bepalingen over de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven zullen naleven. Zij verbinden er zich ook toe de uitgaven en de herkomst van de geldmiddelen aan te geven en de identiteit van de natuurlijke personen die giften van 125 euro en meer hebben gedaan, te registreren. Die verklaring is in de voordrachtsakte opgenomen (PKW art 11, § 1, 9° lid).

De akte van bewilliging werd afgeschaft. De vermelding van een persoon op de voordrachtsakte en de ondertekening door de kandidaat houdt in dat de betrokkene met zijn kandidaatstelling heeft ingestemd.

In verband met de controle op de verkiezingsuitgaven verwijs ik naar rubriek V van deze onderrichtingen.

4.2.3. Ondertekening en afgifte van de voordrachtsakte

De voordrachtsakte moet ondertekend zijn, ofwel door ten minste vijftig kiezers van de provincie (formulier P26a), ofwel door ten minste drie aftredende provincieraadsleden (formulier 27a). De akte wordt overhandigd aan de voorzitter van het districtshoofdbureau (artikel 11, § 1 PKW).

Kiezers die een voordracht indienen hoeven niet kiesgerechtigd te zijn in het district waarvoor zij kandidaten voordragen. Zij moeten wel kiezer zijn in de provincie waartoe het district behoort. In de voordrachtsakte wijzen de kandidaten drie kiezers aan die de voordracht hebben ondertekend. Eén van hen dient de voordrachtsakte in.

Voordrachten door aftredende provincieraadsleden moeten worden ondertekend door ten minste drie aftredende raadsleden. Zij wijzen twee kandidaten aan, van wie een de voordracht indient bij het districtshoofdbureau.

4.3. Eventuele bijlage bij de voordrachtsakte : akte van fractievorming

Ik vestig speciaal de aandacht van de kandidaten, de indieners van de voordrachtsakten (en van de verbeteringsakten) en van de voorzitters van de districtshoofdbureaus op een wijziging die recent bij decreet van 2 juni 2006 aangebracht werd aan artikel 38 van het Provinciedecreet en die betrekking heeft op de fractievorming in de provincieraad na de verkiezingen.

Als algemeen principe bepaalt artikel 38, § 1 van het Provinciedecreet dat de provincieraadsleden die op eenzelfde lijst verkozen zijn één fractie vormen in de nieuw verkozen raad.

In afwijking van die basisregel bevat artikel 38, § 2, van het Provinciedecreet de mogelijkheid voor de kandidaat-raadsleden die op eenzelfde lijst verkozen zijn, om ervoor te opteren om twee fracties in de provincieraad te vormen. Op die wijze wordt tegemoet gekomen aan de gevolgen van de realiteit van de kartelvorming bij de verkiezingen.

Het decreet stelt een dubbele mogelijkheid open om af te wijken van het principe dat de raadsleden, verkozen op een lijst, één fractie vormen :

1° De kandidaat-raadsleden kunnen vooraf beslissen dat zij twee fracties zullen vormen.

2° Zij kunnen de mogelijkheid open houden om twee fracties te vormen. Die beslissing wordt dan genomen op de installatievergadering van de provincieraad, als een meerderheid van de verkozen raadsleden die potentieel een afzonderlijke fractie kunnen vormen daartoe beslist.

De akte van fractievorming moet bij de voorzitter van het districtshoofdbureau ingediend worden, samen met de voordrachtsakte of de verbeteringsakte. Uiterlijk de eerste daaropvolgende werkdag moet een kopie van deze akte van fractievorming aan de provinciegriffier worden afgegeven, tegen ontvangstbewijs.

Op die akte inzake fractievorming vermelden de kandidaten tot welke fractie zij, bij een eventuele verkiezing, behoren. De gemaakte keuze is niet herroepbaar. Het kandidaat-raadslid dat zich in de akte inzake fractievorming niet bekennt tot een bepaalde fractie wordt geacht te opteren voor de grootste fractie in de provincieraad en, ingeval beide fracties even veel leden tellen, tot de fractie waartoe de lijstaanvoerder behoort.

Ingeval aan deze regeling niet voldaan is, kunnen geen aparte fracties in de raad gevormd worden.

De Vlaamse Regering stelt het te gebruiken model van akte inzake fractievorming vast.

5. Kennisgeving van de voorgedragen lijsten aan de provinciegouverneur

Geen enkele kandidaat mag op twee of meer lijsten in een provincie worden voorgedragen. Onmiddellijk na het verstrijken van de termijn voor het indienen van de lijsten zendt de voorzitter van het districtshoofdbureau een uittreksel uit alle ingediende lijsten aan de provinciegouverneur. Dat uittreksel bevat de naam, de eerste voornaam en de geboortedatum van de kandidaten. In voorkomend geval vermeldt de voorzitter het voorstel tot lijstenvereniging. Hij deelt ook het letterwoord van elke lijst mee.

De gouverneur waarschuwt de voorzitter uiterlijk op donderdag 14 september, de vierentwintigste dag voor de stemming, om zestien uur, over de gevallen van meervoudige kandidaatstelling (artikel 11, § 2, PKW).

6. Voorlopige afsluiting van de kandidatenlijst (artikel 12 PKW).

Het districtshoofdbureau vergadert op maandag 11 september 2006, de 27ste dag voor de verkiezingen, om 16 uur, waarbij de kandidatenlijsten voorlopig worden afgesloten (art. 12 PKW). Per lijst mag een getuige de vergadering bijwonen.

De partijen kunnen in de voordrachtsakte een getuige en een plaatsvervangende getuige aanwijzen die de vergaderingen van het districtshoofdbureau mogen bijwonen. In de voordrachtsakte is een apart invulvak voorzien om de namen van die getuigen in te vullen. Per partij mag maar één getuige en één plaatsvervangende getuige worden aangewezen.

De getuigen moeten kiezer zijn in een kiesdistrict van het arrondissement. Ook kiezers die de voordrachtsakte mee ondertekend hebben, kunnen als getuigen worden aangewezen. Hetzelfde geldt voor de kandidaten van de lijst. Hun hoedanigheid van getuige blijkt uit de voordrachtsakte zelf.

Naast de leden van het bureau mogen alleen de getuigen die formeel in de voordrachtsakte door de partijen werden aangewezen, de vergaderingen van het districtshoofdbureau bijwonen. Kiezers en kandidaten kunnen dat niet, tenzij ze ook als getuigen in de voordrachtsakte zijn vermeld.

6.1. Onderzoek van de regelmatigheid van de voordrachtsakten

Artikel 23 van de Provinciekieswet bepaalt aan welke voorwaarden men moet voldoen om tot provincieraadslid verkozen te kunnen worden en het te blijven. Die voorwaarden moeten uiterlijk op de dag van de verkiezingen vervuld zijn.

De verkiesbaarheidsvereisten zijn :

1. Belg zijn. De wijze waarop de Belgische nationaliteit werd bekomen (geboorte, naturalisatie, huwelijk, optie) speelt geen rol;

2. de leeftijd van 18 jaar bereikt hebben;

3. in het bevolkingsregister van een gemeente van de provincie ingeschreven zijn.

De volgende personen zijn niet verkiesbaar :

1. personen die door veroordeling ontzet zijn uit het recht om gekozen te worden;

2. personen die zich bevinden in een van de gevallen van uitsluiting of schorsing, die bepaald worden in artikel 6 en 7 van het Kieswetboek.

Personen die tot een criminele straf (levenslang, dwangarbeid, hechtenis en opsluiting) werden veroordeeld, worden definitief uitgesloten van het kiesrecht.

Van de uitoefening van het kiesrecht zijn geschorst :

— de gerechtelijk onbekwaamverklaarden en de personen die onder het statuut van verlengde minderjarigheid zijn geplaatst (artikel 489-515 burgerlijk Wetboek);

— personen die tot een gevangenisstraf van meer dan vier maanden zijn veroordeeld, op voorwaarde dat de straf zonder uitstel is uitgesproken en dat er geen hoger beroep meer tegen mogelijk is;

— personen die ter beschikking van de regering werden gesteld onder de vorm van internering.

Het hoofdbureau wijst de kandidaten af die op de dag van de verkiezing :

— de vereiste leeftijd nog niet bereikt zullen hebben

— van het verkiesbaarheidsrecht uitgesloten of in de uitoefening van het verkiesbaarheidsrecht geschorst zullen zijn.

Het districtshoofdbureau is niet bevoegd om over de andere verkiesbaarheidsvereisten te oordelen, meer bepaald over de nationaliteit en de hoofdverblijfplaats.

Het hoofdbureau wijst eveneens de lijsten af die de zogenaamde pariteitsregels niet hebben gerespecteerd in de voordrachts- en verbeteringsakte : op elk van de lijsten van kandidaten mag het verschil tussen het aantal kandidaten van elk geslacht niet groter zijn dan een. Bovendien mogen de eerste drie kandidaten van elk van de lijsten niet allemaal van hetzelfde geslacht zijn.

Voor het opmaken van de processen-verbaal gebruikt u het formulier P38.

Als het bureau een kandidatuur weert wegens onverkiesbaarheid of ingevolge een bezwaarschrift waarin de onverkiesbaarheid van een kandidaat wordt ingeroepen, dan vermeldt het dat in het proces-verbaal. Tegen die verwerping staat hoger beroep open (artikel 14 PKW).

Het hoofdbureau moet de voordrachtsakten al bij de voorlopige afsluiting grondig onderzoeken. Het bezit daarvoor immers alle nodige gegevens en na de voorlopige afsluiting kunnen eventueel nog verbeteringsakten worden ingediend.

Bij het onderzoek naar de geldigheid van de voordrachtsakten let het hoofdbureau vooral op de regelmatigheid van het indienen van die akten. Het bureau beoordeelt de ernst van eventuele onregelmatigheden en hun invloed op de geldigheid van de kandidaatstellingsakte zelf.

Het bureau gaat ook na of voldoende kiezers of aftredende provincieraadsleden de voordrachtsakte hebben ondertekend. Het gaat om ten minste 50 provincieraadskiezers of drie aftredende provincieraadsleden die in de provincie wonen.

Een kiezer mag niet meer dan een voordracht van kandidaten voor dezelfde verkiezing ondertekenen. Een aftredend raadslid mag in hetzelfde kiesdistrict niet meer dan een voordracht van kandidaten voor dezelfde verkiezing ondertekenen. Kiezers of aftredende leden die deze regel overtreden, zijn strafbaar met de straffen, bepaald bij artikel 202 van het Kieswetboek.

Het hoofdbureau meldt zo'n inbreuk aan het parket. Toch leidt die onregelmatigheid niet tot het schrappen van de handtekening op de voordrachtsakte. De handtekeningen van kiezers die die regel hebben overtreden, blijven geldig voor de lijsten.

De voordrachtsorde van de kandidaten wordt bepaald door het volgnummer dat op de voordrachtsakte voor de naam van elke kandidaat geplaatst wordt.

Er mogen niet meer kandidaten zijn dan het aantal te begeven mandaten.

Als die regel niet is gerespecteerd, is de akte in zijn geheel foutief en moet ze afgewezen worden. Om de regelmatigheid te beoordelen neemt het bureau alleen het aantal kandidaten in aanmerking dat regelmatig op de voordrachtsakte vermeld is. Het bureau houdt dus rekening met eventuele ambtshalve schrappingen, bijvoorbeeld als er meervoudige kandidaturen zijn. De lijsten kunnen uiteraard in dat geval een verbeteringsakte indienen.

Bij een meervoudige kandidatuur schrapt het bureau de naam van de kandidaat op beide lijsten.

In zijn vergadering voor de voorlopige afsluiting moet het hoofdbureau zich niet inlaten met mogelijke meervoudige kandidaturen. Pas op het ogenblik van de definitieve afsluiting op donderdag 14 september 2006, de 24ste dag voor de stemming om 16 uur uiterlijk, beschikt het bureau immers over de informatie van de provinciegouverneur in dat verband.

6.2. Onderzoek van de verkiesbaarheid van de kandidaten

6.2.1. Opdracht van het hoofdbureau

De kandidaat moet voor het bureau niet zelf bewijzen dat hij aan de verkiesbaarheidsvoorwaarden voldoet. Het bureau daarentegen moet in het bezit zijn van bewijzen over de onverkiesbaarheid om een kandidaat te kunnen weren. Als er geen bewijs geleverd is, stelt het bureau dat vast en behoudt het de kandidaat op de lijst. Mochten naderhand nieuwe elementen aangebracht worden bij de instanties die hiervoor bevoegd zijn, dan zullen zij daaruit de nodige gevolgen trekken.

In rechte kan het bureau een kandidaat ambtshalve en zonder enige tussenkomst van tegenkandidaten weren, wegens een vastgestelde onverkiesbaarheid. In de praktijk zal het bureau over het algemeen alleen optreden bij een betwisting.

Toch heeft de wetgever aan de voorzitter van het hoofdbureau een duidelijke taak gegeven in verband met de bewijslast. Als het hoofdbureau sommige kandidaten wegens onverkiesbaarheid geweerd heeft, of als een bezwaarschrift werd ingediend met betrekking tot de verkiesbaarheid van een voorgedragen kandidaat, dan moet de voorzitter bij de voorlopige afsluiting van de kandidatenlijst het gemeentebestuur in kwestie verzoeken een afschrift of een uittreksel uit alle beschikbare documenten toe te sturen, waaruit nadere informatie kan blijken over de verkiesbaarheid van die kandidaten.

Artikel 12 van de Provinciekieswet bepaalt in dat verband echter dat een bezwaarschrift gemotiveerd moet zijn : vage beweringen kunnen dus niet volstaan om de voorzitter te verplichten tot dat onderzoek.

Afgezien van de bovenvermelde verplichting heeft de voorzitter steeds het recht om tot onderzoek over te gaan.

Zoals al eerder is vermeld moet het hoofdbureau de voordrachtsakten al bij de voorlopige afsluiting grondig onderzoeken. Over de materiële regelmatigheid moet dan al uitspraak gedaan worden. Wat de verkiesbaarheid betreft, is de beoordeling complexer, aangezien het bureau doorgaans over weinig beoordelingsgegevens zal beschikken en het onderzoek daarover krachtens de wet pas na de voorlopige afsluiting wordt uitgevoerd.

Juridisch mag het bureau een kandidaat wegens onverkiesbaarheid al afwijzen bij de voorlopige afsluiting van de lijsten. Met die mogelijkheid moet echter omzichtig worden omgesprongen. Zelfs als er op dat ogenblik bij het bureau al documenten zijn ingediend waaruit de onverkiesbaarheid van kandidaten blijkt, zoals bij voorbeeld een bewijs inzake verval van de politieke rechten, dan nog blijft het mogelijk dat een latere beslissing over de politieke rechten van die persoon de eerste tenietgedaan heeft. Bij de voorlopige afsluiting moet dus met grote omzichtigheid tewerk gegaan worden.

Het is daarom, behalve in een duidelijk en algemeen bekend geval, aan te raden om een beslissing over de verkiesbaarheid uit te stellen tot bij de definitieve afsluiting.

De uitsluiting en de schorsing van het kiesrecht worden geregeld door artikel 6 en 7 van het Kieswetboek. Die wet houdt in dat iemand kiesgerechtigd blijft als de uitgesproken straf minder of gelijk is aan vier maanden.

Ingeval het hoofdbureau de voordracht van sommige kandidaten onregelmatig verklaart, moeten de redenen in alle gevallen in het proces-verbaal opgenomen worden.

6.2.2. Opmaak van het proces-verbaal bij de voorlopige afsluiting en notificatie

De informatietoepassing genereert bij de voorlopige afsluiting, de definitieve afsluiting en de definitieve afsluiting na beroep de lijst van de kandidaten. Die lijst maakt integraal deel uit van het proces-verbaal.

Het proces-verbaal van de voorlopige afsluiting, met daarin begrepen de lijst van de kandidaten, moet door de leden van het bureau en door alle aanwezige getuigen ondertekend worden.

Als het districtshoofdbureau de voordracht van bepaalde kandidaten als onregelmatig verklaart, worden de redenen van die beslissing in het proces-verbaal opgenomen. Onmiddellijk wordt een uittreksel van die beslissing, waarin de redenen voor het onregelmatig-verklaren zijn vermeld, bij aangetekende brief gestuurd aan de kiezer of de kandidaat die de akte waarop de afgewezen kandidaten voorkomen, heeft overhandigd.

Als de voordracht door twee of meer ondertekenaars werd ingediend, dan wordt de brief gericht aan de indiener die als eerste in de voordrachtsakte werd aangewezen.

Als de onverkiesbaarheid van een kandidaat als reden is aangevoerd, dan wordt het uittreksel uit het proces-verbaal op dezelfde wijze ook aan die kandidaat gestuurd.

De personen die de aanvaarde of afgewezen lijsten hebben ingediend of, als zij afwezig zijn, een van de kandidaten die op deze lijsten voorkomen, kunnen op dinsdag 12 september 2006, de zesentwintigste dag voor de stemming, tussen 13 en 16 uur, bij de voorzitter van het districtshoofdbureau een met redenen omkleed bezwaarschrift tegen de aanvaarding van bepaalde kandidaturen, indienen tegen ontvangstbewijs.

De voorzitter van het districtshoofdbureau brengt de kiezer of de kandidaat die de betwiste voordracht heeft ingediend, onmiddellijk met een aangetekende brief op de hoogte van het bezwaar, onder vermelding van de aangevoerde redenen. Als de voordracht door twee of drie ondertekenaars werd ingediend dan wordt de brief gericht aan de indiener die de kandidaten als eerste in de voordracht hebben aangewezen.

Als de verkiesbaarheid van een kandidaat wordt betwist, wordt ook die kandidaat op de zelfde wijze daarover rechtstreeks ingelicht.

Als het districtshoofdbureau bij de voorlopige afsluiting van de kandidatenlijst bepaalde kandidaten wegens onverkiesbaarheid heeft afgewezen, of als een bezwaarschrift is ingediend gebaseerd op de onverkiesbaarheid van een kandidaat, dan verzoekt de voorzitter van het districtshoofdbureau het gemeentebestuur van de hoofdverblijfplaats van de kandidaat hem onmiddellijk per aangetekende expresbrief een afschrift of een uittreksel toe te sturen van alle stukken waarover het bestuur beschikt, die nadere informatie kunnen bevatten over de verkiesbaarheid van de kandidaat. De secretaris van het districtshoofdbureau bezorgt dat verzoek onmiddellijk aan het bestuur.

Als de kandidaat minder dan vijftien dagen in de gemeente verblijft en de stukken waaruit onverkiesbaarheid kan blijken nog niet bij het gemeentebestuur zijn aangekomen, bezorgt het bestuur het verzoek van het hoofdbureau onmiddellijk aan het gemeentebestuur van de vorige verblijfplaats.

De voorzitter kan desgewenst nog andere onderzoeken uitvoeren, zowel over de verkiesbaarheid van de kandidaten als over andere aangevoerde onregelmatigheden.

Alle stukken die aangevraagd worden in het kader van het onderzoek dat uitgevoerd wordt met toepassing van artikel 12 van de Provinciekieswet, worden kosteloos afgegeven.

De voorzitter zorgt voor de notificaties, vermeld in artikel 12 van de Provinciekieswet, op de dag zelf van de voorlopige afsluiting. Daarvoor gebruikt hij formulier P37.

7. Bezwaarschriften en verbeteringsakten na de voorlopige afsluiting van de kandidatenlijsten

Op dinsdag 12 september 2006, de 26ste dag voor de stemming, zetelt de voorzitter van het hoofdbureau van 13 tot 16 uur, voor het in ontvangst nemen van de gemotiveerde bezwaarschriften die tegen de aanvaarding van sommige kandidaten ingediend mochten zijn.

Hij brengt die dag zelf nog die bezwaarschriften ter kennis aan de kiezers of aan de kandidaat die de betwiste voordracht heeft ingediend (formulier P36). Als de verkiesbaarheid van een kandidaat wordt betwist, wordt ook die kandidaat daarover op dezelfde wijze rechtstreeks ingelicht.

Als de voorzitter ambtshalve inlichtingen inwint over de verkiesbaarheid van een kandidaat, is het aangewezen dat hij zo spoedig mogelijk die kandidaat inlicht om hem in de mogelijkheid te stellen zijn verdediging voor te bereiden en op de vergadering van de definitieve afsluiting van de kandidatenlijsten aanwezig te zijn.

De voorzitter van het hoofdbureau zetelt opnieuw op donderdag 14 september 2006, de 24ste dag voor de stemming, tussen 14 en 16 uur, om eventueel de in artikel 12, § 6 en 7, van de Provinciekieswet vermelde memories en de verbeteringsakten in ontvangst te nemen.

De verbeteringsakte is alleen dan ontvankelijk als in de voordrachtsakte ofwel een of meer kandidaten afgewezen zijn, ofwel een van de volgende situaties zich voordoet :

1° gemis van het vereiste aantal regelmatige handtekeningen van voordragende kiezers;

2° te groot aantal kandidaten;

3° geen of onvoldoende vermelding van de naam, de voornamen, de geboortedatum, het geslacht, het rijksregisternummer, het beroep, de hoofdverblijfplaats en de handtekening van de kandidaten of van kiezers die gemachtigd zijn om de akte in te dienen;

4° niet-nakoming van de regels inzake de rangschikking van de kandidaten of de schikking van hun namen;

5° niet-nakoming van de regels inzake de evenwichtige samenstelling van de kandidatenlijsten, vermeld in artikel 11, § 1, zevende lid van de Provinciekieswet.

Op de verbeteringsakte mag de volgorde van de kandidaten niet meer worden gewijzigd. Niet-verkiesbare kandidaten mogen vervangen worden. De nieuw voorgedragen kandidaten nemen de plaats in van de geschrapte kandidaat of van degene die zich terugtrekt. De verbeteringsakte wordt ondertekend door de lijstaanvoerder, de kandidaten die zich vrijwillig terugtrekken en door de nieuw toegevoegde kandidaten.

Als ook na het indienen van de verbeteringsakte de pariteitsregels niet zijn gerespecteerd, dan wijst het districtshoofdbureau de lijst in kwestie af.

Als er geen verbeteringsakte ingediend wordt, wijst de voorzitter de lijst in kwestie eveneens af, tenzij de pariteit behouden blijft. In dat laatste geval hernummert het bureau de kandidaten op de lijst door de opgevallen plaatsen op te vullen, maar zonder de onderlinge volgorde van de kandidaten te wijzigen.

De geldige handtekeningen van de voordragende kiezers en van de kandidaten, alsook alle regelmatige vermeldingen in de afgewezen voordracht blijven van kracht indien de verbeteringsakte aanvaard wordt.

8. Definitieve afsluiting van de kandidatenlijst (artikel 13 en artikel 14 PKW)

8.1. Definitieve afsluiting en eventueel beroep

8.1.1. Vergadering tot definitieve afsluiting van de kandidatenlijsten

Op donderdag 14 september 2006, de 24ste dag voor de verkiezingen, om 16 uur, vergadert het districtshoofdbureau om de kandidatenlijst definitief af te sluiten.

De volgende personen mogen die vergadering bijwonen : de indieners van de lijsten, en alleen bij hun afwezigheid, de kandidaten die op dinsdag 12 september 2006, de 26ste dag voor de stemming, een bezwaarschrift, of op donderdag 14 september 2006, de 24ste dag voor de stemming, een memorie of een verbeteringsakte ingediend hebben en de getuigen.

De indieners van de lijsten en, bij hun afwezigheid de kandidaten, mogen de vergadering over de definitieve afsluiting bijwonen, omdat zij het recht hebben gemotiveerde bezwaarschriften of een memorie van wederantwoord bij het bureau in te dienen. Zij stellen zich dan partij in het geschil, zodat hun aanwezigheid op de vergadering over de definitieve afsluiting verantwoord is.

Het spreekt vanzelf dat een kiezer of een kandidaat die als getuige is aangewezen, eveneens in die hoedanigheid de vergadering mag bijwonen.

Bij betwisting over de verkiesbaarheid van een kandidaat mogen ook die kandidaat en de indiener van het bezwaar op de vergadering aanwezig zijn. Ze mogen zich door een gemachtigde laten vervangen. Die machtiging moet blijken uit een geschreven volmacht.

Zowel met betrekking tot die aanwezigheid als wat het recht op later beroep betreft, is het niet billijk om de persoon die voor de voorlopige afsluiting geschreven opmerkingen over de verkiesbaarheid van een kandidaat heeft ingediend, gelijk te stellen met degene, die na de voorlopige afsluiting, een bezwaarschrift ingediend heeft. De persoon waarvan de opmerkingen bij de voorlopige afsluiting verworpen zijn, heeft immers de gelegenheid gehad ze opnieuw door middel van een bezwaarschrift naar voren te brengen na de voorlopige afsluiting. Opmerkingen moeten trouwens, in tegenstelling met bezwaarschriften, niet gemotiveerd zijn en moeten ook niet ter kennis gebracht worden van de belanghebbende kandidaten. Die hebben bijgevolg niet dezelfde waarborgen inzake verdediging gehad. Een persoon wiens schriftelijke opmerking bij de voorlopige afsluiting aangenomen werd, maar daarna bij de definitieve afsluiting van de hand gewezen werd, zou zich benadeeld kunnen achten omdat hij niet van het recht op bezwaar heeft kunnen gebruikmaken en bijgevolg niet in de gelegenheid is geweest zijn beroepsrecht uit te oefenen.

Om die moeilijkheden te vermijden, verdient het aanbeveling aan de personen die opmerkingen maken - om het even of die al dan niet worden aangenomen - aan te raden die opmerkingen in de vorm van bezwaarschriften na de voorlopige afsluiting te vernieuwen. Anderzijds beveel ik aan om, zoals al gesteld, maar zeer omzichtig gebruik te maken van de mogelijkheid om een kandidaat al bij de voorlopige afsluiting te waken op grond van onverkiesbaarheid. Indien de persoon die schriftelijke opmerkingen voor de voorlopige afsluiting ingediend heeft, echter aandringt om op de vergadering aanwezig te mogen zijn en naderhand om beroep te mogen instellen, lijkt het wenselijk dat het bureau hem dat toestaat en het aan het Hof overlaat om uitspraak te doen.

Bij de opening van de vergadering voor de definitieve afsluiting, geeft de voorzitter, eventueel, kennis van de mededelingen van de provinciegouverneur betreffende de meervoudige kandidaturen en doet het bureau onmiddellijk de nodige schrappingen.

De voorzitter neemt vervolgens kennis van alle stukken die hij na de voorlopige afsluiting ontvangen of verzameld heeft. Nadat de belanghebbenden gehoord zijn (indien zij dat verlangen), sluit hij de kandidatenlijst definitief af. Indien het bureau daarbij een kandidaat wegens onverkiesbaarheid weert of een bezwaar waarbij onverkiesbaarheid aangevoerd wordt, van de hand wijst, vraagt de voorzitter volgens het geval aan de kandidaat of aan de indiener van het bezwaar (eventueel aan hun gemachtigde), of hij al dan niet tegen de beslissing van het bureau hoger beroep wenst in te stellen. Ik wijs erop dat de aanwezigheid, persoonlijk of bij gemachtigde, vereist is voor de ontvankelijkheid van het beroep. In voorkomend geval verzoekt de voorzitter de belanghebbende op het proces-verbaal zelf een verklaring van beroep te ondertekenen.

De beslissingen van het hoofdbureau waarbij het de kandidaturen afwijst op basis van leeftijd of op basis van het feit dat iemand van zijn kiesrecht is geschorst of ervan uitgesloten, zijn vatbaar voor beroep.

8.1.2. Proces-verbaal, ingave van de kandidaten in het informatiebestand, eventuele beroepen

Het proces-verbaal van de definitieve afsluiting wordt opgemaakt aan de hand van het formulier P39).

Zoals al aangegeven is, voert de voorzitter van het hoofdbureau de kandidatenlijsten steeds via digitale weg in het centraal informatiebestand van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur. Nadat de voorzitter de lijsten die aan de verkiezingen deelnemen heeft goedgekeurd door middel van zijn elektronische identiteitskaart, worden zij onmiddellijk gepubliceerd op de website www.vlaanderenkiest.be.

Ik wees er al op dat de gegevens die in het informatiebestand ingebracht zijn, de basis vormen voor het aanmaken van de kandidatenlijsten voor de stemcomputers (kantons waar per computer wordt gestemd) en voor een bestand dat gebruikt kan worden voor het drukken van de stembiljetten (kantons met manuele stemming) en de aanplakbiljetten.

De voorzitter bevestigt, door middel van zijn elektronische handtekening, de inhoud van de stembiljetten of het uitzicht van de schermen bij geautomatiseerd stemmen. Er zijn dus geen papieren schermafdrukken meer die later ter goedkeuring aan de voorzitter van het hoofdbureau worden voorgelegd.

Vooraf heeft het bureau vanzelfsprekend het proces-verbaal met daarin begrepen de lijst van de kandidaten uitgeprint en goedgekeurd en hebben alle leden het ook ondertekend.

Het systeem genereert bij de voorlopige afsluiting, de definitieve afsluiting en de definitieve afsluiting na beroep, de lijst van de kandidaten, die integraal deel uitmaakt van het proces-verbaal.

In geval van beroep verdaagt het districtshoofdbureau zijn verrichtingen, bepaald in artikel 13 van de Provinciekieswet en vergadert het op maandag 18 september 2006, de twintigste dag voor de verkiezing om 18 uur, om tot die verrichtingen te kunnen overgaan zodra het in kennis is gesteld van de beslissingen van het Hof van Beroep. In dat geval gebeurt de mededeling van de lijsten vanaf dinsdag 19 september 2006, de negentiende dag voor de stemming.

Als er beroep is ingesteld, moet de voorzitter persoonlijk op vrijdag 15 september 2006, de 23ste dag voor de stemming, naar de zetel van het Hof van Beroep gaan om aan de voorzitter een exemplaar te overhandigen van het proces-verbaal betreffende dat beroep en de er bijhorende documenten. In dat geval moet het bureau op maandagavond 18 september 2006, de 20ste dag voor de stemming, om 18 uur, opnieuw bijeenkomen om de beslissing van het Hof uit te voeren (zie procedure in artikel 14 PKW).

Het neemt akte van de beslissingen van het Hof van Beroep en wijzigt eventueel het stembiljet.

Het districtshoofdbureau maakt proces-verbaal op van die verrichtingen (formulier P40).

8.2. Loting van de volgnummers van de lijsten (artikel 13 PKW)

8.2.1. Gemeenschappelijk gewestelijk volgnummer en mededeling ervan – artikel 10 van de Provinciekieswet

Onder rubriek II 4.2.2, 4°, betreffende de vermeldingen op de voordrachtsakte, vestigde ik al de aandacht op artikel 10, § 1, van de Provinciekieswet, dat bepaalt dat elke politieke formatie die in het Vlaams Parlement door ten minste drie leden vertegenwoordigd is, bij de Vlaamse Regering een voorstel kan indienen tot lijstenvereniging met het oog op het verkrijgen van de bescherming van het letterwoord (naam van de lijst) dat ze wil vermelden in de voordrachten van kandidaten en van een gemeenschappelijk volgnummer.

Onmiddellijk na het indienen van de voorstellen tot lijstenvereniging houdt de Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur een loting tot aanwijzing van de gemeenschappelijke gewestelijke volgnummers (artikel 10, § 2, Provinciekieswet).

Die loting vindt op dinsdag 29 augustus 2006, de 40ste dag voor de verkiezingen, plaats.

Elke politieke partij die minstens drie verkozenen heeft in het Vlaams Parlement, kan een gemeenschappelijk volgnummer verkrijgen. Kartels gebruiken het gemeenschappelijke volgnummer van de partij die het eerst op het stembiljet voorkomt.

De tabel van de lijstenvereniging evenals de letterwoorden en de gemeenschappelijke volgnummers die aan de politieke partijen werden toegekend, worden vervolgens binnen vier dagen in het *Belgisch Staatsblad* bekendgemaakt. Dat is uiterlijk op zaterdag 2 september 2006.

De Vlaamse Regering deelt de voorzitters van de districtshoofdbureaus, gevestigd in de provinciehoofdplaats, de toegekende gemeenschappelijke volgnummers en de voor de verschillende nummers gereserveerde letterwoorden mee. Zij deelt hen ook de naam, de voornamen en het adres mee van de door de politieke formaties op het niveau van het administratief arrondissement aangewezen personen en van hun plaatsvervangers die gemachtigd zijn om de kandidatenlijsten als echt te erkennen.

De indieners van de voordrachtsakten, waarin om bescherming van het letterwoord en om een gemeenschappelijk volgnummer wordt gevraagd, moeten aan de voorzitter van het districtshoofdbureau een getuigschrift voorleggen van een persoon die de politieke formatie op het niveau van het administratief arrondissement heeft aangewezen, of van zijn plaatsvervanger. Indien dergelijk getuigschrift niet wordt voorgelegd, dan weigert de voorzitter van het districtshoofdbureau aan die niet-erkende lijst het gebruik van het beschermde letterwoord en van het gemeenschappelijk volgnummer.

8.2.2. Provinciaal volgnummer — speciale loting — artikel 11, § 3 en 13, § 2 van de Provinciekieswet

Artikel 11, § 3, van de Provinciekieswet bepaalt dat de kandidaten, of twee van de eerste drie kandidaten, van de lijsten die ingediend zijn bij de districtshoofdbureaus die buiten de provinciehoofdplaats gevestigd zijn, aan de voorzitter van het hoofdbureau van hun district een verzoek in tweevoud mogen overhandigen om hetzelfde volgnummer te verkrijgen als zal worden toegekend aan één van de lijsten die werden ingediend in de provinciehoofdplaats (« provinciaal nummer »).

Als de voorzitter zo'n dergelijk verzoek ontvangt, stuurt hij onmiddellijk een exemplaar aan de voorzitter van het hoofdbureau in de provinciehoofdplaats. De kandidaten, of twee van de eerste drie kandidaten, van de in de hoofdplaats voorgedragen lijsten mogen ter plaatse tot de vijftiendagste dag voor de stemming, dat is tot 13 september 2006, voor zestien uur, inzage nemen van de verzoekschriften en schriftelijk al dan niet hun akkoord verlenen voor het gebruik van hetzelfde volgnummer.

De voorzitter van het districtshoofdbureau van de provinciehoofdplaats houdt vervolgens een speciale loting om de volgnummers toe te kennen aan de lijsten die gebruik hebben gemaakt van de mogelijkheid om een provinciaal nummer te krijgen. Het gaat natuurlijk om lijsten die geen gemeenschappelijk gewestelijk nummer hebben gekregen.

De lijsten die een gewestelijk volgnummer hebben gekregen behouden dat nummer, ook als ze in het district een onvolledige lijst indienen.

Voor zover er geen beroep werd ingesteld vindt de nummering van de lijsten op donderdag 14 september 2006, de 24ste dag voor de stemming, plaats nadat de lijsten werden afgesloten. Als een verklaring van beroep werd geformuleerd, worden de verrichtingen betreffende de nummering uitgesteld tot de vergadering van maandag 18 september 2006, de 20ste dag, voor de verkiezingen, nadat het districtshoofdbureau van de beslissing van het Hof van Beroep kennis heeft genomen. Bij de nummering moet rekening gehouden worden met artikel 10 en 11 van de Provinciekieswet.

De loting van de provinciale volgnummers begint vanaf het nummer dat onmiddellijk volgt op het laatste nummer dat werd toegekend bij de gewestelijke loting, die verricht is door de Vlaamse Regering. Eerst wordt een volgnummer toegekend aan de volledige lijsten, vervolgens aan de onvolledige lijsten.

De voorzitter deelt onmiddellijk het resultaat van de loting mee aan de voorzitters van de andere districtshoofdbureaus van de provincie.

8.2.3. Loting voor verdere volgnummers per district – artikel 13, § 3, van de Provinciekieswet

Ieder districtshoofdbureau gaat onmiddellijk over tot de loting om een volgnummer toe te kennen aan de lijsten waaraan nog geen gewestelijk nummer (artikel 10, § 2, PKW) of een provinciaal volgnummer (artikel 13, § 2, PKW) werd toegekend.

Die loting begint vanaf het nummer dat onmiddellijk volgt op het laatste nummer dat werd toegekend tijdens de loting voor het provinciale volgnummer.

8.3. Opmaak van de stembiljetten en het aanplakbiljet (artikel 13, § 4 PKW)

Als er meer kandidaten zijn dan toe te kennen mandaten, maakt het districtshoofdbureau onmiddellijk het stembiljet op overeenkomstig de modellen die de Vlaamse Regering heeft vastgelegd. De kandidatenlijst wordt zonder uitstel aangeplakt in alle gemeenten van het district. Het aanplakbiljet vermeldt met vette letters in zwarte inkt de naam van de kandidaten in dezelfde vorm als hieronder voor het stembiljet wordt bepaald, alsmede hun voornaam, hun beroep en hun hoofdverblijfplaats. De onderrichtingen voor de kiezer worden daarop ook overgenomen.

Vanaf de twintigste dag voor de verkiezingen, dat is vanaf 18 september 2006, of vanaf de negentiende dag voor de verkiezingen (19 september) in geval van beroep tegen kandidaatstellingen, deelt de voorzitter van het districtshoofdbureau de officiële kandidatenlijst mee aan de kandidaten en aan de kiezers die hen hebben voorgedragen, indien zij het vragen.

De informaticatoepassing genereert een bestand met alle gegevens die nodig zijn om de aanplakbiljetten te laten drukken. Op die manier moeten de namen van de kandidaten door de drukker niet opnieuw ingetikt worden, waardoor de kans op fouten afneemt. Het gebruik van dat bestand is niet verplicht.

8.3.1. Kantons waar het stemmen op papier gebeurt

a) Kleur en afmetingen van het stembiljet

Voor de kieskantons waar het stemmen op papier gebeurt, laat de voorzitter van het districtshoofdbureau het stembiljet voor de provincie drukken op groen papier. Daartoe richt de voorzitter zich naar het model van stembiljet, vastgelegd bij Ministerieel Besluit.

Het groene stempapier bevindt zich bij het provinciebestuur. De informaticatoepassing genereert een bestand met alle gegevens die nodig zijn om de stembiljetten te laten drukken.

De afmetingen van de stembiljetten werden vastgelegd bij ministerieel besluit. Zij werden niet gewijzigd ten opzichte van de gemeente- en provincieraadsverkiezingen van 2000.

De hoogte van de stembiljetten voor de provincieraadsverkiezingen wordt vastgesteld op :

- 25 cm als de kiescolleges maximaal 18 leden moeten verkiezen hebben;
- 34 cm als het aantal te verkiezen leden 19 of meer bedraagt.

De breedte van de stembiljetten bedraagt 10 cm voor twee lijsten, vermeerderd met 4 cm per extra lijst. In afwijking hiervan kan de breedte van het stembiljet met maximaal drie lijsten 18 cm bedragen.

Als de gouverneur echter oordeelt dat er bezwaren verbonden zijn aan het gebruik van de hierboven vermelde breedte en hoogte van het stembiljet, kan hij voor een bepaalde stemming in zijn provincie de afmetingen van de te gebruiken stembiljetten bepalen.

Vanzelfsprekend zijn de stembiljetten in het Nederlands. Bij wijze van uitzondering zijn ze in de gemeenten met een bijzondere taalregeling tweetalig, met voorrang voor het Nederlands. Ook als in een kieskanton beide categorieën van gemeenten aanwezig zijn, blijft die regel van toepassing. Alleen in de gemeenten van een kanton waar een faciliteitenregeling voor de burgers geldt, zijn de stembiljetten tweetalig, met voorrang voor het Nederlands. De modellen van stembiljetten, vastgesteld bij ministerieel besluit, voldoen aan die voorwaarde.

Zoals in artikel 128 van het Kieswetboek is bepaald, kan het nodig zijn twee of meer onvolledige lijsten in dezelfde kolom te plaatsen. De voorzitter moet er daarbij over waken dat de lijsten volgens hun volgnummer gerangschikt worden.

b) Opmaak van het stembiljet

Voor het opmaken van het stembiljet moet u de volgende regels in acht nemen : boven de naam en de voornaam van elke alleenstaande kandidaat en boven elke kandidatenlijst staan een stemvak en een volgnummer. Het volgnummer, in arabische cijfers, moet ten minste 1 centimeter hoog en 4 millimeter breed zijn. Het letterwoord (bestaande uit ten hoogste achttien karakters) wordt gedrukt in hoofdletters van 5 millimeter hoogte en de letters worden horizontaal achter elkaar geplaatst.

De kandidaten worden op het stembiljet als volgt voorgesteld :

- volgnummer
- stemvak (bolletje)
- naam van de kandidaat (naam in hoofdletters, gevolgd door de voornaam)

De stemvakken zijn zwart, met in het midden een stipe van dezelfde kleur als het papier en van 4 mm diameter.

Die voorstelling verschilt dus fundamenteel van de stembiljetten die werden gebruikt bij de verkiezingen van oktober 2000. Bij die verkiezingen stond het stemvak achter de naam van de kandidaat en was er geen volgnummer. De decreetgever heeft die wijziging aangebracht om de kiezer gemakkelijker de kandidaat waarvoor hij wil stemmen terug te laten vinden.

Voor de toepassing van de bepalingen in verband met het stembiljet worden alleenstaande kandidaten geacht een onvolledige lijst te vormen.

c) Drukken van de stembiljetten

Met toepassing van artikel 7 van het Ministerieel Besluit van 9 juni 2006 stelt de deputatie de voor de stemming benodigde hoeveelheid stempapier ter beschikking van de voorzitter van ieder hoofdbureau.

U moet de stembiljetten op vrijdag 6 of op zaterdag 7 oktober 2006 aan de verschillende voorzitters van de bureaus kunnen bezorgen. De voorzitters van de kantonhoofdbureaus moeten u daartoe de lijst en de adressen van die voorzitters meedelen. Zo nodig moet u bij hen aandringen om die informatie tijdig te krijgen.

U moet op voorhand alle nodige schikkingen treffen opdat het drukken van de stembiljetten tijdig kan gebeuren. Alleen drukkers die de nodige waarborgen kunnen geven inzake een goede en snelle uitvoering van het werk komen in aanmerking.

De informatietoepassing genereert na de definitieve afsluiting een bestand met alle gegevens dat aan de drukker kan gegeven worden. Op die manier moeten de namen van de kandidaten door de drukker niet opnieuw ingetikt worden, waardoor de kans op fouten afneemt. Het gebruik van dat bestand is niet verplicht.

U moet op de proefdruk die de drukker u voorlegt de vermelding "goed om te drukken" aanbrengen. Als de pakken stembiljetten die bestemd zijn voor de voorzitters van de stembureaus, in de drukkerij zelf gemaakt worden, bevat het "goed om te drukken" het aantal biljetten (dat is het aantal kiezers van het stembureau, vermeerderd met 10 %). Die pakken moeten aan elke bureauvoorzitter twee dagen of daags voor de verkiezing toegezonden worden. Het aantal stembiljetten wordt vermeld op het pak dat behoorlijk verzegeld is en waarop het adres van de geadresseerde vermeld is.

In geval van aflevering aan huis door De Post, moet u op voorhand met de chef van het postkantoor de nodige afspraken maken.

Het inpakken van de stembiljetten moet onder toezicht van de voorzitter of van de afgevaardigde van het bureau gebeuren. Het gebruik van stempapier moet nauwkeurig gecontroleerd worden. De bevuilde of onbruikbare bladen moeten u overhandigd worden en u moet ze onder verzegelde omslag bewaren.

Het afdrukken moet zorgvuldig nagezien worden. Nadat het drukken gebeurd is, moet u er zorg voor dragen dat het bestand dat als basis voor het drukken van de stembiljetten heeft gediend, gewist wordt.

Het vouwen van de stembiljetten moet gebeuren overeenkomstig artikel 9bis, § 5, van de Provinciekieswet : de stemvakjes bovenaan op de lijsten moeten zich aan de binnenzijde van het dichtgevouwen biljet bevinden. De eerste vouw moet horizontaal gebeuren, zo dat de bovenkant van al de lijsten op de benedenhelft van het biljet komt. Door de tweede verticale vouw blijven de vakjes bovenaan op de lijsten aan de binnenzijde van het dichtgevouwen biljet.

De getuigen voor de verrichtingen van het hoofdbureau hebben geen toezicht op het drukken en het verpakken van de biljetten.

De facturen van de drukkers moeten ter vereffening aan de gouverneur van de provincie gezonden worden, ter attentie van de deputatie, die verantwoordelijk is voor de verdeling van de kosten, zoals bepaald in artikel 8 van de Provinciekieswet.

8.3.2. Kieskantons met elektronische stemming

In de kieskantons met geautomatiseerde stemming worden natuurlijk geen stembiljetten gedrukt. De kieskantons waar met de computer wordt gestemd, zijn niet gewijzigd ten opzichte van de vorige verkiezingen. Ze zijn vastgesteld bij de koninklijke besluiten van 30 maart 1998 en 11 april 1999 (*Belgisch Staatsblad* van 25 april 1998 en 30 april 1999).

Het gaat meer bepaald om :

1° Provincie ANTWERPEN : kieskantons Antwerpen, Arendonk, Boom, Brecht, Duffel, Herentals, Hoogstraten, Kapellen, Kontich, Mechelen, Mol, Puurs, Turnhout, Westerlo en Zandhoven;

2° Provincie LIMBURG : kieskantons Beringen, Genk, Hasselt, Maasmechelen, Neerpelt, Peer en Voeren;

3° Provincie OOST-VLAANDEREN : kieskantons Dendermonde, Evergem, Kaprijke, Nevele, Sint-Niklaas, Temse, Waarschoot, Zele en Zomergem;

4° Provincie VLAAMS-BRABANT : kieskantons Asse, Glabbeek, Haacht, Leuven, Vilvoorde, Zaventem en Zoutleeuw;

5° Provincie WEST-VLAANDEREN : kieskanton Veurne.

Voor de kieskantons met geautomatiseerde stemming werkt het Agentschap voor Binnenlands Bestuur van de Vlaamse overheid de verkiezingsprogrammatuur uit die voor de hoofdbureaus en de stembureaus bestemd is. U moet hierbij op de volgende wijze handelen.

Via de internettoepassing zijn de volledige lijsten ingevoerd in de centrale databank van de Vlaamse overheid. Die lijsten kunnen via dat informaticasysteem bekeken worden in hun definitieve vorm, precies zoals ze op de stemcomputers getoond zullen worden. De voorzitter van het hoofdbureau zal die definitieve lay-out digitaal ondertekenen met zijn elektronische identiteitskaart. Er is dus geen validatie meer achteraf van uitgeprinte beeldschermen.

Het Agentschap voor Binnenlands Bestuur maakt de diskettes met de stemsoftware en kandidatenlijsten voor de stembureaus en de diskettes met de totalisatiesoftware voor het optellen van de stemmen van de verschillende stembureaus.

9. Zonder stemming geëindigde verkiezing

Het hoofdbureau moet, onmiddellijk na het afsluiten van de lijst der kandidaten of na de beslissing van het Hof van Beroep, de kandidaten tot gekozen uitroepen als :

1° er maar een regelmatig voorgedragen lijst van kandidaten is;

2° het gezamenlijk aantal kandidaten, voorgedragen op afzonderlijke lijsten, niet groter is dan het aantal te begeven mandaten.

Het proces-verbaal van de verkiezing en de voordrachtsakten worden aan de provinciegriffier toegezonden.

Het hoofdbureau zorgt voor aanplakking, in elke gemeente, van de uittreksels uit het proces-verbaal, waarbij aan de kiezers wordt meegedeeld dat zij op de verkiezingsdatum de leden van de provincieraad niet hoeven te verkiezen. Elke gemeente moet ten minste tweemaal zoveel aanplakbiljetten ontvangen als er kiesafdelingen zijn. Uittreksels uit het proces-verbaal worden daarenboven aan de gekozenen gezonden.

10. Ontvangst van de verklaringen van lijstenverbinding door het centraal bureau van het arrondissement (artikel 15 PKW).

10.1. Indiening van de verklaringen tot lijstenverbinding

Op donderdag 28 september 2006, de tiende dag voor de verkiezingen, tussen 14 en 16 uur, ontvangt de voorzitter van het districtshoofdbureau, die in de hoofdplaats van het administratief arrondissement (met andere woorden de voorzitter van het centraal bureau van het arrondissement) zetelt, de verklaringen van lijstenverbinding, die hem door ten minste één van de kandidaten tegen ontvangstbewijs afgegeven worden. Die verklaringen moeten, op straffe van nietigheid, door alle kandidaat-titularissen of door drie kandidaat-titularissen van de lijst ondertekend zijn en de kandidaat-titularissen of drie kandidaat-titularissen van de aangewezen lijst of lijsten moeten bij een gelijkaardige verklaring en onder dezelfde voorwaarden hiermee hun instemming verlenen.

Als één van de lijsten, die van de verbinding deel uitmaakt, wordt afgewezen, is de verklaring nog geldig voor de andere lijsten van de groep. Ook als een kandidaat onverkiesbaar wordt bevonden, blijft de verklaring van lijstenverbinding nog geldig voor de overige kandidaten van de lijst.

Lijstenverbinding (apparentering) is alleen mogelijk voor lijsten met dezelfde benaming, voorgedragen in verschillende districten van het arrondissement. Dat betekent dat het om lijsten van een verschillend district moet gaan. Twee lijsten van hetzelfde district kunnen zich niet verbinden. Daarnaast moet het gaan om lijsten met dezelfde benaming.

De lijstenverbinding moet bovendien wederzijds zijn. Dat wil zeggen dat een lijst zich niet mag verbinden met twee of meer lijsten die zich onderling niet verbonden hebben. Een lijstenverbinding mag m.a.w. alleen tussen een groep van twee of meer lijsten waarvan elke lijst verklaard heeft zich te willen verbinden met alle andere lijsten die op de verklaring tot lijstenverbinding voorkomen.

Zo mag bijvoorbeeld een lijst die in het district Leuven opkomt geen verbinding tot stand brengen met een lijst die in het district Diest ingediend is, als de lijst uit Diest zich verbonden zou hebben met een lijst uit het district Tienen, tenzij de lijst uit Leuven ook een verbinding met de lijst uit het district Tienen aangaat.

De wederzijdse lijstenverbinding kan ingediend worden door één of meer kandidaten van een lijst uit om het even welk district, op voorwaarde dat het formulier behoorlijk is ingevuld en ondertekend. (formulieren P32 en P33).

Na het verstrijken van de termijn voor het indienen van die akten onderzoekt het centraal bureau de regelmatigheid van de akten van verbindingverklaring die aan de voorzitter van het bureau zijn overhandigd.

Om ontvankelijk te zijn moeten de kandidaten van de lijsten die zich willen verbinden, zich daartoe in de akte van voordracht het recht voorbehouden hebben en moeten de kiezers of de uittredende provincieraadsleden die de voordracht indienen in dezelfde akte de kandidaten machtigen om desgewenst een lijstenverbinding aan te gaan.

Bovendien bekijkt het districtshoofdbureau of de verklaring van lijstenverbinding ondertekend werd door de in de wet bepaalde personen (zie hierboven) en of de door de wet aangewezen personen hun instemming betuigd hebben met de verklaring.

Aan de voorwaarden van ondertekening en instemming moet voldaan zijn op straffe van nietigheid.

10.2. Bekendmaking van de lijstenverbindingen

Onmiddellijk na het onderzoek naar de geldigheid van de verklaringen, maakt het centraal bureau, in aanwezigheid van de getuigen, indien die werden aangewezen, de tabel op van de groepverbonden lijsten (formulier P34).

De voorzitter van het centraal bureau zal de gegevens in verband met de lijstenverbinding ingeven in het informaticasysteem via de webtoepassing van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur. Hij ondertekent dit met zijn elektronische handtekening.

Op die tabel wordt elke groep van verbonden lijsten aangeduid met de letters A, B, C ..., in dezelfde volgorde als waarin de lijsten voorkomen op het stembiljet dat door het districtshoofdbureau dat de hoofdplaats van het arrondissement (het zogenaamde centraal bureau van het arrondissement) vastgesteld is. Het districtshoofdbureau van de arrondissementshoofdplaats (centraal arrondissementshoofdbureau) zendt aan de voorzitters van de andere districtshoofdbureaus van het arrondissement een afschrift van de lijsten waarop kandidaten uit hun gebied voorkomen.

Zodra hij die lijsten ontvangen heeft, laat de voorzitter van het districtshoofdbureau die in alle gemeenten van het kiesdistrict aanplakken.

11. Algemene stemmentelling : onderscheid tussen manuele en geautomatiseerde verkiezingen (artikel 18bis, 19, 20 en 21 PKW)

De organisatie van het tellen van de stemmen verschilt vanzelfsprekend naargelang de stemmen op papier dan wel door middel van de computer zijn uitgebracht. Alleen in de kantons waar manueel gestemd wordt, zijn er stemopnemingsbureaus. In de kantons waar per computer gestemd wordt, worden de resultaten verzameld via de totalisatiecomputers in de gemeentelijke hoofdbureaus.

11. 1. Manuele verkiezingen

Het tellen van de stemmen gebeurt in de stemopnemingsbureaus.

Als het district maar uit een kieskanton bestaat, dan bezorgen de voorzitters van de stemopnemingsbureaus, vergezeld van de getuigen, de tabellen van de stemopneming aan het districtshoofdbureau (artikel 17 Provinciekieswet). Dat gebeurt zo spoedig mogelijk op de verkiezingsdag zelf. Na controle voert de voorzitter van het districtshoofdbureau de resultaten in de informaticatoepassing in via de door het Agentschap voor Binnenlands Bestuur ter beschikking gestelde laptop.

In de districten die uit verschillende kieskantons bestaan, bezorgen de voorzitters van die bureaus de tabellen van de stemopneming en de samenvattende tabellen zo spoedig mogelijk aan het kantonhoofdbureau (PKW art 9 sexies). Na controle voert de voorzitter van dat bureau de resultaten in de informaticatoepassing in via de door het Agentschap voor Binnenlands Betuur ter beschikking gestelde laptop.

In verband met de digitale ingave van de resultaten en het opmaken van het proces-verbaal van de verkiezingen, verwijs ik naar de onderrichtingen voor de kantonhoofdbureaus onder rubriek III 4.3.

11.2. Geautomatiseerde verkiezingen

Ten gevolge van de wijziging die bij decreet van 7 juli 2006 aangebracht werd in de wet van 11 april 1994 tot organisatie van de geautomatiseerde stemming, gebeurt, in geval van gelijktijdige verkiezingen, de verwerking van de diskettes met de stemresultaten, voor alle verkiezingen samen op het gemeentelijk hoofdbureau.

De diskette bevat immers de resultaten van de verschillende verkiezingen. Die « registratie » houdt in dat de resultaten in het informaticasysteem worden ingebracht en beschikbaar zijn voor de voorzitters van de hoofdbureaus.

Wat de provincieraadsverkiezingen betreft, zetelt het kantonhoofdbureau, en in voorkomend geval het gemeentelijk districtshoofdbureau, samen met het gemeentelijk hoofdbureau van de kantonhoofdplaats. De voorzitter van het kantonhoofdbureau is verantwoordelijk voor de organisatie van en de taakverdeling in het samengevoegde bureau.

Dat is een duidelijk verschil met de vorige verkiezingen, toen de algemene telling van de bureaus nog gebeurde op de verschillende niveaus.

In verband met het totaliseren en ingeven van de resultaten, verwijs ik naar de rubriek III betreffende de onderrichtingen voor de voorzitters van de kantonhoofdbureaus.

12. Berekening van de zetels en aanwijzing van de verkozenen

Het hoofdbureau stelt de stemcijfers van de verschillende lijsten vast. Het stemcijfer (of kiescijfer) van een lijst wordt bepaald door de optelling van het aantal stembiljetten waarop een geldige stem is uitgebracht bovenaan of op één of meer kandidaten van die lijst (PKW art 18 bis).

Voor de zetelberekening bij de provincieraadsverkiezingen wordt het zogenaamde stelsel D'Hondt toegepast. Dat betekent dat de stemcijfers van de verschillende lijsten achtereenvolgens worden gedeeld door 1, 2, 3, 4, 5 enzovoort (PKW art 19, § 2).

12.1. Verdeling en toekenning van de zetels

Onderstaande beschrijving is louter indicatief. De zetelverdeling gebeurt in alle gevallen volledig automatisch door het informaticasysteem. De gedetailleerde zetelverdeling kan afgedrukt worden en maakt integraal deel uit van het proces-verbaal. Na de ondertekening door het bureau van het papieren proces-verbaal zal de voorzitter het proces-verbaal ook elektronisch ondertekenen. Hierdoor krijgt de uitslag van de stemverrichting de status « officieel » op de website en voor de media.

12.1.1. Districten zonder lijstenverbinding

In de districten Brugge, Diksmuide, Veurne, Oostende, Tielt en Eeklo en in de andere districten als geen lijst verbonden is met een of meer lijsten uit andere districten van het administratief arrondissement (artikel 19 PKW) gebeurt de verdeling als volgt :

a) Kiesdeler - Verdeling van de zetels over de lijsten

Voor de zetelberekening bij de provincieraadsverkiezingen wordt het zogenaamde stelsel D'Hondt toegepast. Dat betekent dat het stemcijfer van iedere lijst achtereenvolgens gedeeld wordt door 1, 2, 3, 4, 5, enzovoort. De quotiënten worden gerangschikt in volgorde van belangrijkheid, totdat er voor alle lijsten samen zoveel quotiënten worden bereikt als er leden te kiezen zijn. Het laatste quotiënt dient als kiesdeler. De verdeling over de lijsten gebeurt derwijze dat aan iedere lijst een aantal zetels wordt toegekend, gelijk aan het aantal keren dat haar stemcijfer de kiesdeler bevat.

Als een lijst meer zetels verkrijgt dan zij kandidaten telt, worden de niet toegekende zetels gevoegd bij die welke aan de andere lijsten toekomen. De verdeling over die lijsten gebeurt door voortzetting van de in het eerste lid omschreven bewerking, zodat voor ieder nieuw quotiënt een zetel wordt toegekend aan de lijst waartoe het behoort.

Voorbeeld :

Stemcijfer		Lijst 1 54.000		Lijst 2 40.000		Lijst 3 21.000		Lijst 4 9.800	Lijst 5 5.200
Deling door	1...	54.000	(1e zetel)	40.000	(2e zetel)	21.000	(4e zetel)	9.800	5.200
		—		—		—			
	2...	27.000	(3e zetel)	20.000	(5e zetel)	10.500	(10e zetel)	4.900	
		—		—		—			
	3...	18.000	(6e zetel)	13.333	(8e zetel)	7.000			
		—		—					
	4...	13.500	(7e zetel)	10.000	(11e zetel)				
	—		—						
5...	10.800	(9e zetel)	8.000						
	—								
6...	9.000		6.666						
	—								
7...	7.714								

Door de betrekkelijke belangrijkheid van de stemcijfers en door het aantal te verdelen zetels, in dat geval elf, wordt bepaald tot hoever met de deling moet doorgedaan worden.

De hoogste quotiënten, worden achtereenvolgens onderstreept ten belope van het aantal te begeben zetels. Het laatste onderlijnd quotiënt is de kiesdeler. Die is het minimaal aantal stemmen dat recht geeft op een zetel. In het voorbeeld wordt verondersteld dat elf zetels te begeben zijn. Naast elk onderstreept quotiënt staat de orde van toekenning van de zetels aangeduid. De kiesdeler is 10.000.

Mocht het gebeuren dat het laatste quotiënt, dat recht geeft op een zetel, hetzelfde is voor twee lijsten, dan wordt de zetel toegekend de lijst die het hoogste stemcijfer gekregen heeft.

In het weinig waarschijnlijk geval dat de stemcijfers dezelfde zouden zijn, zou de zetel toekomen aan de lijst waarop de kandidaat voorkomt die onder de kandidaten van wie de zetel in het geding is, de meeste stemmen heeft gekregen of, in de tweede plaats, de oudste in jaren is.

Wanneer wordt vastgesteld dat het aantal quotiënten van een lijst, die voor haar de toekenning van zetels bepalen, hoger is dan het aantal kandidaten op die lijst, dan moet met de deling van de stemcijfers van de andere lijsten verder gegaan worden totdat al de mandaten verdeeld kunnen worden.

In beginsel moet de deling niet gebeuren tot na de komma. Alleen als twee lijsten als quotiënt hetzelfde geheel getal hebben en dat quotiënt de kiesdeler of het laatste nuttig quotiënt is, moet met het cijfer na de komma rekening gehouden worden.

b) Aanwijzing van de gekozen titularissen

Als het aantal kandidaten van een lijst gelijk is aan dat van de aan die lijst toegekende zetels, zijn al de kandidaten zonder verdere formaliteit gekozen. Zijn er meer kandidaten dan zetels die aan de lijst worden toegekend, dan moeten er eerst berekeningen worden gemaakt, om de hoogst gerangschikte kandidaten te laten genieten van de lijststemmen.

De hiernavolgende berekeningen worden telkens per lijst opnieuw uitgevoerd. We berekenen achtereenvolgens het aantal lijststemmen dat mag verdeeld worden onder de kandidaten en opvolgers en het verkiesbaarheidscijfer (dat is het cijfer dat aangeeft binnen de lijst hoeveel stemmen er nodig zijn voor een kandidaat om zeker verkozen te zijn). Met die cijfers kunnen we daarna definitief de titularissen en de volgorde van de opvolgers bepalen.

De formule die bepaalt hoeveel lijststemmen er verdeeld kunnen worden onder de kandidaten, staat beschreven in artikel 21 van de Provinciekieswet. Het aantal lijststemmen (bovenaam) van de lijst wordt vermenigvuldigd met het aantal bekomen zetels van die lijst en daarna gedeeld door 3.

$$\frac{\text{Aantal lijststemmen} \times \text{aantal zetels van de lijst}}{3}$$

Het verkiesbaarheidscijfer wordt als volgt berekend. Het stemcijfer van de lijst (dat is het totaal van de volledige en onvolledige biljetten) wordt vermenigvuldigd met het aantal door de lijst bekomen zetels. Die uitkomst wordt gedeeld door datzelfde aantal zetels, vermeerderd met één.

$$\frac{\text{Stemcijfer} \times \text{aantal zetels van de lijst}}{\text{Aantal zetels van de lijst} + 1}$$

Van boven af wordt de lijst van kandidaten nu overlopen. Aan de eerste kandidaat worden zoveel stemmen van de lijststemmen toegevoegd als nodig om het verkiesbaarheidscijfer te bekomen. Wat is toegevoegd bij de kandidaat wordt afgetrokken van het totaal aan lijststemmen dat nog verdeeld kan worden. Dan is het de beurt aan de tweede kandidaat op de lijst. Ook hier worden stemmen aan toegevoegd van de lijststemmen, die nog te verdelen waren, tot het verkiesbaarheidscijfer is bereikt. Zo telkens verder, totdat er tenslotte een kandidaat nog de laatste lijststemmen verkrijgt, zonder het verkiesbaarheidscijfer te bereiken. Als de kandidaat reeds met de eigen stemmen het verkiesbaarheidscijfer behaalde, wordt gewoon naar de volgende kandidaat overgestapt. Ter zijde : het is heel normaal dat maar weinig kandidaten kunnen genieten van de lijststemmen.

Een voorbeeld kan die berekeningswijze verduidelijken.

Voorbeeld :

Getal aan de lijst toegewezen zetels	5
Volledige stmbiljetten (lijststemmen)	641
Onvolledige stmbiljetten (naamstemmen)	678
	1319
Stemcijfer	

Het aantal te verdelen lijststemmen verkrijgt men door de formule toe te passen.

$$\frac{\text{Aantal lijststemmen} \times \text{aantal zetels van de lijst}}{3} = \frac{641 \times 5}{3} = 1068,3333 \text{ (wordt } 1069)$$

(Na de deling wordt het bekomen cijfer met eventuele decimalen systematisch afgerond naar de hogere eenheid, ongeacht het feit de decimalen al dan niet 0,50 bereiken)

Het verkiesbaarheidscijfer verkrijgt men door de formule toe te passen.

$$\frac{\text{Stemcijfer} \times \text{aantal zetels van de lijst}}{\text{Aantal zetels van de lijst} + 1}$$

$$\frac{1319 \times 5}{5 + 1} = 1099,16 \text{ wordt } 1100$$

(Na de deling wordt het bekomen cijfer met eventuele decimalen systematisch afgerond naar de hogere eenheid, ongeacht het feit de decimalen al dan niet 0,50 bereiken)

Nu kunnen we overgaan tot de verdeling van de lijststemmen aan de kandidaten. In de kolom 'nodige lijststemmen' wordt het aantal stemmen geschreven, die de kandidaat nodig heeft om het verkiesbaarheidscijfer te halen. In het voorbeeld zien we dat de eerste kandidaat nog 705 stemmen tekort komt om dat verkiesbaarheidscijfer te halen (1100 – eigen voorkeurstemmenstemmen). De tweede kandidaat heeft er wel 968 nodig, maar die zijn niet meer beschikbaar. Er blijven nog maar 364 stemmen over. Die worden gegeven. Voor de derde kandidaat zijn er geen lijststemmen meer over. De overige kandidaten behouden hun eigen aantal voorkeurstemmen.

		eigen voorkeurstemmen	nodige lijststemmen	beschikbare lijststemmen 1069	uiteindelijk stemmenaantal	zetels
1	Maenhout	395	705	1069	1100	1-ste
2	Ducange	132	968	364	496	3-de
3	Hermand	290	810	0	290	4-de
4	Jacques	166			166	
5	Linsach	208			208	5-de
6	Delcampo	23			23	
7	Tilquin	88			88	
8	Van Diest	45			45	
9	Robin	208			208	
10	Van Toernhout	35			35	
11	Pieters	502			502	2-de
	beschikbare lijststemmen		1069			
	verkiesbaarheids- cijfer		1100			

De aanduiding van de titularissen gebeurt aan de hand van de nieuw bekomen stemmenaantallen van de kandidaten. De kandidaat met het meeste stemmen krijgt de eerste zetel toegewezen en zo verder in volgorde van grootte, todat alle zetels van die lijst zijn toegewezen (artikel 21 PKW).

Bij gelijk aantal stemmen is de volgorde van de lijst beslissend.

Enkele opmerkingen :

Slechts weinig kandidaten slagen erin om het verkiesbaarheidscijfer te halen met hun eigen voorkeurstemmen alleen.

Hoewel kandidaat Robin meer stemmen behaalde dan Ducange, is hij toch niet verkozen. Hier speelt de invloed van de lijststemmen. Robin heeft evenveel stemmen als Linsach en blijft niet verkozen. Hier speelt de volgorde op de lijst mee.

c) Aanwijzing van de opvolgers

Onmiddellijk na de aanwijzing van de titularissen, gaat het bureau over tot de aanduiding van de opvolgers (artikel 21 PKW).

Als een of meer kandidaten van een lijst verkozen zijn, worden alle niet verkozen kandidaten van de lijst in de volgorde van de meeste behaalde stemmen, of bij gelijk stemgetal in de volgorde op de lijst, tot opvolgers uitgeroepen.

Om te weten hoeveel stemmen een opvolger heeft behaald, moeten we dezelfde procedure en formules toepassen als bij de aanduiding van de titularissen. Praktisch gezien schrappen we alle net verkozen titularissen uit de lijst en herbeginnen we de procedure. Het aantal te verdelen lijststemmen en het verkiesbaarheidscijfer blijft hetzelfde. Het fundamentele verschil is dat op het einde van de procedure geen beperkt aantal zetels wordt aangeduid, maar gewoon een rangorde wordt opgesteld met ALLE overgebleven kandidaten.

Voorbeeld :

		eigen voorkeurstemmen	nodige lijststemmen	beschikbare lijststemmen 1069	uiteindelijk stemmenaantal	rangschikking opvolger
4	Jacques	166	934	1069	1100	1
6	Delcampo	23	1077	135	158	3
7	Tilquin	88	1012	0	88	4
8	Van Diest	45			45	5
9	Robin	208			208	2
10	Van Toernhout	35			35	6
	beschikbare lijststemmen		1069			
	verkiesbaarheids- cijfer		1100			

De berekening van de beschikbare lijststemmen en het verkiesbaarheidscijfer is identiek zoals bij de titularissen. We kunnen die cijfers dus overnemen. Zo kunnen we overgaan tot de verdeling van de lijststemmen aan de kandidaten voor de opvolging. In het voorbeeld zien we dat de eerste kandidaat nog 934 stemmen tekort komt om het verkiesbaarheidscijfer te halen. De tweede kandidaat heeft er 1077 nodig, maar die zijn niet meer beschikbaar. Er blijven nog maar 135 stemmen over. Die worden gegeven. Voor de derde kandidaat zijn er geen lijststemmen meer over. De overige kandidaten behouden hun eigen aantal voorkeurstemmen.

De kandidaat met het meeste stemmen krijgt de eerste opvolgersplaats toegewezen en zo verder in volgorde van grootte, totdat een volledige rangorde is opgesteld. Ondanks het feit de Delcampo (tweede) nog lijststemmen krijgt, blijkt Robin meer stemmen te hebben en wordt Robin tweede opvolger.

Bij gelijk aantal stemmen is de volgorde van de lijst eveneens beslissend, zoals bij de titularissen.

12.1.2. Districten met lijstenverbinding

De verdeling gebeurt niet alleen op het niveau van het district. Ook het resultaat van andere districten binnen het arrondissement, waarmee lijstenverbindingen bestaan, moet gekend zijn, vooraleer de definitieve toewijzing van de zetels kan gebeuren.

a) Kiesdeler - Verdeling van de zetels over de lijsten (artikel 20 PKW)

Het districtshoofdbureau stelt de kiesdeler vast, door het totaal aantal geldige stembiljetten uitgebracht in het district te delen door het aantal toe te kennen mandaten. Die deler vertegenwoordigt het aantal stemmen dat nodig is voor een lijst om onmiddellijk recht te hebben op een zetel. Dat gebeurt per district.

De lijsten waarvan het stemcijfer lager is dan de deler hebben bijgevolg op dat ogenblik geen recht op een zetel.

Voor de lijsten waarvan het stemcijfer hoger is dan de deler, wordt het stemcijfer door de kiesdeler gedeeld. De kiesdeler, die het aantal zetels bepaalt waarop de lijst ogenblikkelijk recht heeft, worden opgenomen in kolom 3 van voornoemde tabel, en het overschot van de deling, dat het getal niet-gebruikte stemmen vertegenwoordigt, wordt vermeld in kolom 4.

Het publiek wordt in de zaal toegelaten en de voorzitter van het districtshoofdbureau roept de uitslag van de telling af, maar zonder verkozenen aan te duiden.

Na afsluiting van het proces-verbaal worden de verschillende stukken van de verkiezing verzonden.

Krachtens de Provinciekieswet vergadert het centraal arrondissementsbureau 's anderendaags, dus de maandagmiddag om 12u., om tot de bijkomende verdeling van de zetels, over te gaan en vast en de gekozen kandidaten aan te wijzen.

Het centraal bureau gebruikt hiervoor het formulier P85 met de bijgevoegde tabellen.

Als het werk opgeschort is ten gevolge van een vertraging bij het ontvangen van één of meer processen-verbaal van de hoofdbureaus van de districten, kan de vergadering tijdelijk onderbroken worden. Zij wordt dezelfde dag of zo nodig de volgende dag hervat op het uur waarop de ontbrekende stukken worden verwacht.

Op het niveau van het arrondissement wordt een tweede verdeling van zetels gehouden, die nog niet zijn toegekend in elk afzonderlijk district. Voor die aanvullende verdeling komen alle lijstengroepen in aanmerking, behalve deze die in geen enkel district een aantal stemmen hebben verkregen dat ten minste gelijk is aan zesenzestig ten honderd van de kiesdeler, vastgesteld in elk district. Voor die verdeling komen ook alleenstaande lijsten in aanmerking die dat procent hebben bereikt. Het stemcijfer (aantal stemmen) van iedere groep wordt vastgesteld door een optelling van de stemcijfers van de lijsten die er deel van uitmaken. De andere lijsten behouden hun stemcijfers.

Vooreerst wordt het aantal zetels opgeteld, dat reeds in de verschillende districten is verdeeld. Zo bekomt men het aantal zetels dat nog te verdelen is. De stemcijfers van de lijstengroepen en de alleenstaande lijsten van alle districten, zoals beschreven in de vorige paragraaf, worden achtereenvolgens gedeeld door het aantal zetels dat de lijstengroep of alleenstaande lijst al heeft bekomen, vermeerderd met één, dan met twee, enz.. Het stemcijfer van een lijstengroep die bijvoorbeeld al twee zetels heeft behaald tijdens de verdeling op districtsniveau, wordt dan gedeeld door 3, 4, 5... Het stemcijfer van bijvoorbeeld een alleenstaande lijst, die nog geen zetels toegewezen kreeg, wordt dan gedeeld door 1 (0+1), 2, 3,...

Het bureau rangschikt de quotiënten in de volgorde van hun belangrijkheid totdat een aantal quotiënten gelijk aan het aantal aanvullend te verdelen zetels is bereikt. Elk in aanmerking komend quotiënt brengt de toekenning mee van een aanvullende zetel aan de betrokken lijstengroep of alleenstaande lijst.

Het centraal bureau van het arrondissement wijst vervolgens de districten aan waar de verbonden lijsten de hun toekomende aanvullende zetel of zetels zullen verkrijgen.

Eerst worden de zetels van de alleenstaande lijsten toegewezen, te beginnen met de lijsten die de hoogste in aanmerking komende quotiënten hebben. (Alleenstaande lijsten komen maar in één district op. Indien lijstengroepen van bij aanvang mee in de verdeling betrokken zouden worden, is de kans te groot dat er in een district geen zetel meer toewijsbaar is voor de alleenstaande lijst.)

Voor de verbonden lijsten gebeurt de aanwijzing als volgt.

De volgorde van belangrijkheid van de hierboven bedoelde quotiënten bepaalt de orde waarin elke lijstengroep achtereenvolgens aan de beurt komt om de nog toe te kennen zetel te bezetten.

Om te bepalen in welk district de zetel wordt toegewezen aan de lijstengroep, moet voor elke lijst binnen de groep gekeken worden hoe groot het stemmenoverschot is.

Om dat te bepalen schrijft men onder elkaar, in evenveel kolommen als er alleenstaande lijsten en groepen voor de verdeling aan de beurt komen, de niet vertegenwoordigde stemoverschotten op, die in de processen-verbaal van bovenbedoelde districten zijn vermeld; men rangschikt ze in de volgorde van hun belangrijkheid en vermeldt tegenover elk overschot de naam van het district waarop het betrekking heeft.

De groep waaraan de eerste zetel bij de aanvullende toekenning van de mandaten toekomt, verkrijgt de zetel in het district dat bovenaan staat in de aan die groep toegewezen kolom, en zo verder. Als alle zetels in dat toegewezen district al zijn verdeeld, dan gaat de zetel naar het district dat onmiddellijk volgt in dezelfde kolom, en als daar ook alle zetels zijn toegewezen, naar het daarop volgende district.

Zijn alle zetels al toegekend in de districten waar de lijstengroep kandidaten heeft, dan kan de aanvullende zetel haar niet worden toegekend en wordt het mandaat dat nog openstaat in het district waar de groep geen kandidaten heeft, overeenkomstig onderstaande bepalingen aan een andere lijst toegekend.

Als, nadat de lijsten aan de beurt gekomen zijn en de districten aangewezen zijn, vastgesteld wordt dat in een district een lijst meer zetels verkrijgt dan zij er kandidaten telt, voegt het centraal arrondissementsbureau de niet toegekende zetels bij die welke aan de overige lijsten in hetzelfde district toekomen, en zet daarna de hierboven beschreven bewerking voort. Ieder nieuw quotiënt brengt toekenning mee van een zetel van de betrokken groep of lijst die een toereikend aantal kandidaten telt in het district.

Als een groep van verbonden lijsten recht heeft op meer aanvullende zetels dan zij lijsten telt, wordt de toekenning van een tweede zetel aan één van die lijsten, de eerste in de hierboven orde aangegeven, pas gedaan nadat de andere lijsten van de groep elk een eerste aanvullende zetel hebben verkregen.

b) Aanwijzing van de gekozen titularissen en de opvolgers (artikel 21 PKW)

Wat betreft de aanwijzing van de gekozen titularissen en opvolgers in geval er lijstenverbinding is gaat men op identiek dezelfde wijze te werk als bij de aanwijzing van de titularissen en opvolgers wanneer er geen lijstenverbinding is. Wij verwijzen hiervoor dan ook naar wat in deze onderrichtingen is vermeld onder punt 11.2.1., *b)* en *c)*.

OPMERKING :

Als één van de kandidaten overleden is moet, om te bepalen wie zitting kan nemen in de raad, een onderscheid gemaakt worden naargelang hij overleden is voor de stemdag, op de stemdag zelf of daarna.

Als een kandidaat voor de dag van de verkiezing overlijdt, gaat het districtshoofdbureau tewerk alsof die kandidaat niet op de lijst gestaan heeft waarop hij zich kandidaat gesteld had. De overleden kandidaat mag niet verkozen verklaard worden en er wordt hem geen enkele stem, die uitgebracht is ten gunste van de volgorde van voordracht, toegekend.

Om het stemcijfer van de lijst te bepalen waarop hij zich kandidaat gesteld had, wordt er echter rekening gehouden met het aantal stembiljetten waarop uitsluitend naast zijn naam een stem is uitgebracht of waarop bovenaan op de lijst en tegelijk naast zijn naam gestemd is (artikel 21*bis* Provinciekieswet).

Als een kandidaat op de dag van de stemming of daarna overlijdt, maar voor de openbare afkondiging van de verkiezingsuitslagen, gaat het bureau tewerk alsof de betrokkene nog in leven was. Indien hij tot titularis verkozen is, moet de eerste opvolger van dezelfde lijst in zijn plaats zitting hebben.

De eerste opvolger van dezelfde lijst moet ook zitting hebben in de plaats van de verkozen kandidaat die na de openbare afkondiging van de verkiezingsuitslagen overlijdt.

Afkondiging van de uitslagen

Als de uitslagen definitief vastgesteld zijn, wordt het publiek in de zaal toegelaten en roept de voorzitter de uitslagen af in de orde van het proces-verbaal.

Die afroeping gebeurt zonder vermelding van de cijfers (stemcijfers, kiesdeler, lijststemmen, naamlijsten enz.).

13. Verrichtingen na de algemene stemmentelling en de verdeling van die zetels

Zo spoedig mogelijk, en uiterlijk binnen vijf dagen na de sluiting van de verrichtingen van zijn bureau, zendt de voorzitter van het hoofdbureau van ieder district de processen-verbaal van de stem- en van de stemopnemingsbureaus, de voordrachtsakten en de betwiste biljetten aan de provinciegriffier (artikel 22, 1° en 3° Provinciekieswet).

Ingeval er geen lijstenverbinding bestaat, zendt hij de griffier ook het proces-verbaal van de algemene telling. Als er wel lijstenverbinding is, bezorgt de voorzitter van het districtshoofdbureau het proces-verbaal met de resultaten en de eerste zetelverdeling onmiddellijk aan de voorzitter van het centraal bureau van het arrondissement (PKW art. 20, § 1).

Nadat het centraal bureau van het arrondissement het proces-verbaal van de verkiezing (formulier P85) heeft opgemaakt, en de leden van het bureau en de getuigen het op de vergadering zelf ondertekend hebben, stuurt de voorzitter het onmiddellijk naar de provinciegriffier, samen met het proces-verbaal in verband met de tabel van de lijsten die groep vormen (formulier P34), en de processen-verbaal (formulier P83) van de hoofdbureaus van de districten (PKW art. 22).

De gekozenen ontvangen uittreksels uit het proces-verbaal van de verkiezing (artikel 22, 2de lid Provinciekieswet).

Indien de provincieraad dat wenst, kan die vragen om eveneens die documenten te krijgen, samen met de stukken die op grond van artikel 21, § 3, aan de griffie van de rechtbank of van het vrederecht toegezonden moeten worden. De provincieraad kan, indien die het nodig acht, overlegging van die stukken bevelen, alsmede van de stukken die ingevolge artikel 175 van het Kieswetboek aan de griffie van de rechtbank of van het vrederecht moeten worden gezonden (artikel 22, derde en vierde lid, van de Provinciekieswet).

De stembiljetten en de aanstippingslijsten van de stembureaus, alsook de stembiljetten die van de kiezers teruggenomen werden, worden aan de griffie van de rechtbank, of, in de tweede plaats, aan de griffie van het vrederecht van het opnemingsbureau bezorgd. Ze blijven er bewaard tot de tweede dag na de geldigverklaring van de verkiezingen. De provincieraad kan die stukken opvragen.

De niet-gebruikte biljetten worden onmiddellijk aan de provinciegouverneur gezonden, die hun aantal vaststelt.

Nadat de verkiezing definitief geldig of ongeldig verklaard is, worden de stembiljetten vernietigd.

Als de vrederechter erom vraagt, bezorgt de provinciegriffier hem de kiezerslijsten van de kiesomschrijvingen waarvoor hij bevoegd is (artikel 21, § 3, van de Provinciekieswet).

III. ONDERRICHTINGEN VOOR DE KANTONHOOFDBUREAUS

1. Samenstelling en opdracht (artikel 3*sexies* PKW)

Het kantonhoofdbureau is in de hoofdplaats van het kanton gevestigd en wordt voorgezeten :

1° door de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg of zijn plaatsvervanger indien de hoofdplaats van het kieskanton ook hoofdplaats van een gerechtelijk arrondissement is;

2° door de vrederechter indien de hoofdplaats van het kieskanton ook hoofdplaats van een gerechtelijk kanton is;

3° in alle andere gevallen door de vrederechter van het gerechtelijk kanton waarin de hoofdplaats van het kieskanton gelegen is, of zijn plaatsvervanger;

Het kantonhoofdbureau bestaat uit de voorzitter, vier bijzitters, vier plaatsvervangende bijzitters, die de voorzitter aanwijst uit de kiezers van de kantonhoofdplaats. Voor de aanwijzing van de secretaris van het kantonhoofdbureau houdt de voorzitter rekening met artikel 30*cies* van de Provinciewet : de secretaris moet kiezer zijn in het district. De secretaris is niet stemgerechtigd.

Als dezelfde magistraat een kantonbureau voor de provincieraadsverkiezingen en een hoofdbureau voor de gemeenteraadsverkiezingen moet voorzitten, wordt hij voor die laatste functie vervangen door de magistraat die hem vervangt als hij in de uitoefening van zijn rechterlijke opdrachten is verhinderd (artikel 37*quater* PKW).

De voorzitter van het kantonhoofdbureau is voornamelijk belast met het toezicht op de kiesverrichtingen in het gehele kieskanton. Hij waarschuwt onmiddellijk de voorzitter van het districtshoofdbureau als zijn toezicht vereist is. Hij verzamelt de resultaten van de stemopneming in het kanton.

2. Personele en materiële ondersteuning en presentiegelden

Op verzoek van de voorzitter van het kantonhoofdbureau stelt het college van burgemeester en schepenen van de hoofdplaats van het kanton hem het personeel en het materieel ter beschikking dat hij nodig heeft om zijn opdracht te vervullen. Het college regelt ook de eventuele vergoedingen voor dat personeel.

De leden van de kiesbureaus ontvangen het presentiegeld dat vastgesteld is in het besluit van de Vlaamse Regering van 9 juni 2006. Ik verwijs in dat verband naar rubriek I.4 van deze onderrichting, waarin onder meer de bedragen van het presentiegeld voor de verschillende kiesbureaus opgenomen zijn.

De voorzitter van het kantonhoofdbureau zorgt voor het verzamelen van alle formulieren voor de uitbetaling van het presentiegeld voor alle kiesbureaus van het kieskanton. Zo nodig neemt hij contact op met de voorzitter van het kiesbureau om de ontbrekende formulieren op te vragen.

Hij bezorgt alle formulieren op maandagochtend 9 oktober aan de postontvanger van de kantonhoofdplaats. Om een vlotte uitvoering te verzekeren is het aangewezen dat hij daarvoor op voorhand de nodige afspraken maakt.

3. Samenstelling van de stembureaus en stemopnemingsbureaus

3.1. Bevoegdheid van de voorzitter van het kantonhoofdbureau

De voorzitter van het kantonhoofdbureau vervult een belangrijke rol bij de samenstelling van de stembureaus en de stemopnemingsbureaus. Hij wijst achtereenvolgens aan (zie formulier P02/03) :

1° de voorzitters van de gemeenschappelijke stembureaus, krachtens artikel 37*ter* van de Provinciekieswet (formulier A04);

2° de voorzitters van de stemopnemingsbureaus voor de provincieraad in de kantons waar manueel wordt gestemd (formulier P05). In de kantons waar het stemmen per computer gebeurt, zijn er geen stemopnemingsbureaus;

3° de bijzitters en plaatsvervangende bijzitters van de stemopnemingsbureaus voor de provincieraad (formulier P06).

Die aanwijzing gebeurt met toepassing van artikel 3*sexies*, § 4, derde lid, van de Provinciekieswet, namelijk in de hiernavolgende orde :

1° de rechters of plaatsvervangende rechters, naar dienstouderdom, in de rechtbank van eerste aanleg, in de arbeidsrechtbank en in de rechtbank van koophandel;

2° de vrederechters of plaatsvervangende vrederechters naar dienstouderdom;

3° de rechters in de politierechtbanken of hun plaatsvervangers naar dienstouderdom;

4° de advocaten en de advocaten-stagiairs naar de orde van hun inschrijving op het tableau of de lijst van stagiairs;

5° de notarissen;

6° de bekleeders van een ambt van niveau 1 die onder de Staat ressorteren en de bekleeders van een gelijkwaardige graad die ressorteren onder de provincies, gemeenten, verenigingen en federaties van gemeenten of onder enige instelling van openbaar nut die al dan niet vermeld is in de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut;

7° het onderwijzend personeel;

8° de stagiairs van het parket;

9° zo nodig de personen aangewezen uit de kiezers van het district.

Iemand kan pas voorzitter zijn van een kiesbureau, als hij kiezer in het kiesdistrict is (artikel 37*ter* PKW).

Voor de aanwijzingen moet u ervoor zorgen dat de personen die de opnemings- of de stemverrichtingen moeten leiden, daarvoor ook voldoende bekwaam zijn. U mag natuurlijk geen rekening houden met beschouwingen over de politieke voorkeur van de betrokkenen.

Voor de taalvereisten van de voorzitters van de stembureaus, het taalregime van de oproepingsbrieven, de formulieren en de stembiljetten en het gebruik van de taal in de diverse kiesbureaus verwijs ik naar het hoofdstuk Taalgebruik onder nummer I, 2 van deze onderrichting.

De voorzitters van de stembureaus worden uiterlijk op 8 september 2006, de dertigste dag voor de verkiezingen, aangewezen.

De voorzitters, bijzitters en plaatsvervangende bijzitters van de stemopnemingsbureaus worden uiterlijk op 26 september 2006, de twaalfde dag voor de verkiezingen aangewezen.

De voorzitter betekent de aanwijzingen onmiddellijk aan alle betrokkenen en aan de gemeenteoverheid.

De stemopnemingsbureaus (in de kantons met manuele stemming) worden samengesteld in de hoofdplaats van het kieskanton. Zij bestaan uit de voorzitter, vier bijzitters, vier plaatsvervangende bijzitters en een secretaris, die wordt benoemd uit de kiezers van het district. De secretaris is niet stemgerechtigd.

De stembureaus bestaan uit de voorzitter, vier bijzitters, vier plaatsvervangende bijzitters en een secretaris, die wordt benoemd uit de kiezers van het district. De secretaris is niet stemgerechtigd.

Het is de voorzitter van het stembureau die de bijzitters en plaatsvervangende bijzitters van het stembureau aanwijst. Dat moet hij uiterlijk op 26 september, twaalf dagen voor de verkiezingen, doen. De bijzitters en hun plaatsvervangers worden aangewezen uit de jongste kiezers van de stemafdeling die op de dag van de stemming ten minste dertig jaar oud zijn. De voorzitter van het stembureau geeft dadelijk aan de voorzitter van het kantonhoofdbureau kennis van die aanwijzingen.

In de kieskantons met geautomatiseerde stemming moeten de voorzitters van de kantonhoofdbureaus alleen de voorzitters van de stembureaus aanwijzen. In die kantons zijn er immers geen stemopnemingsbureaus.

De aanwijzing van de voorzitter van een stembureau gebeurt in dat geval met het formulier Ae04. De voorzitter van het kantonhoofdbureau moet aangeven of het stembureau al dan niet meer dan 800 kiezers telt. Als het stembureau immers meer dan 800 kiezers telt zijn er 5 bijzitters en 5 plaatsvervangende bijzitters (in plaats van vier), en een adjunct-secretaris, die bij voorkeur beroepservaring in informatica heeft (formulieren Ae05 en Ae07).

Bij de samenstelling van de stembureaus geldt als norm dat er gemiddeld 180 kiezers per stemmachine zijn. Per stemafdeling zijn er vijf stemcomputers, zodat in totaal 900 kiezers in elk stembureau hun stem per computer kunnen uitbrengen.

Voor de lijst van de samenstelling van de stembureaus in die kantons wordt het formulier Pe07 en het formulier Ae08 gebruikt.

Aanwijzing van de bijzitters van de stembureaus en kennisgeving door de voorzitters van de stembureaus

Zoals al gesteld moeten de voorzitters van de stembureaus, de bijzitters en plaatsvervangende bijzitters van hun bureau aanwijzen. Onmiddellijk na die aanwijzing geven zij de voorzitter van het kantonhoofdbureau in een ongesloten aangetekende brief daarvan kennis.

Als een bijzitter of een plaatsvervangende bijzitter wettig verhinderd is, meldt hij dat onmiddellijk aan de voorzitter die hem heeft aangesteld. De bijzitter of de plaatsvervangende bijzitter die binnen de vastgestelde termijn niet meldt om welke reden hij verhinderd is, of die zonder wettige reden nalaat het hem opgedragen ambt te vervullen, wordt gestraft met de geldboete, die in de wet is vastgesteld.

Ingeval het aantal van degenen die aanvaarden om te zetelen onvoldoende is om het stembureau samen te stellen, dan vult de voorzitter het bureau aan met kiezers die ten minste dertig jaar oud zijn.

Kandidaten bij de verkiezingen mogen geen deel uitmaken van een bureau.

3.3. Informatieverstrekking met het oog op de samenstelling van de bureaus

Tijdens de tweede maand die aan die van de verkiezing voorafgaat maakt het college van burgemeester en schepenen twee lijsten op :

1° de eerste lijst bevat de personen die aangewezen kunnen worden als voorzitter van een stemopnemingsbureau of een stembureau, of als bijzitter of plaatsvervangende bijzitter van een stemopnemingsbureau (de functies die vermeld zijn in artikel 3sexies, § 4, eerste lid, van de Provinciekieswet). Die lijst wordt uiterlijk op 5 september 2006, de drieëndertigste dag voor de verkiezingen, naar de voorzitter van het kantonhoofdbureau gezonden.

2° een tweede lijst bevat de jongste kiezers van ten minste 30 jaar oud, die aangewezen kunnen worden, naar rata van twaalf personen per kiesafdeling. Die lijst mag de onder 1° vermelde personen niet bevatten. De lijst wordt ten minste vijftien dagen voor de verkiezing (uiterlijk op 23 september 2006) naar de voorzitter van het kantonhoofdbureau gezonden. Die stuurt de lijst door naar de voorzitters van de stembureaus die hij heeft aangewezen. De personen die aangewezen kunnen worden, worden daarvan verwittigd.

3.4. Kennisgeving van de samenstelling van de bureaus

Per kieskanton wordt een lijst (formulier P07) opgemaakt met de samenstelling van de stembureaus. De voorzitter van het kantonhoofdbureau zendt er een afschrift van naar de provinciegouverneur of naar de ambtenaar die de gouverneur daartoe aangewezen heeft. De gouverneur of de ambtenaar neemt de nodige maatregelen om te verzekeren dat iedereen er inzage van kan nemen (artikel 3novies PKW).

De voorzitter van het kantonhoofdbureau stuurt de lijst van de kiesbureaus van een gemeente ook naar ieder hoofdbureau voor de gemeenteraadsverkiezingen van de gemeenten in zijn kieskanton (formulier P08).

Wat het kieskanton Voeren betreft, wordt het bovenvermelde afschrift van de lijst evenwel naar de adjunct-arrondissementscommissaris van Tongeren gestuurd. Die neemt de nodige maatregelen opdat iedereen er inzage van kan nemen.

De voorzitter van het kantonhoofdbureau geeft ook afschriften van de lijst aan iedere kandidaat die daar uiterlijk op 23 september 2006, vijftien dagen voor de verkiezingen, om verzocht heeft. Die afschriften zijn gratis.

De voorzitters van de kantonhoofdbureaus maken eveneens een tabel op met alle voorzitters van de kiesbureaus in de kantons. Zij bezorgen de betrokkenen daarvan een uittreksel en vervangen in de kortst mogelijke tijd degenen die hen, binnen drie dagen na ontvangst van het bericht, ervan verwittigen dat zij wettig verhinderd zijn (artikel 3septies PKW).

Uiterlijk veertien dagen voor de verkiezingen, bezorgt de kantonvoorzitter de definitieve lijst aan de voorzitter van het districtshoofdbureau.

3.5. Mededeling van de kiezerslijsten aan de voorzitters van de stembureaus en indeling van de stemafdelingen

Uiterlijk tien dagen voor de verkiezingen stuurt de voorzitter van het kantonhoofdbureau aan elke voorzitter van de stembureaus van het kanton de kiezerslijsten van zijn bureau. (artikel 3septies PKW).

Het gemeentebestuur bezorgt vervolgens tot op de dag van de verkiezingen zelf, 8 oktober 2006, rechtstreeks aan de voorzitters van de stembureaus de wijzigingen die het college van burgemeester en schepenen nog aanbrengt in de kiezerslijst van hun stemafdeling, zoals omschreven in artikel 3 van de Provinciekieswet.

Bij toepassing van artikel 2 van de Provinciekieswet, zorgt de provinciegouverneur of de ambtenaar die hij daartoe aanwijst, in akkoord met het college van burgemeester en schepenen, per kieskanton voor de indeling van de kiezers in stemafdelingen. Als er niet meer dan 800 kiezers zijn, vormen zij een stemafdeling. Als er meer kiezers zijn worden zij ingedeeld in stemafdelingen van ten hoogste 800 en ten minste 150 kiezers.

Bij ministerieel besluit is bepaald dat bij geautomatiseerde stemming per stemafdeling 900 kiezers toegelaten worden op basis van de norm van 5 stemmachines per stemafdeling en 180 kiezers per stemmachine. Om rekening te houden met het specifieke karakter van bepaalde gemeenten, kan het aantal kiezers dat toegelaten wordt om te stemmen in dezelfde stemafdeling tot maximum 1300 verhoogd worden.

De gouverneur bepaalt de volgorde van de stemafdelingen van elk kanton, te beginnen met de hoofdplaats.

Wat het kieskanton Voeren betreft, worden de bevoegdheden inzake de indeling van kiezers in stembureaus die toegekend zijn aan de provinciegouverneur of aan zijn afgevaardigde, uitgeoefend door de adjunct-arrondissementscommissaris van Tongeren (artikel 2 PKW).

Uiterlijk op 23 september 2006, dat is ten minste vijftien dagen voor de verkiezingen, zendt de provinciegouverneur of de ambtenaar die hij aangewezen heeft, twee voor echt verklaarde uittreksels uit de kiezerslijsten, opgemaakt per stembureau, aan de voorzitter van het kantonhoofdbureau. Dat moet gebeuren met een ter post aangetekende envelop (artikel 3bis PKW). Wat het kieskanton Voeren betreft, is het de adjunct-arrondissementscommissaris van Tongeren die de verzending doet (artikel 3bis PKW).

3.6. Aanwijzing van de getuigen voor de stembureaus en de stemopnemingsbureaus

Uiterlijk op zaterdag 23 september 2006, vijftien dagen voor de verkiezingen, maakt de voorzitter van het kantonhoofdbureau bekend op welke plaats, datum en uur hij de aanwijzingen van de getuigen voor de (gemeenschappelijke) stembureaus en de stemopnemingsbureaus voor de provincieraad in ontvangst zal nemen (formulier P09). Dat gebeurt op dinsdag 3 oktober 2006, de vijfde dag voor de stemming, tussen 14 en 16 uur.

Het formulier A10/A11 bevat de nodige gegevens voor die aanwijzingen. De kandidaten die erom vragen, mogen er kennis van nemen.

Er mag maar één enkele getuige en plaatsvervangend getuige per stem- en stemopnemingsbureau en per lijst aangenomen worden. Als er voor sommige lijsten meerdere getuigen voor hetzelfde bureau werden voorgedragen gaat het hoofdbureau over tot een loting, onmiddellijk na het verstrijken van de aanwijzingstermijn (formulier A10 / A11 - bijlage). De getuigen moeten kiezer zijn in het arrondissement (artikel 25 GKW).

De kandidaten kunnen als getuige worden aangewezen. De kandidaten kunnen eveneens als getuige worden aangewezen voor het bijwonen van de vergaderingen van het districts- of kantonhoofdbureau.

Een niet-uitgelote getuige kan eventueel bij loting aan een ander bureau van het kieskanton als getuige toegewezen worden. De voorzitter van het kantonhoofdbureau brengt de aangewezen getuigen en degenen die niet werden aangewezen, op de hoogte (met formulier A13 als bijlage ingeval van loting).

De brief waarmee aan de getuigen wordt meegedeeld dat zij aangewezen zijn voor een bureau, moet medeondertekend zijn door de voorzitter van het kantonhoofdbureau. Die gaat na of de inhoud van die brief overeenkomt met de aanwijzingsakte.

3.7. Verdeling van de stembureaus over de stemopnemingsbureaus

De voorzitter van het kantonhoofdbureau gaat op dinsdag 3 oktober 2006, vijf dagen voor de verkiezingen, en nadat de getuigen aangewezen zijn, bij loting over tot de aanwijzing van het stemopnemingsbureau dat de stembiljetten van de verschillende stembureaus zal onderzoeken. De getuigen die aangewezen zijn om de vergadering van het kantonhoofdbureau bij te wonen, mogen hierbij aanwezig zijn (formulieren P53 tot P56 — artikel 9quater PKW).

De stemopnemingsbureaus worden georganiseerd in de lokalen die de voorzitter van het kantonhoofdbureau aanwijst. Hij meldt onmiddellijk met een bij De Post aangetekende brief aan de voorzitters en de bijzitters van de stemopnemingsbureaus de plaats waar zij hun taak moeten vervullen en wijst het lokaal aan waar hij zitting zal houden om het afschrift van de stemopnemingsbureau te ontvangen (formulier P56). De stemopnemingsbureaus moeten uiterlijk om 15 uur samengesteld zijn.

De voorzitter van het kantonhoofdbureau deelt eveneens onmiddellijk per aangetekende brief aan de voorzitters van de stembureaus mee waar het stemopnemingsbureau zetelt dat de stembiljetten van hun bureau in ontvangst zal nemen (formulier P55).

Onmiddellijk na de sluiting van de stemming, dat is op zondag 8 oktober 2006, iets na 14 uur in de kantons waar manueel wordt gestemd, moeten de voorzitters van de stembureaus de verschillende groene enveloppen met de stembiljetten en andere verkiezingsdocumenten tegen ontvangstbewijs naar dat lokaal brengen (formulier P57).

De voorzitter van het kantonhoofdbureau zendt terzelfder tijd aan de voorzitter van elk stemopnemingsbureau het formulier P61 (het proces-verbaal) dat de voorzitters van de opnemingsbureaus na de stemopneming moeten invullen.

Hij stuurt aan het hoofdbureau van de gemeenteraadsverkiezingen in elke gemeente van het kieskanton ook een afschrift van het resultaat van de loting die bepaalt welke stemopnemingsbureaus de stemmen van welke stembureau voor de provincieraadsverkiezingen moeten tellen (formulier P54).

De voorzitter van het kantonhoofdbureau laat op vrijdag 6 of zaterdag 7 oktober, de tweede dag of de dag voor de stemming, tegen ontvangstbewijs aan de voorzitter van elk stembureau het aantal stembiljetten aangeven dat voor zijn bureau bestemd is. Op de envelop die de biljetten bevat, worden het adres en het aantal ingesloten stembiljetten vermeld (artikel 32 GKW).

4. Verrichtingen na de stemming in de kieskantons met manuele stemming

4.1. Opneming van de stemmen

De stemmen voor de provincieraden worden geteld in de hoofdplaats van het kanton. De voorzitters van de stembureaus brengen de groene stembiljetten naar de kantonhoofdplaats om daar te worden geteld.

De enveloppen waarin de stembureaus de stembiljetten of stukken voor de provincieraadsverkiezingen steken, hebben eveneens een groene kleur of dragen als opschrift een letter P van drie centimeter hoog.

Als de stemmen niet in het stemlokaal, maar in een ander lokaal van die gemeente worden geteld, mogen de stembiljetten in een harmonica-envelop gesloten worden of in de stembus gelaten worden. De enveloppen of de stembussen worden behoorlijk verzegeld alvorens naar het stemopnemingsbureau te worden vervoerd.

Het proces-verbaal wordt opgemaakt in twee exemplaren, het ene bestemd voor het stemopnemingsbureau van de provincieraadsverkiezingen en het andere voor het bureau van de gemeenteraadsverkiezingen. De bijlagen die betrekking hebben op beide verkiezingen, worden gevoegd bij het exemplaar dat bestemd is voor het bureau van de provincieraadsverkiezingen.

In de gemeenten die geen hoofdplaats zijn van een kanton, zijn er alleen stemopnemingsbureaus voor de gemeenteraden.

In de gemeenten die hoofdplaats van een kanton zijn, gebeurt de stemopneming apart voor de gemeenteraden en de provincieraden (artikel 37^{quinquies} PKW). Daarom worden alle stemopnemingsbureaus in de kantonhoofdgemeenten gesplitst in een bureau A en een bureau B.

— Het bureau A neemt de stembiljetten voor de verkiezing van de provincieraad op.

— Het bureau B neemt de stembiljetten voor de verkiezing van de gemeenteraad op.

De bureaus A en B houden zitting in verschillende lokalen van hetzelfde gebouw.

De voorzitters van de stemopnemingsbureaus voor de gemeenteraadsverkiezingen bezorgen onmiddellijk aan het eerste stemopnemingsbureau voor de provincieraadsverkiezingen de stembiljetten betreffende de provincieraadsverkiezingen die bij vergissing in hun stembussen werden gestoken. De op die stembiljetten uitgebrachte stemmen worden door dat eerste bureau geteld.

De voorzitters van de stemopnemingsbureaus voor de provincieraadsverkiezingen bezorgen onmiddellijk aan het hoofdbureau van de betrokken gemeente de stembiljetten betreffende de gemeenteraadsverkiezingen die bij vergissing in hun stembussen werden gestoken. De op die stembiljetten uitgebrachte stemmen worden geteld door het eerste stemopnemingsbureau voor de gemeenteraadsverkiezingen (artikel 37^{sexies} PKW).

Als stembiljetten in de stembureaus zelf uit de stembussen gehaald worden om ze in de harmonica-enveloppen te steken, kunnen de stembiljetten die verkeerdelijk in de bussen voor de gemeenteraad of de provincieraad (al naargelang het geval) werden gestoken, onmiddellijk in aparte, witte en gemerkte enveloppen gestoken worden (zie formulier A45), zodat de voorzitters van de stemopnemingsbureaus ze onmiddellijk aan het eerste stemopnemingsbureau voor ofwel de provincieraads- ofwel de gemeenteraadsverkiezingen kunnen bezorgen.

4.2. Tabel met de resultaten

Onmiddellijk nadat het tellen van de stemmen beëindigd is en het proces-verbaal is ingevuld, brengt de voorzitter van het stemopnemingsbureau het afschrift van de tabel met de resultaten (formulier P61) naar de voorzitter van het kantonhoofdbureau, samen met het proces-verbaal van de stemopneming. Als het district slechts één kieskanton telt, dan is het districtshoofdbureau eveneens het kantonhoofdbureau.

Als die voorzitter vaststelt dat de tabel correct is, parafeert hij die. Als hij onregelmatigheden vaststelt, vraagt hij de voorzitter van het stemopnemingsbureau om de tabel door zijn bureau te laten aanvullen of verbeteren en, in voorkomend geval, het oorspronkelijk proces-verbaal te laten aanvullen of verbeteren (artikel 9^{sexies} PKW).

Het is hierbij nuttig om eveneens het percentage van de blanco en ongeldige stembiljetten te controleren, teneinde na te gaan of dat percentage niet abnormaal hoog ligt in vergelijking met de vorige verkiezingen. Als dat het geval is, wordt aan de desbetreffende voorzitters van de stemopnemingsbureaus gevraagd een aanvullende controle inzake het aantal blanco en ongeldige stembiljetten uit te voeren en te bevestigen dat het percentage zo hoog ligt.

De voorzitter van het kantonhoofdbureau verzamelt de afschriften van de stemopnemingsstabellen en geeft aan de voorzitter van de stemopnemingsbureaus een ontvangstbewijs af. Het kantonhoofdbureau schrijft per opnemingsbureau de volgende gegevens over op een verzamelstaat : het aantal in de bussen gestoken stembiljetten, het aantal blanco of ongeldige stemmen, het aantal geldige stemmen en voor elke lijst, gerangschikt volgens het volgnummer, het aantal lijststemmen, het totaal van de naamstemmen op elke lijst, alsook voor iedere kandidaat van elke lijst het totaal van de naamstemmen die hij gekregen heeft (artikel 9^{sexies} PKW).

Het kantonhoofdbureau totaliseert voor het hele kanton al die rubrieken en voegt er het stemcijfer van elke lijst aan toe.

De voorzitter van het kantonhoofdbureau stopt de afschriften van de stemopnemingsstabellen en de verzamelstaat in een envelop, sluit die met zijn zegel en zendt die langs de snelste weg aan de voorzitter van het districtshoofdbureau, die er een ontvangstbewijs voor afgeeft.

4.3. Digitale ingave en doorsturen van de resultaten in geval van manuele stemming

Zoals hierboven aangegeven is, worden de stemmen in de gemeenten en de kantons waar manueel wordt gestemd, in de stemopnemingsbureaus geteld. Die regeling wijzigt niet ten opzichte van de vorige verkiezingen. De resultaten van de telling worden per stemopnemingsbureau op de daartoe voorziene formulieren genoteerd.

Zoals in het verleden bezorgen de voorzitters van de stemopnemingsbureaus de resultaten zo spoedig mogelijk aan de voorzitter van het gemeentelijk hoofdbureau (gemeenteraadsverkiezingen) of aan de voorzitter van het kantonhoofdbureau (provincieraadsverkiezingen).

Ook in de kantons waar het stemmen manueel gebeurt, worden de resultaten van de stemopnemingsbureaus digitaal ingegeven en doorgestuurd naar de centrale server van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur in Brussel. Het kantonhoofdbureau voert daartoe de resultaten in via een laptop die uitsluitend voor dat doel wordt gebruikt. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een draadloos beveiligd netwerk.

Ik wijs erop dat voor deze ingave van de verkiezingsresultaten dus een systeem gebruikt wordt dat grondig verschilt met vorige verkiezingen. Er zal op 8 oktober immers geen gebruik meer gemaakt worden van Publilink, het netwerk van Dexia. In de kritieke periode zal evenmin gebruik gemaakt worden van het publieke internet.

Elk hoofdbureau dat uitslagen moet doorsturen, krijgt daarvoor van het agentschap voor Binnenlands Bestuur een specifieke laptop ter beschikking. Deze laptop is in principe volledig draadloos verbonden met de beveiligde site van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur. Er wordt gebruik gemaakt van GPRS en EDGE technologie van het Mobistar gsm-netwerk. Als met geen van beide systemen een behoorlijke verbinding tot stand kan gebracht worden, is er nog een klassieke modemverbinding mogelijk via een gewone analoge PSTN-telefoonlijn.

Het toestel kan bijgevolg het best opgesteld worden op een plaats waar gsm-signalen kunnen ontvangen worden en waar — in noodgeval — verbinding kan gemaakt worden met een telefoonaansluiting.

Het Agentschap voor Binnenlands Bestuur stelt de infrastructuur en toepassingssoftware ter beschikking die hiervoor nodig is. De resultaten worden doorgestuurd zodra de voorzitter de stemresultaten in het systeem invoert. Dat maakt het mogelijk om de uitslagen snel ter beschikking van het publiek te stellen.

Als het kanton voldoende aan een ingavetoestel heeft, brengt het hoofdbureau de gegevens rechtstreeks in op de laptop. Er is één toestel voorzien per hoofdbureau. De kantons Gent, Brugge, Kortrijk, Aalst, Halle, Oostende en Meise krijgen 2 toestellen per hoofdbureau ter beschikking.

Grottere kantons die meerdere ingavetoestellen wensen te gebruiken, kunnen de gegevens van de telbureaus ingeven op gewone alleenstaande pc's. Het agentschap levert een cd met de software hiervoor, samen met een diskette met de gegevens i.v.m. kandidaten en telbureaus. Hierop staan de kandidaatslijsten, precies zoals die drie weken eerder door de gemeentelijke hoofdbureaus zijn ingegeven en digitaal door de voorzitter gevalideerd en ondertekend zijn. Deze pc's genereren dan per telbureau een bestand dat via de laptop opgeladen kan worden door middel van een diskette of memory stick.

De hoofdbureaus moeten er bijgevolg voor zorgen over zoveel pc's te beschikken als er personen zijn die gegevens inbrengen.

Deze toestellen moeten voorzien zijn van een cd-drive en diskettelezer of usb-poort voor memory stick. Volgende besturingssystemen zijn geschikt: Windows XP, Windows NT en Windows 2000 met 128 mb RAM of Windows 98 met 64 mb RAM. Schermresolutie minimaal 600 X 800, 100 mb vrij op de harde schijf.

De operatoren van die alleenstaande pc's hebben geen elektronische identiteitskaart nodig. Die is wel vereist voor de voorzitter of zijn gedelegeerde voor het gebruik van de laptop waarmee hij de resultaten bevestigt en doorstuurt naar de centrale computer in Brussel. Hij heeft dus alleszins een elektronische identiteitskaart nodig.

4.4. Zetelberekening en proces-verbaal

De voorzitter van het kantonhoofdbureau kan met behulp van de laptop die het agentschap ter beschikking stelt, het proces-verbaal opmaken als alle gemeenten van het kanton in hun gemeentelijk hoofdbureau verwerkt zijn. Hij kan het verloop van de verkiezingen m.b.t. zijn taken volgen via de websoftware op de laptop.

Op zijn beurt zal dan ook de voorzitter van het districtshoofdbureau het proces-verbaal opmaken en, in geval van appartering, ook in zijn hoedanigheid van arrondissementsvoorzitter.

De centrale server in Brussel doet de verwerking en zetelberekening voor alle hoofdbureaus. Voor het opstellen van het proces-verbaal met de zetelverdeling genereert de centrale server een bijlage met de details van de zetelberekening.

Nadat het hoofdbureau en de eventuele getuigen het volledige proces-verbaal hebben afgedrukt en ondertekend, moet de voorzitter het elektronische gedeelte van het proces-verbaal ook digitaal ondertekenen door gebruik te maken van zijn elektronische handtekening en moet hij het doorsturen naar de centrale server in Brussel. De uitslag van de verkiezing is dan definitief en officieel.

4.5. Praktische aanwijzingen over levering en ophaling van de specifieke laptops

Ik vestig er de aandacht op dat de specifieke laptop die het Agentschap voor Binnenlands Bestuur ter beschikking stelt, uitsluitend gebruikt kan worden voor het opladen van de uitslagen, het versturen ervan naar Brussel en voor het aanmaken van de processen-verbaal op de dag van de verkiezingen en de daaropvolgende nacht. Het toestel is daartoe voorzien van een printer.

De laptop wordt tegen ontvangstbewijs geleverd aan de hoofdbureaus in de week voor de verkiezingen. Het Agentschap voor Binnenlands Bestuur zal hiervoor individuele afspraken maken. Bij de levering wordt onmiddellijk een test gedaan door een technicus van EDS-Telindus. Dat gebeurt op de locatie waar het toestel op 8 oktober zal opgesteld staan.

Op zondag 8 oktober moet een tweede test plaatsvinden tussen 9 en 12 uur s ochtends. De voorzitter van het hoofdbureau neemt daartoe het initiatief. De correcte uitvoering van de test wordt gevolgd via het centrale computersysteem.

De ter beschikking gestelde laptops zullen in de week na de verkiezingen opnieuw worden opgehaald.

5. Verrichtingen na de stemming in de kieskantons met geautomatiseerde stemming

5.1. Stemapparatuur

Voor de kantons met geautomatiseerde stemming werkt het Agentschap voor Binnenlands Bestuur van de Vlaamse overheid de verkiezingsprogrammatuur uit die is bestemd voor de hoofdbureaus en de stembureaus.

Zoals onder punt II 3.1 en 8.1.2 van deze onderrichtingen al werd aangegeven worden de kandidatenlijsten voor alle verkiezingen door de diverse hoofdbureau ingegeven in een systeem dat hen door de Vlaamse overheid ter beschikking zal worden gesteld.

Via een internettoepassing worden, na de definitieve afsluiting van de kandidatenlijsten, de volledige lijsten ingevoerd in de centrale databank van de Vlaamse overheid. Deze lijsten kunnen via dat systeem bekeken worden in hun definitieve vorm en precies zoals ze zullen getoond worden op de stemcomputers. De voorzitter van het desbetreffende hoofdbureau zal deze definitieve lay-out digitaal ondertekenen met zijn elektronische identiteitskaart. Er is dus geen validatie meer achteraf van uitgeprinte beeldschermen. Het Agentschap voor Binnenlands Bestuur maakt de diskettes met de stemsoftware en lijsten met de kandidaten, bedoeld voor de stembureaus en de diskettes met de totalisatiesoftware, bedoeld voor het optellen van de stemmen van de verschillende stembureaus en bezorgt deze aan die bureaus.

De diskettes voor de stembureaus (1 blauwe masterdiskette voor de voorzitterscomputer en 2 zwarte kopieën waar de stemcomputers mee kunnen opgestart worden), worden in een verzegelde omslag samen met de code, in een afzonderlijke omslag, ten minste drie dagen vóór de verkiezing tegen ontvangstbewijs aan de voorzitters van de gemeentelijke hoofdbureaus overhandigd. Op elke omslag staat de identificatie van het overeenkomstige stembureau vermeld. De voorzitter van het kantonhoofdbureau zal de omslagen aan de voorzitters van de onderscheiden stembureaus in zijn kanton overhandigen tegen ontvangstbewijs. Hij zal hiertoe voorafgaandelijk dag, uur en plaats bekendmaken waarop hij de diskettes aan de voorzitters van de stembureaus zal bezorgen. De voorzitters van de kantonhoofdbureaus delen de voorzitters van de stembureaus ook mee waar de stemdiskettes en andere documenten na de stemmingverrichtingen moeten ingeleverd worden.

Opgelet! De totalisatiecomputers kunnen met de huidige software niet afdrucken, dus ook geen ontvangstbewijzen. Het hoofdbureau moet ervoor zorgen deze formulieren in voldoende aantal beschikbaar te hebben.

In de kieskantons met geautomatiseerde stemming blijven de stembureaus open tot 16 uur. De stemming wordt dus met 1 uur verlengd.

Om wachttijden voor de kiezers tijdens bepaalde piekperiodes te vermijden, kan eventueel een bepaaluur (tussen 8 en 16 uur) op de oproepingsbrief van de kiezer worden aanbevolen.

Opgelet : zegels

De envelop met de diskettes moet verzegeld zijn door een geel aantrekzegel met de afkorting « MBZ-ABB » en een nummer op het label. Als het zegel niet aan deze kenmerken voldoet, is de integriteit van de inhoud van de envelop niet gewaarborgd.

De diskettes zelf en de omslag met de code, hebben een wit veiligheidsetiket. In het etiket is een patroon van snijlijnen aangebracht waardoor het zo goed als onmogelijk is om het etiket ongeschonden te verwijderen en ergens anders terug op te kleven. Alle stukjes van het etiket moeten ongeschonden en in een regelmatig patroon op het etiket of de omslag aanwezig zijn. Als dat niet het geval is, duidt dat op een mogelijke vervalsing. Het betekent dat het etiket eerder verwijderd en opnieuw gekleefd werd. In dat geval moet de voorzitter dat zo snel mogelijk melden.

5.2. Belangrijke vernieuwing : samen zetelen van de gemeentelijke en de kantonhoofdbureaus van geautomatiseerde kieskringen

Met het oog op de organisatie van de verkiezingen van 8 oktober 2006 heeft het Vlaams Parlement het vierde lid van artikel 18 van de wet van 11 april 1994 tot organisatie van de geautomatiseerde stemming als volgt gewijzigd :

« In geval van gelijktijdige verkiezingen, kan de Vlaamse Regering bepalen dat de registratie van de geheugendragers met de stemresultaten, voor alle verkiezingen samen, gebeurt op het gemeentehoofdbureau. In dat geval zetelt het kantonhoofdbureau, en in voorkomend geval het gemeentelijk districtshoofdbureau, samen met het gemeentehoofdbureau van de kantonhoofdplaats.

Bij besluit van 26 juni 2006 werd uitvoering gegeven aan die wetsbepaling. Dat betekent dat op 8 oktober de verwerking van de diskettes met de stemresultaten voor alle verkiezingen samen zal gebeuren op het gemeentelijk hoofdbureau plaatsvindt.

Dat betekent in concreto dat er voor de provincieraadsverkiezingen geen totalisatie van de resultaten meer zal gebeuren op het niveau van de kantons. De totalisatie voor die verkiezingen gebeurt samen in één beweging met die van de gemeenteraadsverkiezingen in het gemeentelijk hoofdbureau. Het kantonhoofdbureau zelf heeft dus geen totalisatiecomputers meer nodig.

Het kantonhoofdbureau voor de provincieraadsverkiezingen, en wat Antwerpen betreft ook de (stads)districtshoofdbureaus, zetelen samen met het gemeentehoofdbureau van de kantonhoofdplaats. De voorzitter van het kantonhoofdbureau zorgt voor de organisatie van en de taakverdeling in het samengevoegde bureau.

Juridisch blijven de hoofdbureaus met hun bevoegdheden bestaan. Het is alleen de fysieke organisatie van mensen en apparatuur die wijzigt en in de geautomatiseerde kieskringen op de dag van de verkiezingen.

In concreto is er dus maar één bureau voor het kanton en de gemeente die kantonhoofdplaats is. In Antwerpen is er een bureau voor het kanton, de stad Antwerpen en de 9 districten.

Hiermee moet rekening gehouden worden bij de toewijzing van taken.

5.3. Wijziging van de procedure ingevolge de wetswijziging

5.3.1. Vroegere procedure

Niettegenstaande vanaf 1994 de provincieraadsverkiezingen samen met de gemeenteraadsverkiezingen gehouden worden, bleef de vroegere federale procedure voor het inzamelen van de resultaten van geautomatiseerde stembureaus gebaseerd op het kantongeorienteerde karakter van de provincieraadsverkiezingen.

Die procedure verliep als volgt :

1° Als het stembureau afsloot werden er drie identieke diskettes aangemaakt. Op elk van die diskettes stonden de stemverrichtingen van alle verkiezingen. Eén diskette ging naar het gemeentelijk hoofdbureau voor verwerking, een naar het kantonhoofdbureau voor verwerking en een bleef als backup achter.

2° Zowel op het gemeentelijk als op het kantonhoofdbureau werden identiek dezelfde handelingen verricht, maar naargelang het geval alleen voor de gemeenteraadsverkiezingen of de provincieraadsverkiezingen.

3° In beide gevallen werden de diskettes van de stembureaus ingelezen op een totalisatiecomputer. Afhankelijk van de grootte van de kiesomschrijving (ca. 14.000 inwoners) waren er meerdere totalisatietoestellen nodig en moesten er ook nog eens een of meer bovenliggende totalisaties gebeuren om de onderliggende totalisatiecomputers te totaliseren om op die manier een diskette te hebben met alle stemverrichtingen van de kiesomschrijving (gemeente of kanton). Die laatste diskette werd dan opgeladen via een netwerkverbinding naar Brussel.

5.3.2. Nieuwe procedure, van toepassing op 8 oktober 2006

1° Aangezien de diskettes toch alle kiesverrichtingen van alle verkiezingen bevatten, zal ten gevolge van de wetswijziging per stembureau maar één diskette ingelezen worden met de resultaten van alle verkiezingen.

De diskette wordt ingelezen op het laagste niveau, namelijk de gemeente. De totalisatiecomputer waarop de diskette ingelezen wordt, zal alle verkiezingen ineens verwerken.

De voorzitter van het gemeentelijk hoofdbureau heeft geen inzage in de gegevens van de provincieraadsverkiezingen van zijn gemeente. De voorzitter van het (stads)districtsbureau heeft evenmin inzage in de gegevens van de gemeenteraadsverkiezingen in zijn district.

2° Zodra een bepaalde totalisatiecomputer al zijn diskettes (stembureaus) heeft ingelezen (max. 30), wordt het resultaat onmiddellijk doorgestuurd via een beveiligd draadloos netwerk naar Brussel. Bovenliggende totalisaties zijn niet meer nodig.

De nieuwe procedure reduceert het aantal handelingen aanzienlijk, waardoor minder risico's genomen worden. Bovendien moeten minder materiaal en personen ingezet worden.

3° De regeling waarbij elk hoofdbureau een diskette krijgt, blijft behouden. Omdat alleen de diskette die aan het gemeentelijk hoofdbureau wordt overhandigd effectief verwerkt wordt, moet die diskette als eerste afgeleverd worden.

De diskette die aan de voorzitter van het kantonhoofdbureau wordt overhandigd, kan eventueel als reservekopie gebruikt worden. In normale gevallen moet de voorzitter van het kantonhoofdbureau er geen materieel gebruik van maken.

5.3.3. Toepassing op de stad Antwerpen - districtsraadsverkiezingen

De stad Antwerpen is een bijzondere kieskring omdat hier ook districtsraden worden verkozen. Voor Antwerpen geldt dezelfde regeling als hierboven, maar alle (stads)districtshoofdbureaus moeten samen met het gemeentelijk hoofdbureau en het kantonhoofdbureau zetelen. In Antwerpen werden de gegevens vroeger immers op 3 niveaus ingelezen en verwerkt. Dat wordt nu teruggebracht tot één.

5.3.4. Veiligheidskenmerken van de diskettes

De diskettes hebben een wit veiligheidsetiket, waarin een patroon van snijlijnen aangebracht is. Alle stukjes van het etiket moeten ongeschonden en in een regelmatig patroon op het etiket of de omslag aanwezig zijn. Als dat niet het geval is, duidt dat op een mogelijke vervalsing. Het betekent dat het etiket eerder verwijderd en opnieuw gekleefd werd. In dat geval moet de voorzitter dat zo snel mogelijk melden.

5.3.5. Praktische organisatie voor de kantonhoofdplaatsen met geautomatiseerde stemming

In de nieuwe regeling zetelen op de dag van de verkiezingen het kantonhoofdbureau en het gemeentelijk hoofdbureau – en in Antwerpen ook nog de hoofdbureaus van de 9 districten – samen in de kantonhoofdplaats. Aangezien er geen verwerking van diskettes op het kantonniveau gebeurt, is daarvoor ook geen personeel nodig. Het eigenlijke werk wordt daardoor teruggebracht tot de helft of een derde (Antwerpen). Het is de voorzitter van het kantonhoofdbureau die zorgt voor de organisatie van de samengevoegde bureaus en voor de toewijzing van de taken. Uiteraard kan – wat betreft de bureaus die samen zetelen – dezelfde persoon de taken uitoefenen van voorzitter van het kanton en van het gemeentelijk hoofdbureau.

5.4. Totaliseren en doorsturen van de stemresultaten bij geautomatiseerde stemming

In de gemeenten en de kantons waar per computer wordt gestemd, zijn er geen stemopnemingsbureaus. Zoals al gesteld is, gebeurt de totalisatie en de verwerking van de stemmen ten gevolge van de recente wetswijziging, rechtstreeks op het gemeentelijk hoofdbureau. Er moet dus geen afzonderlijke verwerking van diskettes gebeuren van de stemresultaten voor de provincieraadsverkiezingen in het kantonhoofdbureau.

De totalisatie van de stemmen wordt gedaan door middel van een totalisatiecomputer. Krachtens artikel 19 van de wet tot organisatie van de geautomatiseerde stemming worden op elke totalisatiecomputer maximaal 30 stembureaus getotaliseerd. Als er meer dan 30 stembureaus moeten worden getotaliseerd in een hoofdbureau, is er een extra totalisatiecomputer ter beschikking per begonnen schijf van 30 stembureaus.

In tegenstelling tot de vorige verkiezingen zal de software van de totalisatiecomputers geen documenten meer afdrukken. Het is dan ook nutteloos om een printer aan te sluiten op die toestellen. Alle vereiste documenten worden afgedrukt via het afzonderlijk toestel (laptop) dat het Agentschap voor Binnenlands Bestuur ter beschikking stelt.

Van zodra de resultaten van alle stembureaus van een totalisatiecomputer opgeladen zijn (maximum 30 stembureaus), wordt een diskette gegenereerd waarmee het hoofdbureau die gedeeltelijke uitslag via een beveiligd draadloos netwerk naar de centrale server in Brussel kan sturen. Dat gebeurt via de specifiek daartoe ter beschikking gestelde laptop.

Het lokaal vrijgeven van de stemcijfers per schijf van 10 stembureaus is niet meer mogelijk. Die vroeger soms toegepaste procedure kan immers leiden tot ernstige vertragingen bij het doorsturen van de resultaten. Op 8 oktober is er dus een automatische bekendmaking van gedeeltelijke resultaten per totalisatiecomputer dat maximaal 30 stembureaus verwerkt heeft.

Omdat die uitslag onmiddellijk naar de centrale computer doorgestuurd wordt, is er ook geen bovenliggende totalisatie meer nodig voor de samentelling van de stemmen van de verschillende totalisatiecomputers.

Het doorsturen van de resultaten gebeurt dus met de specifieke laptop die het agentschap voor Binnenlands Bestuur ter beschikking stelt. Voor deze ingave van de verkiezingsresultaten wordt een systeem gebruikt dat grondig verschilt met vorige verkiezingen. Er zal op 8 oktober immers geen gebruik meer gemaakt worden van Publink, het netwerk van Dexia. In de kritieke periode zal evenmin gebruik gemaakt van het publieke internet.

Deze laptop is in principe volledig draadloos verbonden met de beveiligde site van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur. Er wordt gebruik gemaakt van GPRS en EDGE technologie van het Mobistar gsm-netwerk. Als met geen van beide systemen een behoorlijke verbinding tot stand kan gebracht worden, is er nog een klassieke modemverbinding mogelijk via een gewone analoge PSTN-telefoonlijn.

Het toestel kan bijgevolg het best opgesteld worden op een plaats waar gsm-signalen kunnen ontvangen worden en waar – in noodgeval – verbinding kan gemaakt worden met een telefoonaansluiting.

Toch blijven de bevoegdheden van het kantonhoofdbureau volledig behouden. De voorzitter van het kantonhoofdbureau kan met behulp van de laptop die het Agentschap voor Binnenlands Bestuur ter beschikking stelt, het proces-verbaal opmaken als alle gemeenten van het kanton in hun gemeentelijk hoofdbureau verwerkt zijn. Hij kan het verloop van de verkiezingen met betrekking tot zijn taken volgen via de websoftware op de laptop.

Op zijn beurt maakt ook de voorzitter van het districtshoofdbureau het proces-verbaal op en in geval van apparentering doet hij dat ook in zijn hoedanigheid van arrondissementsvoorzitter.

De voorzitter van het gemeentelijk hoofdbureau heeft geen inzage in de gegevens van de provincieraadsverkiezingen van zijn gemeente. De voorzitter van het (stads)districtsbureau heeft evenmin inzage in de gegevens van de gemeenteraadsverkiezingen in zijn district.

5.5. Zetelberekening en proces-verbaal

De centrale server van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur in Brussel doet de verwerking en zetelberekening voor alle hoofdbureaus. Voor het opstellen van het proces-verbaal met de zetelverdeling genereert de centrale server een bijlage met de details van de zetelberekening.

Nadat het bureau en de eventuele getuigen het volledige proces-verbaal hebben afgedrukt en ondertekend, ondertekent de voorzitter het elektronische gedeelte van het proces-verbaal ook digitaal door gebruik te maken van de elektronische handtekening en hij stuurt het door naar de centrale server in Brussel. De uitslag van de verkiezing is dan definitief en officieel.

5.6. Praktische richtlijnen over de levering en de ophaling van de specifieke laptops

Ik vestig er de aandacht op dat de specifieke laptop die het Agentschap voor Binnenlands Bestuur ter beschikking stelt, uitsluitend gebruikt kan worden voor het opladen van de uitslagen, het versturen ervan naar Brussel en voor het aanmaken van de processen-verbaal op de dag van de verkiezingen en de daaropvolgende nacht. Het toestel is daartoe voorzien van een printer.

De laptop wordt tegen ontvangstbewijs geleverd worden aan de hoofdbureaus in de week voor de verkiezingen. Het Agentschap voor Binnenlands Bestuur zal hiervoor individuele afspraken maken. Bij de levering wordt onmiddellijk een test gedaan door een technicus van EDS-Telindus. Dat gebeurt op de locatie waar het toestel op 8 oktober zal opgesteld staan.

Op zondag 8 oktober moet een tweede test plaatsvinden tussen 9 en 12 uur s ochtends. De voorzitter van het hoofdbureau neemt daartoe het initiatief. De correcte uitvoering van die test wordt gevolgd via het centrale computersysteem.

De ter beschikking gestelde laptops zullen in de week na de verkiezingen opnieuw worden opgehaald.

IV. PARLEMENTAIRE CONTROLE VAN DE GEAUTOMATISEERDE STEMMING

De wet stelt een algemene parlementaire controle in op de diverse aspecten van het geautomatiseerd stemmen. Het Vlaams Parlement wijst deskundigen aan die de bij de geautomatiseerde stemming gebruikte software, het gebruik en het goed functioneren van de stembureaus kunnen controleren.

De leden van dat college hebben toegang tot alle gebouwen en lokalen waar verkiezingsactiviteiten plaatshebben, en kunnen elke controlehandeling stellen die zij nodig achten.

Tijdens de verkiezingen zien die deskundigen toe op het gebruik en de goede werking van alle geautomatiseerde stem- en stemopnemingsystemen.

De deskundigen ontvangen van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur het materiaal, en alle informatie die nodig is voor het uitvoeren van controle op de geautomatiseerde stem- en stemopnemingsystemen.

Zij verrichten die controle op de dag voor de verkiezingen, en op de verkiezingsdag zelf, voor de opening van de stembureaus en voor de aanvang van de stemopneming.

De deskundigen zijn tot geheimhouding verplicht. Elke schending van die geheimhoudingsplicht wordt bestraft overeenkomstig artikel 458 van het Strafwetboek.

V. AANGIFTE VAN VERKIEZINGSUITGAVEN

In rubriek II, paragraaf 4.2, werd er met betrekking tot de voordrachtsakte al op gewezen dat de kandidaten door de voordrachtsakte te ondertekenen, verklaren dat zij de bepalingen inzake de beperking van en de controle op de verkiezingsuitgaven zullen naleven. Zij verbinden zich ertoe de uitgaven en de herkomst van de geldmiddelen aan te geven en de identiteit van de natuurlijke personen die giften van 125 euro en meer hebben gedaan, te registreren (art 11, § 1, 9° lid).

Artikel 11, § 5, van de Provinciekieswet bepaalt dat de lijstaanvoerder binnen dertig dagen na de datum van de verkiezingen de uitgaven voor de verkiezingspropaganda van de lijst moet aangeven. Hij verbindt er zich tevens toe de herkomst van de geldmiddelen aan te geven en daarbij de identiteit van de natuurlijke personen die giften van 125 euro en meer hebben gedaan, te registreren. De hoofdgetuige van de lijst of de daartoe door de lijst gemandateerde ersoon verzamelt de aangiften van de verkiezingsuitgaven van elke kandidaat van de lijst en dient ze binnen dertig dagen na de verkiezingen in bij de griffie van de rechtbank van eerste aanleg binnen wiens rechtsgebied de gemeente gelegen is. Dat gebeurt met het daartoe bestemde formulier dat de lijstaanvoerder ondertekent.

De aangiften worden vanaf de eenendertigste dag na de verkiezingen ter griffie van de rechtbank van eerste aanleg gedurende vijftien dagen ter inzage gelegd van alle kiesgerechtigden van de betrokken kieskring op vertoon van hun oproepingsbrief voor de verkiezingen.

De beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven is geregeld bij het decreet van 7 mei 2004, wat de verkiezingen van de provincieraden, de gemeenteraden en de districtsraden betreft.

Voor de volledigheid vestig ik nog de aandacht op artikel 11bis van de Provinciekieswet, dat stelt :

« De aangiften van de verkiezingsuitgaven, ingediend overeenkomstig artikel 11, § 5, worden bewaard op de griffie van de rechtbank van eerste aanleg tot de honderdeenentwintigste dag na de datum van de verkiezingen.

Indien een bezwaar als bedoeld bij de artikelen 8ter of 8sexies van het decreet van 7 mei 2004 houdende regeling van de controle van de verkiezingsuitgaven en de herkomst van de geldmiddelen voor de verkiezing van het Vlaams Parlement, de provincieraden, de gemeenteraden en de districtsraden voor de verkiezing van de provincieraden en de gemeenteraden en voor de rechtstreekse verkiezing van de raden voor maatschappelijk welzijn of een bezwaar als bedoeld bij artikel 37/1, wordt ingediend binnen de honderdtwintig dagen na de datum van de verkiezingen, wordt de aangifte van de verkiezingsuitgaven van de kandidaat die het voorwerp is van de klacht, en op hun verzoek, overgezonden aan de procureur des Konings of aan de Controlecommissie gezonden, naargelang het geval.

Indien geen alleen bezwaar als bedoeld bij de artikelen 8ter of 8sexies van het decreet van 7 mei 2004 houdende regeling van de controle van de verkiezingsuitgaven en de herkomst van de geldmiddelen voor de verkiezing van het Vlaams Parlement, de provincieraden, de gemeenteraden en de districtsraden voor de verkiezing van de provincieraden en de gemeenteraden en voor de rechtstreekse verkiezing van de raden voor maatschappelijk welzijn of een bezwaar als bedoeld bij artikel 37/1, wordt ingediend binnen de in het tweede lid bedoelde termijn, kunnen de betrokken documenten door de kandidaten worden opgehaald. »

VI. SLOTBEPALINGEN

Ik verzoek de provinciegouverneurs in het volgende nummer van het bestuursmemoriaal de datum van publicatie van die onderrichting in het *Belgisch Staatsblad* te vermelden.

Ik bezorg deze omzendbrief ook rechtstreeks aan alle geadresseerden.

De onderrichting kan ook geraadpleegd worden via het internet op het volgende adres : <http://www.vlaanderenkiest.be>.

M. Keulen,

Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering